

Rättsfrågor och trygghet, grundlag och demokrati

Motioner: Rättsfrågor och trygghet

Centerpartiets partistämma 13–16 november 2025

Centerpartiet

Rättsfrågor	5
Allmän rättspolitik,.....	11
10.2	11
Fotboja,	14
10.3	14
Villkorlig frigivning,	15
10.4	15
Fängelseplatser utomlands	17
10.5, 10.6	17
Biometri och personlig integritet, 10.7	20
Kuratorer och vittnesplikten,	22
10.8	22
Sexsomni,	24
10.9	24
Straff för sexköp.....	26
10.10	26
Förledande av ungdom,	28
10.11	28
Kvinnor i kriminalitet,.....	29
10.12	29
Människohandel,	31
10.13	31
Nämndemannasystemet,.....	34
10.14, 1024	34
Pass, 10.15	36
Vapenfrågor,	37
10.16, 10.17, 10.18, 10.19	37
Ordningsvakter.....	41
10.20	41
Polisiära drönare,	42
10.21	42
Trafikböter,	43
10.22	43
Lokala poliser,	44
10.23	44
Fyrverkeriförbud	45

10.24	45
Tobaksfria produkter, 10.25	46
Hedersrelaterat våld och förtryck,	47
10.26	47
Att-satser	48
10.1 Flertalet människor strävar på - studerar, arbetar o fostrar sina barn, betalar skatt mm o önskar ett liv i frid, frihet o rättvisa. Det är då stötande att den, mindre, del av samhällets individer som konsumerar allmänna resurser - tid, pengar o förtroende - inte kan mötas av större o hållbarare barriärer, till skydd för merparten. Nedan några , 8, kontemplerationer.	54
10.2 Trygghet och rättspolitik, inklusive civil beredskap	56
10.3 Motion om artbrott.....	59
10.4 Låt återfallsrisk utgöra hinder mot villkorlig frigivelse	60
10.5 Ett rättssäkert medborgarskap – ansvar för alla svenska medborgare	61
10.6 Sverige ska inte hyra fängelseplatser utomlands	62
10.7 Effektivisera brottsbekämpning genom utökad användning av biometri och stärk skyddet för personlig integritet	63
10.8 Motion: Undanta kuratorer från skyldigheten att vittna/vittnesplikten.	65
10.9 Sexualbrott under sömn	66
10.10 Hårdare straff för sexköp	67
10.11 Motion om förstärkning av lag BRB 16:12 - förledande av ungdom	69
10.12 De bortglömda kvinnorna i kriminalitet.....	70
10.13 MOTION OM MÄNNISKOHANDEL.....	72
10.14 Avskaffa nämndemannasystemet.....	75
1024 Yrkande re rättspolitik Flertalet människor strävar på - studerar, arbetar o fostrar sina barn, betalar skatt mm o önskar ett liv i frid, frihet o rättvisa. Det är då stötande att den, mindre, del av samhällets individer som konsumerar allmänna resurser - tid, pengar o förtroende - inte kan mötas av större o hållbarare barriärer, till skydd för merparten. Nedan några , 8, kontemplerationer.....	76
10.15 Förläng giltighetstiden för svenska pass från 5 till 10 år.	78
10.16 Inför bedömning av medicinsk lämplighet vid ansökan om tillstånd för innehav av vapen	79
10.17 Möjlighet att orosanmäla vapeninnehav	81
10.18 Obligatorisk omprövning av vapenlicens	82
10.19 Motion om ändrad vapenlag	83
10.20 Motion om att avskaffa tillståndskrav för att anlita ordningsvakter	85
10.21 Motion om enklare regelverk för polisiära drönare på landsbygd	86
10.22 Motion om inkomstbaserade trafikböter	87
10.23 Polisreform för en mer lokalt närvarande polis.....	88
10.24 Motion om fyrverkeriförbud.....	90

10.25 Tillståndsprövning av tobaksfria produkter	91
10.26 Motion om nationell samordning för hjälp till hederskulturutsatta människor.....	92

1

2 **Rättsfrågor**

3

4 En liberal rättspolitik utgår ifrån individens gärning och enskilda ansvar. Processerna måste vara
5 rättssäkra, påföljderna proportionerliga och differentierade i förhållande till gärningarnas allvar. Vi
6 ser en tydlig samhällsutveckling med lägre tolerans för brott i allmänhet och våld i synnerhet.
7 Brotten har dock blivit betydligt allvarigare och dödsjutningar och sprängningar i bostadsområden
8 har blivit ett vardagligt fenomen. Det är oacceptabelt. Det dödliga våldet måste stoppas. Det
9 inskränker friheten och tryggheten för många och hotar vårt demokratiska samhälle. Straffen för de
10 som är grovt kriminella ska självklart skärpas och Centerpartiet har aktivt deltagit i det arbetet och
11 verkat för att skärpa påföljderna för brott som begås av kriminella nätverk och riktas mot utsatta
12 individer och grupper. Det finns goda skäl att ytterligare skärpa straffen för allvarliga och
13 systemhotande brott.

14

15 Arbetet för ett tryggare Sverige kan dock inte stanna där och kan inte ske på bekostnad av en human
16 straffrätt eller genom en nedmontering av rättsstaten. Tidöpartierna har presenterat en mycket
17 repressiv rättspolitik som slår mot ungdomar och missbrukare som inte har någon del i våldet eller
18 den organiserade brottsligheten. Centerpartiet vill i kontrast fokusera rättsväsendets resurser, ställa
19 till svars utifrån brott och inte person, växla upp det förebyggande arbetet och förhindra att
20 ungdomar dras in i brottslighet. Vi vill också erbjuda de som begår brott eller utsätts för brott en väg
21 ut. Utöver att skärpa påföljder och erbjuda alternativ till en kriminell livsstil måste motorn bakom
22 våldet och den organiserade brottsligheten bekämpas. Det kräver krafttag mot gängens inkomster
23 och tillgångar från bl.a. bedrägerier, välfärdsbrott och narkotika. Alla ska kunna känna sig säkra på
24 gator och torg.

25

26 Samtidigt är de allra flesta brott som begås i Sverige av förhållandevis lindrig art, och dessa brott
27 leder därför också främst till andra påföljder än fängelse – faktum är att den vanligaste
28 brottspåföljden sedan länge är någon form av böter. Det går att konstatera att utvecklingen under
29 senare år snabbt gått i en starkt skärpande riktning med flertalet straffskärpningar som innebär att
30 fler kommer att dömas till fängelse, och dessa fängelsestraff kommer då också att vara längre.

31

32 Centerpartiets rättspolitik har fokus på brottsoffren, rättsstatens principer och hela rättskedjan
33 fungerar, med närvaro i hela landet. Vi vill förebygga och bekämpa den grova organiserade
34 brottsligheten med tillhörande gängvåld, men vi ser även våldet mot barn och kvinnor och
35 mångdbrotten som drabbar så många. Vi anser att det inte görs tillräckligt inom dessa området och
36 det är ett hot mot samhällskontraktet.

37

38 **Påföljder och effektiv förvaltning,**

39 10.1

40 10.1.1 att underlåtenhet att infinna sig för avtjänade av fängelsestraff aldrig preskriberas.

[10.1.2](#) att sk mängdrabatt /straffrabatt avskaffas för straffutmätning för alla slag av kriminella aktiviteter.

[10.1.3](#) att samkörning av samtliga offentliga registret tillåts i akt o menig att häva bidragsfusk och kriminalitet.

[10.1.4](#) att utbetalning av statlig pension (garanti o ålderspension) villkoras av att vederbörande en gång om året , in person, infinner sig på försäkringskassan eller svensk ambassad .

[10.1.5](#) att personer som söker allmän tjänst, statlig eller kommunal, icke blir anställningsbara förrän det visar sig att de är oförvitliga o ostraffade samt i avsaknad av olämpliga kontakter/samband.

Partistyrelsens yttrande

Motionären vill att preskriptionstiden för utdömda fängelsestraff ska avskaffas i de fall där den dömde undanhåller sig straff, samt att mängdrabatten ska avskaffas.

Fängelsestraff är den mest ingripande påföljden för brott i den svenska rättsordningen och används främst när brottets allvar eller risken för återfall gör andra sanktioner otillräckliga. Syftet med fängelsestraff är flerfaldigt och vilar på en kombination av preventiva, vedergällande och rehabiliterande syften, där det yttersta målet är att minska brottsligheten och stärka förtroendet för rättssystemet.

Ett fängelsestraff är därmed ett tydligt uttryck för samhällets värdering av ett brotts allvar och utgör en viktig del av straffrättens både preventiva och repressiva funktioner. Det ska avskräcka, ge upprättelse åt brottsoffer och ge möjlighet till rehabilitering av den dömde. Om den dömde kan undvika straffet genom att gömma sig undermineras emellertid alla dessa syften.

Ett utdömt fängelsestraff som inte har verkställts preskriberas efter en viss tid, beroende på straffets längd. Detta regleras i brottsbalken (BrB) 35 kap. 8 §. Preskription fyller ett viktigt syfte – ingen ska kunna hållas ansvarig i all oändlighet. Men preskription ska inte kunna missbrukas av den dömde själv för att undvika sitt straff. Fram tills nyligen var det också i Sverige möjligt att undanhålla sig verkställighet under tiden preskriptionstiden löpte (för kortare fängelsestraff om t.ex. 1–2 år gäller en preskriptionstid på 5–10 år. För längre straff gäller längre preskriptionstid), men sedan den 1 april 2025 gäller att preskriptionstiden pausas om den dömde undanhåller sig straffet. Centerpartiet stod bakom lagändringen som Partistyrelsen anser vara en välkommen justering av en tidigare orimlig ordning.

Mängdrabatt innebär att straffen för flera brott som en gärningsman begått samtidigt eller inom en kort tidsperiod kombineras så att den totala strafftiden blir kortare än om varje brott bedömdes separat (se BrB 29 kap 1 §). Det innebär att straffen för brotten inte adderas fullt ut, utan att straffen för en del av brotten (typiskt sett de med lägst straffvärde) sänks beroende på hur många brott det handlar om. Tanken är att en gärningsperson inte ska få ett orimligt högt straff när flera brott begås på kort tid, särskilt om brotten är av liknande art.

81

82 Under senare år har det funnits förslag och förändringar i lagstiftningen för att minska
83 mängdrabatten, såsom SOU 2023:1, Skärpta straff för flerfaldig brottslighet. Den nuvarande
84 regeringen har emellertid tillsatt en utredning, den s.k. Straffreformutredningen (dir. 2023:115) som
85 också – bland annat - ska utreda frågan om en översyn av mängdrabatten i syfte att minska dess
86 genomslagskraft i straffmätningen. Utredningen presenterade sitt betänkande den 30 maj 2025.

87

88 Centerpartiet har under många år varit tydliga med att vi vill att mängdrabatten i den
89 form den har idag ska reformeras – detta är inte minst viktigt när det gäller systematisk brottslighet.
90 Det system vi har idag riskerar att uppmuntra till fler brott. Partistyrelsen vill att samhället markerar
91 tydligare mot grova brott genom att hela straffskalan används och att straffen höjs för vissa grova
92 brott. Att helt ta bort mängdrabatten skulle dock riskera att leda till att människor döms till längre
93 straff för ett stort antal stölder än för ett mord eller en våldtäkt och det är inte önskvärt.
94 Partistyrelsen anser därmed att dagens form av mängdrabatt ska reformeras och att fler brott än det
95 grävsta ska straffas fullt ut. Detta skulle inte bara vara en tydligare signal om samhällets allvarliga
96 syn på systematisk eller upprepad brottslighet, men det skulle även innebära större möjligheter till
97 upprättelse för brottsoffren.

98

99 Motionären vill vidare att samtliga offentliga register ska kunna samköras för att stoppa bidragsfusk
100 och kriminalitet.

101

102 Frågan om registersamkörning aktualiserar en intresseavvägning mellan två centrala uppdrag inom
103 den offentliga förvaltningen när effektivitet och kontroll ställs mot skyddet av den personliga
104 integriteten och rättssäker handläggning. Samtidigt som det offentliga måste prioritera effektiv och
105 processekonomisk handläggning, att hushålla med skattemedel och skydda välfärdssystemet från
106 kriminella element, måste man samtidigt skydda individens frihet, rättigheter och kontrollen över
107 känsliga personuppgifter. I praktiken hanteras detta genom att man säkerställer att samkörning
108 endast får ske med tydligt lagstöd, rätten till domstolsprövning och starka kontrollmekanismer.

109

110 I takt med att välfärdsbrott och organiserad kriminalitet blivit mer sofistikerade, har kraven ökat på
111 att myndigheter måste kunna samarbeta bättre. Fusket inom välfärdssystemet kostar samhället
112 miljardbelopp varje år och den grova organiserade brottsligheten använder företag som
113 brottsverktyg. Genom att koppla samman data från olika myndigheter kan det offentliga snabbare
114 upptäcka mönster, avslöja bidragsbrott, adressbedrägerier och skattefusk, och förhindra att medel
115 hamnar i fel händer. Samtidigt finns betydande risker. Ett heltäckande system där staten har tillgång
116 till alla individens uppgifter – ekonomi, hälsa, relationer – leder ofrånkomligen till
117 integritetskränkningar. Inget system är heller ofelbart och automatisk flaggning eller
118 misstänkliggörande på felaktiga grunder kan drabba oskyldiga. Den enskilde riskerar att hamna i
119 kläm mellan olika myndigheter utan möjlighet till insyn eller att kunna tillvarata sin rätt och skydda
120 sin integritet. Effektivitet får aldrig bli ett argument för att kompromissa med grundläggande
121 demokratiska rättigheter.

122

Under 2023 tillsatte regeringen en utredning om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter. Utredningen har, i ett delbetänkande (SOU 2024:63) och ett slutbetänkande (SOU 2025:45), förslagit flera åtgärder för att förbättra och effektivisera informationsutbytet mellan myndigheter i syfte att bekämpa brott, fusk och felaktiga utbetalningar. Målet är att skapa ett mer samordnat och snabbare system för myndigheter att dela relevant information samtidigt som individens integritet skyddas. Sammanfattningsvis syftar förslagen i dessa utredningar till att skapa ett mer effektivt och flexibelt system för informationsutbyte mellan myndigheter, vilket kan förbättra arbetet mot brott och fusk samtidigt som man bevarar skyddet för den personliga integriteten.

I maj 2025 presenterade regeringen prop. 2024/25:180 (som behandlar delbetänkandet) med förslag bl.a. om en sekretessbrytande bestämmelse som innebär att sekretess inte längre ska hindra att uppgifter lämnas mellan myndigheter när det behövs för att förebygga eller utreda brott eller felaktigheter. Centerpartiet röstade för dessa förändringar och Partistyrelsen anser att dessa förslag tar flera steg i rätt riktning i arbetet med att säkerställa att det offentliga inte utnyttjas av den grova organiserade brottsligheten, och för att motverka bidragsbrott. Skyddet för den personliga integriteten måste dock upprätthållas för att säkerställa både respekten för grundläggande fri- och rättigheter och allmänhetens förtroende för den offentliga hanteringen av känsliga personuppgifter. Partistyrelsen anser därför inte att en allmän och alltför utbredd samkörning av samtliga offentliga register är rätt väg att gå för att motverka kriminalitet.

Motionären vill också att utbetalning av statlig garanti- och ålderspension ska villkoras av personlig inställelse vid försäkringskassan eller ambassad och att personer som söker allmän anställning inte ska få någon tjänst om de inte kan visa att de är hederliga, ostraffade och inte har några olämpliga kontakter.

Pensionärer som är bosatta utomlands, och som får svensk pension från Pensionsmyndigheten eller ersättning från Försäkringskassan, måste varje år lämna in ett levnadsintyg för att ha rätt till din pension eller andra utbetalningar. Detta beror på att svenska myndigheter inte automatiskt får information om dödsfall när du bor utanför Sverige. Levnadsintyget skickas årligen ut till alla som inte kan identifieras genom det elektroniska utbyte som sker med vissa länder. Om något levnadsintyg inte kommer in i tid stoppas pensionsutbetalningarna.

För de som bor i Sverige behövs inte levnadsintyg för att få pension, eftersom vi har automatisk registrering av levnadsstatus. Pensionsmyndigheten och andra relevanta myndigheter (t.ex. Försäkringskassan) har direkt tillgång folkbokföringsregistret. Risken för felaktiga utbetalningar, som kan uppstå om någon obehörig får pension trots att den berättigade personen har avlidit, är därför mycket liten.

Det kan i och för sig vara rimligt att stärka kontrollen av utbetalningar till personer bosatta utomlands om det visar sig att systemet utnyttjas eller har tydliga brister, men att generellt kräva personlig inställelse för alla riskerar att bli oproportionerligt, byråkratiskt och orättvist. Partistyrelsen

165 anser därmed inte att det är en effektiv eller nödvändig åtgärd utöver de levnadsintyg som redan
166 krävs för att säkerställa korrekta utbetalningar för utomlands bosatta pensionärer.

167

168 Det är av oerhört stor vikt att allmänhetens förtroende för det offentliga att offentliga tjänstemän
169 hanterar frågor som rör medborgarnas säkerhet, välfärd och rättigheter på ett effektivt och
170 rättssäkert sätt utan yttre påverkan och med integritet. För de befattningar där offentligt anställda
171 utför de mest känsliga, ingripande och säkerhetsrelaterade arbetsuppgifterna finns också
172 omfattande säkerhets- och bakgrundskontroller. För övriga offentliga jobb finns andra adekvata
173 metoder för att säkerställa att personer är lämpliga för sina roller utan att införa för strikt kontroll
174 över deras förflutna, såsom gedigna rekryteringsprocesser och referenstagning.

175

176 Det är också viktigt att komma ihåg att total oförvitlighet inte är en absolut nödvändighet för alla
177 typer av offentliga anställningar. För de flesta tjänster är det personens kompetens, arbetskapacitet
178 och etiska hållning som är mest relevant. Därför skulle det vara orimligt att införa en sådan strikt
179 regel för alla offentliga jobb. Vi måste också erkänna att samhället i sin helhet tjänar på att
180 människor får möjlighet att rehabiliteras och återgå i arbete, oavsett om det är i offentlig eller privat
181 sektor.

182

183 Samtidigt anser Partistyrelsen att det säkerligen finns anledning att se över vilka tjänster där
184 bakgrundskontroller behöver bli mer omfattande för att motverka infiltration och annan otillbörlig
185 påverkan. Det finns också skillnad på olika typer av brottslighet, och omfattning, och det är en
186 självklarhet att grovt kriminella måste hållas utanför den offentliga förvaltningen. En översyn av
187 riskerna för infiltration och otillbörlig påverkan, tillsammans med en möjlig utökning av vilka typer av
188 offentliga anställningar som kräver en mer omfattande bakgrunds- och säkerhetskontroll kan mycket
189 väl vara påkallad utifrån samhällets utveckling under senare år. Ett totalt krav på dessa kontroller för
190 alla typer av anställningar skulle dock riskera att bli såväl ineffektiv som att riskera möjligheten till
191 rekrytering på grund utdragna anställningsprocesser och Partistyrelsen anser att det är en alltför
192 långtgående åtgärd.

193 Sammanfattningsvis är det viktigt att förstå balansen mellan att säkerställa förtroendet för det
194 offentliga och att ge människor en möjlighet att återintegreras efter att ha avtjänat sitt straff. Med
195 redan existerande säkerhetskontroller för de mest känsliga tjänsterna och en rättvis bedömning av
196 individer baserat på deras kompetens och etiska värderingar, bör vi inte ställa krav på att alla
197 offentliga anställda ska vara helt ostraffade. Principen om rehabilitering och rätten att göra en
198 nystart i livet är lika viktig som oförvitlighet, och bör beaktas när vi diskuterar vem som ska kunna få
199 anställning i den offentliga sektorn.

200

201 För det första riskerar ett sådant krav att diskriminera personer som har begått brott men som har
202 rehabiliterat sig och nu är fullt kapabla att bidra positivt till samhället. Många individer har möjlighet
203 att förändras och återanpassas, och att förbjuda dem från att arbeta inom offentlig sektor skulle
204 hindra deras återintegrering i samhället. För det andra innebär detta krav ett allvarligt
205 integritetsintrång och skapar en kultur av misstänksamhet, där individens hela liv kan ifrågasättas på
206 grund av tidigare misstag, även om dessa inte längre är relevanta för deras nuvarande kompetens.
207 Vidare är det viktigt att komma ihåg att alla offentliga tjänster inte innebär att man hanterar känslig

208 information eller fattar beslut som påverkar andra individers liv i samma utsträckning. Att införa en
209 sådan regel för alla offentliga anställningar riskerar att skapa onödiga hinder och ineffektivitet i
210 rekryteringsprocessen. Slutligen bör andra faktorer, som arbetsprover, referenser och erfarenhet,
211 vägas in när man bedömer en individs lämplighet för en tjänst – inte enbart dennes bakgrund.
212 Sammanfattningsvis är det ett för långtgående förslag att kräva att alla offentliga tjänstemän ska visa
213 att de är ostraffade och saknar kriminella kontakter. En sådan policy skulle sannolikt leda till
214 orättvisor och utesluta många kvalificerade personer som har rehabiliterat sig och vill bidra positivt
215 till samhället.

216

Förslag till beslut: Besvarad

[10.1.1](#) att underlåtenhet att infinna sig för avtjänade av fängelsestraff aldrig preskriberas.

217

Förslag till beslut: Avslag

[10.1.2](#) att sk mängdrabatt /straffrabatt avskaffas för straffutmätning för alla slag av kriminella aktiviteter.

[10.1.3](#) att samkörning av samtliga offentliga registret tillåts i akt o menig att häva bidragsfusk och kriminalitet.

[10.1.4](#) att utbetalning av statlig pension (garanti o ålderspension) villkoras av att vederbörande en gång om året , in person, infinner sig på försäkringskassan eller svensk ambassad .

[10.1.5](#) att personer som söker allmän tjänst, statlig eller kommunal, icke blir anställningsbara förrän det visar sig att de är oförvitliga o ostraffade samt i avsaknad av olämpliga kontakter/samband.

218

219

220 Allmän rättspolitik,

221 10.2

222 10.2.1 att skapa ett nytt rehabiliteringsprogram för unga brottslingar som är speciellt inriktat mot
223 förstagångsförbrytare med målet att gå från brott till jobb med lön.

224 10.2.2 att individer som utnyttjar barn för kriminell verksamhet kan få upp till dubbla straffpåföljden.

225 10.2.3 att markägare som drabbas av miljöbrott av annan inte blir ansvarig för sanering av mark och
226 att en statlig fond bildas där man kan ansöka om ekonomisk kompensation.

227 10.2.4 att bilda en kommission inom civil beredskap för att säkra upp tillgänglighet i skyddsrum för
228 funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter.

229 Partistyrelsens yttrande

230 Motionären vill att det ska skapas ett nytt rehabiliteringsprogram för unga förstagångsförbrytare för
231 att få dem att gå från brott till betald anställning och att det ska utgå dubbla straff för den som
232 utnyttjar barn i kriminell verksamhet.

233 Tidiga och förebyggande insatser för unga som riskerar att hamna i kriminalitet eller som tagit första
234 stegen in på en kriminell bana är avgörande, och sambandet mellan socialtjänst, skola och polis
235 måste stärkas för att fånga upp ungdomar och barn på glid tidigare och skilja dem från destruktiva
236 miljöer. Centerpartiet anser att kommunerna bör ta ett större ansvar för det brottsförebyggande
237 arbetet, inklusive att arbeta förebyggande och påverka attityder till brott. Detta blir nu också
238 verklighet i den nya socialtjänstlag som träder i kraft den 1 juli 2025. Den nya lagen syftar till att
239 stärka det förebyggande arbetet inom socialtjänsten och skapa en långsiktigt hållbar, mer tillgänglig
240 och kunskapsbaserad verksamhet. Ett av de mest framträdande dragen i propositionen är att
241 socialtjänstens ansvar för att förebygga och motverka brottslighet tydliggörs och förstärks.
242 Socialnämnden ges nu ett uttryckligt ansvar att arbeta brottsförebyggande, särskilt riktat mot barn
243 och unga som riskerar att dras in i kriminalitet. Det innebär att socialtjänsten inte bara ska ingripa
244 när ett problem redan har uppstått, utan också arbeta aktivt med tidiga och samordnade insatser för
245 att motverka brott och social utsatthet i ett tidigare skede. Socialnämndens utökade befogenheter
246 samtidigt som det också blir enklare att samverka med andra samhällsaktörer, såsom skolan, polisen
247 och civilsamhället skapar bättre förutsättningar för insatser som bidrar till ökad re-integration i
248 samhället. Den nya lagen lägger också större vikt vid att verksamheten ska bedrivas enligt vetenskap
249 och beprövad erfarenhet. Lagändringen innebär ett tydligt skifte i synsätt – från en reaktiv till en mer
250 proaktiv socialtjänst – där brottsförebyggande arbete blir en integrerad del av det sociala uppdraget.

251 Utöver den nya lagen finns det också flera rehabiliteringsprogram och insatser som är anpassade för
252 unga förstagångsförbrytare i Sverige. Dessa program fokuserar på både individens personliga
253 utveckling, arbetsmarknadsförberedelser och att skapa förståelse för konsekvenserna av brott.
254 Genom att kombinera samtal, stöd och praktiska åtgärder kan dessa program ge unga människor de
255 verktyg de behöver för att bryta med kriminalitet och återintegreras i samhället på ett positivt sätt.

256 Sammantaget finns det redan en rad åtgärdsprogram som riktar in sig på unga
257 förstagångsförbrytare, samtidigt som den nya socialtjänstlagstiftningen kommer att innebära nya
258 ansvarsområden och möjligheter till ytterligare insatser. Mot bakgrund av detta anser inte
259 Partistyrelsen att något ytterligare program på området är påkallat för tillfället.

260 Den som utnyttjat barn i kriminell verksamhet kan dönas för involverande av underårig i brottslighet
261 (BrB 16 kap §5a) till fängelse i upp till fyra år. Bestämmelsens främsta syfte är att markera allvaret i
262 att involvera unga i brott som begås i kriminella nätverk och vid kriminella uppgörelser, men den
263 träffar alla brott oavsett svårhetsgrad och sammanhang. Syftet är att kunna straffa alla som på olika
264 sätt bidrar till att unga personer görs delaktiga i brott och bestämmelsen har ett brett
265 tillämpningsområde kring vilka olika slags åtgärder som kan innebära att en person under 18 år
266 involveras i brott eller brottslig verksamhet. I fall där BrB 16 kap §5a inte är tillämplig framgår istället
267 det av BrB 29 kap. 2 § att förmå någon under 18 att delta i brott är en försvårande omständighet.
268 Detta kan leda till ett märkbart hårdare straff inom ramen för den aktuella brottsrubriceringen. Det
269 är alltså en form av straffskärpning, särskilt i koppling till organiserad brottslighet.

270 Att involvera barn och ungdomar i kriminella verksamheter är därmed redan ett brott i sig, samtidigt
271 som det också kan utgöra en straffskärpande omständighet. På så sätt visar rättssystemet tydligt hur
272 allvarligt samhället ser på den typen av brottslighet. Partistyrelsen anser dock att införa dubbla straff
273 för vissa typer av brott är en alltför ingripande åtgärd som heller inte passar in i vårt straffrättsliga
274 system. Utöver att dubbla straff dessutom bidrar till en överbelastning av kriminalvården så kan
275 dubbla straff dessutom riskera att leda till att rättssystemet förlorar sin proportionalitet och att
276 allvarligare våldsbrott skulle kunna leda till lindrigare straff än för involverande av unga i kriminalitet.

277 Motionären vill också att markägare som drabbas av annans miljöbrott inte ska bli ekonomiskt
278 ansvarig för sanering, och att en statlig fond ska bildas för ekonomisk kompensation.

279 Om någon orsakar ett miljöbrott på annans mark, såsom förorening eller olaglig dumpning finns det
280 en rad omständigheter som avgör vem som blir ansvarig för sanering. Enligt miljöbalken (MB) är det i
281 huvudsak den som orsakar föroreningen eller miljöbrottet som i första hand blir ansvarig för att
282 åtgärda skadan (den s.k. förorenaren betalar-principen). Om den ansvariga personen inte kan eller
283 vill betala för saneringen, kan miljömyndigheter (t.ex. Länsstyrelsen eller kommunen) ingripa. Enligt
284 miljöbalken 10 kap. 1 § kan myndigheter besluta om att sanering ska genomföras på den förorenade
285 marken. Om den person som orsakat föroreningen inte går med på att sanera marken kan
286 myndigheten tvinga denne att åtgärda skadan, och om så inte sker kan myndigheterna själva ordna
287 saneringen. Kostnaden för detta kan i vissa fall läggas på den som orsakat föroreningen, även om
288 ofta är svårt att driva in pengar från den person eller verksamhet som är ansvarig. I vissa fall blir
289 dock markägaren ansvarig för att sanera marken, särskilt om det inte går att identifiera den som
290 orsakat föroreningen. Markägaren är skyldig att vidta åtgärder för att sanera när den får vetskap om
291 föroreningen, även om denne inte orsakat skadan.

292 Partistyrelsen anser emellertid att det är en orimlig ordning att hålla brottsoffer – dvs markägaren i
293 fall där någon t.ex. dumpar miljöfarligt avfall på dennes mark – ekonomiskt ansvarig för en sanering
294 som kan vara oerhört omfattande – utöver den stora kostnaden även i såväl praktiskt omfång som
295 tidsmässigt utdragen. Centerpartiet har tidigare framfört krav på att regeringen snarast måste vidta
296 åtgärder snarast för att se över hur kontaminerade vattentäkter kan saneras för att bli av med PFAS.
297 Partistyrelsen anser att även finns ett övervägande allmänt intresse av att såväl sanering sker för att
298 förhindra framförallt, men inte uteslutande, förorening av vatten. Det är oacceptabelt att brottslig
299 verksamhet kan sprida miljögifter runt om i landet vilket får oerhörda lokala konsekvenser, men
300 också den skada – såväl ekonomisk som ideell – som orsakas brottsoffret. Formerna för hur detta ska
301 hanteras måste såklart utredas för att säkerställa bästa effekt och skyndsamhet, men det är tydligt
302 att det finns mycket att göra på området.

303 Motionären vill även att det ska bildas en kommission inom civil beredskap för att säkra upp
304 tillgänglighet till skyddsrum för funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter.

305 Sverige är ett av de skyddsrumstättaste länderna i världen. Myndigheten för samhällsskydd och
306 beredskap (MSB) ansvarar för att kontrollera att skyddsrum har avsedd skyddsförmåga. Av
307 förordningen (2006:638) om skyddsrum framgår att MSB ska verka för att skyddsrummen ska vara
308 tillgängliga för personer med funktionshinder. Sedan 2024 har MSB utökat kontroller och tillsyn av
309 landets skyddsrum och i januari 2025 fick myndigheten ett regeringsuppdrag om att genomföra de
310 förberedande åtgärder som behövs för att totalförsvarspiktiga, efter regeringsbeslut, ska kunna
311 skrivas in, utbildas och krigsplaceras med civilplikt för befattningar inom befolkningsskyddet. De
312 befattningar som anges i uppdraget är bland annat befattning med ansvar för iordningsställande av
313 specialskyddsrum. MSB får också föreslå andra befattningar som de bedömer relevanta.

314 Många skyddsrum är tillgängliga men alla har inte som regel anpassningar för människor med till
315 exempel funktionsnedsättning. Det är det i detta sammanhang viktigt att komma ihåg att vid kris
316 eller krig är det ofta de med störst behov av stöd som först får hjälp av samhället, men för att detta
317 ska fungera måste det också finnas en beredskap för det. Det är tydligt att
318 funktionsrättsperspektivet saknas i planering och strategi kring civil beredskap, och Partistyrelsen
319 anser att det behövs ett strukturerat arbete framåt för att säkerställa att den civila beredskapen blir
320 tillgänglig och inkluderande för alla i samhället.

321

Förslag till beslut: Besvarad

[10.2.3](#) att markägare som drabbas av miljöbrott av annan inte blir ansvarig för sanering av mark och att en statlig fond bildas där man kan ansöka om ekonomisk kompensation.

[10.2.4](#) att bilda en kommission inom civil beredskap för att säkra upp tillgänglighet i skyddsrum för funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter.

322

Förslag till beslut: Avslag

[10.2.1](#) att skapa ett nytt rehabiliteringsprogram för unga brottslingar som är speciellt inriktat mot förstagångsförbrytare med målet att gå från brott till jobb med lön.

[10.2.2](#) att individer som utnyttjar barn för kriminell verksamhet kan få upp till dubbla straffpåföljden.

323

324

Fotboja,

10.3

[10.3.1](#) att Centerpartiet arbetar för att fotboja ska vara grundregel för artbrott och fängelse i särskilda fall för bättre kvalitet och ekonomi inom Kriminalvården.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill att Centerpartiet ska arbeta för att fotboja ska vara grundregel vid artbrott för att höja kvaliteten inom Kriminalvården, samt att underlätta ekonomiskt för myndigheten.

När domstolen ska bestämma påföljd för vuxna lagöverträdare är huvudregeln att den särskilt ska beakta omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Denna princip ger uttryck för en allmän straffrättslig presumtion *mot* fängelsestraff. Det finns dock undantag, bland annat det så kallade *artbrottsinstitutet*. Det innebär att domstolarna, med hänsyn till allmänpreventiva syften, istället kan använda en presumtion *för* fängelse för vissa typer av lindrigare brott (för allvarigare brott utgår fängelse som huvudregel på grund av att straffskalan för dessa brott inte ger utrymme för något annat). Artbrott avser typiskt sett brott med böter i den lägre delen av straffskalan, men där det ändå kan finnas skäl för en presumtion för fängelse. Det finns ingen lagreglerad katalog över vilka brott som utgör artbrott, eftersom det är domstolarna (framförallt Högsta domstolen) som avgör detta, men exempel på artbrott är tex vissa brott mot vapen- och jaktlagstiftningen, våld mot tjänsteman, vissa skattebrott, narkotikabrott, mened och övergrepp i rättssak.

Under det decenniet har det skett ett stort antal reformer av straffskalorna inom ramen för olika brottstyper. Dessa skärpningar av straffskalor som har genomförts har varit motiverade,

Men innebär samtidigt att fler kommer att dömas till fängelse, och att dessa fängelsestraff kommer att vara längre. Denna hastiga expansion innebär att Kriminalvården nu är under stor press. De resurser och den utbyggnad som krävs för att hantera den kraftigt ökade tillströmningen av intagna har inte tillgodosetts i tid och konsekvenserna av detta innebär såväl stora säkerhetsrisker som arbetsmiljöproblem, samtidigt som det försvårar rehabiliteringen av de intagna. För att lösa den akuta överbeläggningen i våra svenska fängelser anser Partistyrelsen att man istället möjliggöra att fler får fotboja vid korta straff - här kan såklart även artbrott komma ifråga- och att nybyggnationer av anstalter prioriteras.

Förslag till beslut: Besvarad

[10.3.1](#) att Centerpartiet arbetar för att fotboja ska vara grundregel för artbrott och fängelse i särskilda fall för bättre kvalitet och ekonomi inom Kriminalvården.

Villkorlig frigivning,

10.4

[10.4.1](#) att Centerpartiet verkar för att återfallsrisk bör beaktas vid bedömning kring om villkorlig frigivning ska godkännas.

[10.4.2](#) att Centerpartiet verkar för att bedömningen av återfallsrisk ska utgå från reella omständigheter och baseras på yrkesmässig bedömning.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill att Centerpartiet ska verka för att bedömningen av återfallsrisk ska vara avgörande inför beslut om villkorlig frigivning, och att bedömningen av återfallsrisk ska baseras på en yrkesmässig bedömning.

Villkorlig frigivning innebär att den dömd, som huvudregel, frigges när två tredjedelar av ett tidsbestämt straff (dock minst 30 dagar) har avtjänats och att den sista tredjedelen av fängelsestraffet typiskt sett verkställs inom ramen för den villkorliga frigivningen. Presumtionen om villkorlig frigivning efter två tredjedelars avtjänat fängelsestraff är mycket stark, och med få undantag. I och med den villkorliga frigivningen inleds en prøvotid, som innebär både allmänna och individuella villkor. Utöver dessa finns också krav på allmän skötsamhet, och en skyldighet att inställa sig hos Kriminalvården vid kallelse. Prövotiden motsvarar i regel den återstående strafftiden, men inte kortare tid än ett år. Den dömd kan också ställas under övervakning under prøvotiden, om det behövs för att minska återfallsrisken. Om den dömd begår nya brott under prøvotiden kan hela den villkorliga frigivningen förverkas, vilket innebär att det resterande straffet måste avtjänas i fängelse.

Under senare år har det, genom en rad uppmärksammade fall, blivit tydligt att det faktum att återfallsrisken inte utgör bedömningsgrund vid beslut om villkorlig frigivning lett till att dömda med konstaterad återfallsrisk släppts ut i samhället och inom kort återfallit i allvarlig brottslighet (bl.a. grova sexualbrott och våldsbrott). En sådan ordning är inte acceptabel. Kriminalvården behöver bättre verktyg för att kunna förhindra att dömda brottslingar med hög återfallsrisk släpps ut i förtid. För detta talar inte bara det uppenbara faktum att den nuvarande ordningen som bygger på en i förväg fastställd tidsregel, istället för på individuell farlighet eller risk, inte är ändamålsenlig utifrån varken ett individualpreventivt och rehabiliterande perspektiv. Den saknar också det viktiga brottsofferperspektivet, och brister dessutom i både samhällsekonomiska och allmänt brottsförebyggande hänseenden. En individ med hög återfallsrisk bör vara föremål för behandling och utbildning, inte släppas fri i samhället för att begå fler brott. Partistyrelsen håller med om att nuvarande ordning måste ändras och att en professionell bedömning av återfallsrisken ska vara vägledande för beslutet om villkorlig frigivning.

Förslag till beslut: Bifall

[10.4.1](#) att Centerpartiet verkar för att återfallsrisk bör beaktas vid bedömning kring om villkorlig frigivning ska godkännas.

[10.4.2](#) att Centerpartiet verkar för att bedömningen av återfallsrisk ska utgå från reella omständigheter och baseras på yrkesmässig bedömning.

Fängelseplatser utomlands

[10.5](#), [10.6](#)

[10.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige tar fullt ansvar för alla sina medborgare, även vid grov kriminalitet, genom rättssäkra åtgärder inom landets gränser.

[10.6.1](#) att Centerpartiet tar ställning mot att svenska medborgare ska avtjäna sina fängelsestraff utomlands som straffpåföljd av brott i Sverige.

[10.6.2](#) att Centerpartiet verkar för att Kriminalvården byggs ut och utvecklas inom landets gränser istället för att Sverige ska köpa fängelseplatser utomlands.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill att Centerpartiet tar ställning mot att svenska medborgare ska avtjäna sina fängelsestraff utomlands, och att vi istället verkar för att en utbyggnad av Kriminalvården.

Med anledning av senare års utveckling av den grova organiserade brottsligheten befinner sig svensk rättspolitik just nu i en intensiv period av omfattande reformer i skärpande riktning som innebär att fler kommer att dömas till fängelse, och till längre fängelsestraff.

Den hastiga och omfattande expansionen har lett till att Kriminalvården nu befinner sig i ett allvarligt krisläge; de resurser och den utbyggnad som krävs för att hantera den kraftigt ökade tillströmningen av intagna har inte tillgodosetts i tid. Detta har resulterat i en akut brist på anstaltsplatser med överbeläggning och utbredd dubbelbeläggning som följd. Situationen innebär samtidigt en kraftigt försämrad arbetsmiljö för personal, med en tydlig ökning av risken för hot och våld. Försämringarna i arbetsmiljön har i sig lett till uppsägningar och rekryteringsproblem.

I en rapport om dubbelbeläggningen i maj 2025 konstaterade Justitieombudsmannen (JO) att det nu i Sverige finns en risk att intagna i anstalt utsätts för omänsklig eller förnedrande behandling; dubbelbeläggning sker allt oftare i celler om sex kvadratmeter vilket t.ex. - utöver trångboddheten - innebär svårigheter använda toaletten i avskildhet. Ytterligare en konsekvens blir att intagna vid högsäkerhetsanstalter är inlåsta tillsammans i cellen upp till 14 timmar per dygn, vilket lett till att rapporterade fall av hot och våld mellan intagna i anstalt ökat. Kriminalvården uppger själva att de nu måste arbeta utifrån ett omfattande medvetet risktagande vid placering av intagna i dubbelbelagda celler.[1]

Utöver den pågående överbeläggningen som behöver hanteras skyndsamt, är också frågan om utbyggnadstakten och framtida platsbehov i anstalt en angelägen fråga. Någon säker prognos är i nuläget inte möjlig, men enligt Kriminalvårdens utbyggnadsplan kommer myndigheten att ha sammanlagt cirka 29 000 platser (en tredubbling från dagens nivå) år 2034. Det finns med andra ord en gedigen utbyggnadsplan, men de närmaste åren kommer det fortsatt vara ett allvarligt läge.

430 2023 tillsatte Tidöregeringen en utredning med uppdrag att skapa förutsättningar för att hyra
431 anstaltsplatser utomlands. Utredningen presenterade sitt betänkande (Ds 2025:1) i januari 2025 där
432 man redogör för de legala och praktiska förändringar som krävs för hyra av fängelseplatser
433 utomlands.

434 I detta sammanhang är det viktigt att lyfta fram att det redan nu finns olika sätt som en person kan
435 komma att avtjäna sitt straff utomlands. Att en intagen t.ex. kan avtjäna delar av sitt straff i ett land
436 man kommer ifrån, kommer att utvisas till eller på annat sätt har en stark anknytning till är en bra
437 ordning. I dessa fall är det inte formellt sett en svensk fängelseplats, utan ett avtal med ett annat
438 land om att nyttja en av deras platser.

439

440 Parallellt med utredningens arbete inledde regeringen förhandlingar med Estland om hyra av
441 anstaltsplatser, och i juni 2025 presenterades ett avtal mellan länderna. Avtalet innebär bland annat
442 att Sverige får hyra 400 platser, för upp till 600 intagna, på anstalten i Tartu. De som är aktuella att
443 placeras där är män, 18 år eller äldre, som har dömts för exempelvis mord eller ekonomisk
444 brottslighet. Det kommer inte handla om personer som har ett omfattande vårdbehov eller som
445 bedöms utgöra en högre säkerhetsrisk, dvs inte de som är dömda för terrorbrott, brott mot rikets
446 säkerhet eller som har kopplingar till grov organiserad brottslighet. Frågan kommer att behandlas i
447 riksdagen under våren 2026.

448

449 Av såväl rättssäkerhetsaspekter som moraliska och praktiska skäl anser partistyrelsen som
450 utgångspunkt att straff för svenska brott ska avtjänas i svenska fängelser. Verktällighet i ett annat
451 land gör tillsyn svårare, och Sverige ska som utgångspunkt klara av att själva sörja för den
452 infrastruktur och de processer som behövs för att verkställa utdömda fängelsestraff. Även rent
453 praktiskt blir såklart tillgängligheten för besök mer komplicerad när straff avtjänas i ett annat land
454 (om än i Sveriges närområde).

455

456 Centerpartiet anser att överbeläggningen i våra svenska fängelser i första hand bör lösas genom att
457 fler får fotboja vid korta straff samtidigt som takten på nybyggnation av anstalter i hela landet måste
458 öka avsevärt. I den kontexten är det viktigt att veta att beslut av Kriminalvården om fotboja sker
459 först efter en lämplighetsprövning av den dömda, vilket innebär att tex. sexual- och våldsbrottslingar
460 inte kan bli aktuella för fotboja. Men krisen med överbeläggningar här och nu, och den måste tas på
461 allvar. Det finns övervägande och akuta risker med Kriminalvårdens nuvarande kris för såväl intagna
462 och anställda, som för allmänheten. Detta kan innebära att situationen kräver lösningar - till
463 exempel som att tillfälligt hyra anstaltsplatser i andra länder - som i andra lägen inte skulle vara
464 aktuella. Mot bakgrund av detta anser Partistyrelsen att det under vissa särskilda omständigheter,
465 och under en begränsad tid, kan finnas anledning att överväga hyra av anstaltsplatser i vissa EU-
466 länder som bedöms kunna tillhandahålla en hög nivå av säkerhet, rättssäkerhet och rehabilitering.
467 En sådan tillfällig lösning måste i sådana fall kombineras med en ytterligare ökning av
468 utbyggnadstakten av anstaltsplatser i hela landet. Detta för att så snabbt som möjligt kunna
469 återupprätta Sveriges förmåga att själva ansvara för att svenska straff avtjänas i svenska fängelser.

470 [1] [https://www.jo.se/app/uploads/2025/05/jo-dubbelbelaggnings-konsekvenser-for-intagna-i-](https://www.jo.se/app/uploads/2025/05/jo-dubbelbelaggnings-konsekvenser-for-intagna-i-anstalt-webb.pdf)
471 [anstalt-webb.pdf](https://www.jo.se/app/uploads/2025/05/jo-dubbelbelaggnings-konsekvenser-for-intagna-i-anstalt-webb.pdf)

472

473

Förslag till beslut: Besvarad

[10.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige tar fullt ansvar för alla sina medborgare, även vid grov kriminalitet, genom rättssäkra åtgärder inom landets gränser.

[10.6.1](#) att Centerpartiet tar ställning mot att svenska medborgare ska avtjäna sina fängelsestraff utomlands som straffpåföljd av brott i Sverige.

[10.6.2](#) att Centerpartiet verkar för att Kriminalvården byggs ut och utvecklas inom landets gränser istället för att Sverige ska köpa fängelseplatser utomlands.

474

Rasmus Elfström och Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall av motion 10.6.2 (Centerstudenter 24.2).

475

Biometri och personlig integritet, 10.7

[10.7.1](#) att utöka polisens biometriregister. Inför separata biometriregister för misstänkta, dömda och spår. Dessa bör inkludera DNA-profiler, fingeravtryck, ansiktsbilder, röstinspelningar och handstilsprov. Säkerställ att uppgifter kan samlas och behandlas under samma regler och för samma tidsperiod för att öka effektiviteten i brottsbekämpningen.

[10.7.2](#) att utöka insamling av biometriska data. Tillåt obligatorisk insamling av biometriska data (DNA, fingeravtryck och ansiktsbilder) från alla som anhålls eller häktas för brott som har fängelse i straffskalan. Möjliggör att röst- och handstilsprov också kan samlas in och registreras för att utreda brott.

[10.7.3](#) att använda biometri för att lösa allvarliga brott. Tillåt biometriska jämförelser i passregistret och Migrationsverkets register vid utredningar av allvarliga brott, under strikta integritetsskyddande villkor. Tillåt användning av DNA-baserad släktforskning endast vid utredning av mord, grova våldtäkter och grov våldtäkt mot barn, och endast som en sista utväg.

[10.7.4](#) att stärka integritetsskyddet. Begränsa biometriska jämförelser till strikt nödvändiga fall och säkerställt att insamlad data endast används för sitt avsedda ändamål. Inför tydliga regler om att biometriska data ska raderas när den inte längre är nödvändig för brottsutredningen eller om den registrerade avlider, med vissa undantag för att lösa tidigare brott.

Partistyrelets yttrande

Motionären vill att biometriregistren ska utökas, såväl avseende vad som insamlas och vad gäller antal register, och att biometri användas ska på fler sätt för att lösa fler brott. Motionären vill också stärka integritetsskyddet så att biometriska uppgifter bara används när det är nödvändigt och bara för vissa ändamål.

Den som begår ett brott lämnar ofta flera spår efter sig; det kan vara fingeravtryck, dna eller fotografier (från till exempel övervakning eller annan bildupptagning), och de tekniska möjligheterna att identifiera individer med hjälp av biometri står under snabb utveckling. Biometriska uppgifter är, enligt brottsdatalagen (2018:1177), sådana personuppgifter som rör en persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken, förutsatt att de har tagits fram genom en särskild teknisk behandling och möjliggör eller bekräftar en unik identifiering av personen. Definitionen bygger på EU-lagstiftning.

I polisens olika biometriregister hanteras personuppgifter som används för att identifiera individer, främst inom ramen för brottsutredningar, gränskontroller och utlänningsärenden. De vanligaste typerna av biometriska uppgifter som ingår i polisens olika biometriregister är fingeravtryck, fotografier/ansiktsbilder, DNA-profiler, iris- och handflatsavtryck (ovanligt, men möjligt). Dessa uppgifter hanteras inom ramen av en rad olika register såsom misstankeregistret, belastningsregistret, DNA-registret, EURODAC (EU:s gemensamma register för asylsökande och migranter), och hanteringen regleras av bl.a. polisdatalagen, brottsdatalagen, dataskyddsförordningen (GDPR) och annan EU-lagstiftning. De svenska biometriska registren för misstänkta, dömda och spår från brottsplatser är i huvudsak åtskilda, både tekniskt och rättsligt och hanteras olika beroende på vem uppgiften gäller och i vilket syfte den samlats in.

Utbredningen av den grova organiserade brottsligheten är ett av de allvarligaste samhällsproblemen vi som land ställts inför under senare år. Det grova våldet i form av skjutningar och sprängningar har ökat lavinartat och har stark en koppling till grov organiserad brottslighet. Dessa brott är också

notoriskt svåra att utreda, och de brottsbekämpande myndigheterna är allt oftare beroende av teknisk bevisning för att kunna identifiera och lagföra de skyldiga. I detta sammanhang kan biometriska uppgifter vara kraftfulla verktyg i brottsbekämpningens händer.

Riksdagen har därför också nyligen röstat igenom stora förändringar för att stärka polisens och andra brottsbekämpande myndigheters möjligheter att använda biometriska data i utredningar. Dessa förändringar innebär bland annat att biometriska underlag ska få tas upp, registreras och användas vid utredning av brott i större utsträckning; polisens nuvarande register över DNA-profiler, fingeravtryck och signalement ska ersättas av nya biometriregister, biometriska jämförelser av misstänkta gärningsmän får göras i större utsträckning och DNA-baserad släktforskning ska under vissa förutsättningar tillåtas vid mord och grova våldtäktsbrott. Dessa förändringar syftar till att stärka polisens förmåga att identifiera gärningspersoner och lösa brott, samtidigt som individens integritet ska beaktas genom noggrant reglerade användningsområden. Detta överensstämmer i stort med motionärernas önskemål. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2025, och Centerpartiet har röstat för dessa ändringar.

Förslag till beslut: Besvarad

[10.7.1](#) att utöka polisens biometriregister. Inför separata biometriregister för misstänkta, dömda och spår. Dessa bör inkludera DNA-profiler, fingeravtryck, ansiktsbilder, röstinspelningar och handstilsprov. Säkerställ att uppgifter kan samlas och behandlas under samma regler och för samma tidsperiod för att öka effektiviteten i brottsbekämpningen.

[10.7.2](#) att utöka insamling av biometriska data. Tillåt obligatorisk insamling av biometriska data (DNA, fingeravtryck och ansiktsbilder) från alla som anhålls eller häktas för brott som har fängelse i straffskalan. Möjliggör att röst- och handstilsprov också kan samlas in och registreras för att utreda brott.

[10.7.3](#) att använda biometri för att lösa allvarliga brott. Tillåt biometriska jämförelser i passregistret och Migrationsverkets register vid utredningar av allvarliga brott, under strikta integritetsskyddande villkor. Tillåt användning av DNA-baserad släktforskning endast vid utredning av mord, grova våldtäkter och grov våldtäkt mot barn, och endast som en sista utväg.

[10.7.4](#) att stärka integritetsskyddet. Begränsa biometriska jämförelser till strikt nödvändiga fall och säkerställ att insamlad data endast används för sitt avsedda ändamål. Inför tydliga regler om att biometriska data ska raderas när den inte längre är nödvändig för brottsutredningen eller om den registrerade avlider, med vissa undantag för att lösa tidigare brott.

539 **Kuratorer och vittnesplikten,**

540 **10.8**

541 [10.8.1](#) att Centerpartiet ska undersöka hur skolkuratorer kan undantas från vittnesplikten.

542 [10.8.2](#) att Centerpartiet ska verka för att införa ett undantag från vittnesplikten.

543 **Partistyrelsens yttrande**

544 Motionärerna vill att Centerpartiet ska verka för att det införs ett undantag från vittnesplikten för
545 skolkuratorer för att värna den förtroliga relation som kan uppstå mellan en skolkurator och en elev.

546

547 Vittnesplikten är en grundläggande del av rättssystemet med syfte att säkerställa att domstolen får
548 tillgång till relevant information för att kunna fatta rättvisa beslut. Den allmänna vittnesplikten
549 innebär en lagstadgad skyldighet att vittna i en rättegång eller annan rättslig process vid kallelse från
550 domstol. För närstående till den åtalade (make/maka, föräldrar, barn m.fl.) finns dock ett undantag
551 som möjliggör för dem att avstå att vittna. Samma gäller i vissa fall personer med tystnadsplikt,
552 såsom advokater, läkare och präster. Nära sammankopplad med vittnesplikten är också
553 sanningsplikten, som innebär att den som vittnar måste tala sanning. Att ljuga under ed, mened, är
554 brottsligt och kan leda till fängelsestraff. Vittnesplikten är också av tvingande karaktär, och den som
555 vägrar inställa sig som vittne kan bli hämtad av polis och/eller dömas till böter.

556

557 Skolkuratorer omfattas av tystnadsplikt enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL), men det är
558 inte en absolut tystnadsplikt som till för exempel advokater eller präster. Detta innebär att
559 skolkuratorer i och för sig har vittnesplikt, men endast om domstolen beslutar att tystnadsplikten får
560 brytas i det enskilda fallet. Om en skolkurator blir kallad som vittne i en rättegång, måste domstolen
561 först göra en sekretessprövning. Domstolen väger då allmänhetens intresse av att uppgifterna
562 kommer fram mot integritetsskyddet för eleven, och om domstolen anser att det är viktigt för
563 rättssäkerheten att uppgifterna lämnas ut, kan skolkuratoren tvingas vittna. Det är skaderekvisiten i
564 respektive sekretessbestämmelse som avgör hur stark sekretessen är i respektive reglering.
565 Sekretessen som gäller för skolkuratorer bygger på ett s.k. omvänt skaderekvisit, dvs. en presumption
566 för sekretess vilket innebär en starkare sekretess.

567

568 Rollen som skolkurator är heller inte reglerad i lag som många av de yrkestitlar som lyder under
569 absolut tystnadsplikt. Det är i och för sig inte ett argument emot absolut tystnadsplikt, men rollen är
570 först och främst funktionell istället för legitimationsstyrd. Rollen skiljer sig också åt i ganska stor
571 utsträckning mellan olika skolor, och det finns inget enhetligt krav på en viss utbildning för att kunna
572 arbeta som skolkurator. Många som arbetar som skolkurator har socionomutbildning, men det är
573 också vanligt med olika beteendevetarutbildningar. En kartläggning av Skolverket 2022 visade också
574 att skillnaden i utbildningsbakgrund i stor utsträckning också motsvarade skillnader i det individuella
575 uppdraget och arbetssätt som skolkurator. Många kuratorer arbetar främst med förebyggande
576 arbete på grupp- och skolnivå och med frågor som värdegrund och likabehandling. Andra grupper av
577 kuratorer arbetade främst inriktat med åtgärdande arbetsuppgifter på grupp- eller skolnivå, eller
578 med hälsofrämjande arbete och med att ge handledning och konsultation till övrig skolpersonal.
579 Någon enhetlig bild av att de övergripande arbetsuppgifterna består i förtroliga samtal med enskilda
580 elever framkom inte - det betyder inte att det inte sker, bara att rollen är mångfacetterad och högst
581 individualiserad. Mot bakgrund av detta, och det faktum att skolkuratorer har en redan stark
582 tystnadsplikt och att de endast i undantagsfall (och efter domstolsprövning) blir föremål för

583 vittnesplikten, anser inte partistyrelsen att det föreligger något behov att ytterligare undanta
584 skolkuratorer från vittnesplikten.

585

Förslag till beslut: Avslag

[10.8.1](#) att Centerpartiet ska undersöka hur skolkuratorer kan undantas från vittnesplikten.

[10.8.2](#) att Centerpartiet ska verka för att införa ett undantag från vittnesplikten.

586

587

Sexsomni,

10.9

[10.9.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Åklagarmyndigheten ska få i uppdrag att redogöra för hur myndigheten i sin verksamhet har säkerställt att sexsomni inte missbrukas i mål rörande sexualbrott.

[10.9.2](#) att Centerpartiet arbetar för att Domstolsverket ska få i uppdrag att redogöra för hur Sveriges Domstolar i sin verksamhet har säkerställt att samtyckeslagen och brottsoffrets rättigheter säkras i brottsmål där sexsomni används som försvar.

Partistyrelsens yttrande

Under senare år har vi sett en oroande utveckling med att åtalade i sexualbrott i Sverige har börjat åberopa den sällsynta diagnosen sexsomni, där gärningsmännen säger sig ha våldtagit kvinnor och barn i sovande tillstånd. Flertalet av de misstänkta som åberopat sexsomni har friats av domstol, vid flera fall har offren varit barn. Diagnosen är ovanlig och omstridd, och forskningen inom området är bristfällig.

En misstänkt som åberopar sexsomni menar i förlängningen att uppsåt saknas i straffrättslig mening. Det är emellertid alltid förövaren som är ansvarig för sina handlingar, oavsett eventuell påverkan av alkohol, droger eller läkemedel eller lider av en sjukdom. Åklagarmyndigheten har konstaterat att det saknas tillräcklig praxis kring ämnet för att effektivt kunna bemöta frågan när den åberopas, särskilt vad gäller invändningar om bristande uppsåt. Centerpartiet har tidigare uppmanat regeringen att aktivt verka för ett klargörande i dessa frågor. En riktad och medveten satsning behövs, annars riskerar kvinnor och barn ett bli brottsoffer på grund av en osäker bedömningsgrund inom rättsväsendet.

Alla tilltalade i ett brottmål har rätt att försvara sig och åberopa omständigheter som de menar friar dem från ansvar, även ovanliga som sexsomni. Domstolen måste då pröva om detta försvar är trovärdigt, utifrån bevisning. Åklagaren saknar helt möjlighet att styra hur den tilltalade väljer att lägga upp sitt försvar eftersom det är domstolen – inte åklagaren – som står för bevisvärderingen. Om domstolen inte anser att sexsomni kan uteslutas som förklaring – alltså att det finns rimligt tvivel om uppsåt – ska den tilltalade frikännas. Detta är en grundläggande princip i svensk straffrätt, som skyddar mot att oskyldiga döms. Partistyrelsen konstaterar därmed att det inte är möjligt att ålägga Åklagarmyndigheten att arbeta för att begränsa den tilltalades försvar gentemot ett åtal.

Det är i och för sig helt rätt att domstolen ska säkerställa att samtyckeslagen tillämpas att och brottsoffrets rättigheter tillvaratas – att tillämpa gällande rätt och att värna rättsstatliga principer är fundamentala aspekter av domstolarnas grundläggande uppdrag. Men att kräva att domstolen alltid dömer till brottsoffrets fördel när sexsomni åberopas, oavsett bevisningen, vore att undergräva rättsstatens kärna: opartiskhet och rättssäkerhet - rättsstaten måste kunna skydda både den oskyldigt anklagade och brottsoffret – detta är dess svåraste men mest grundläggande uppgift. Domstolen måste vara neutral och har till uppgift att pröva bevisningen kring vad som har hänt, tillämpa lagen och avgöra om åklagaren har bevisat den tilltalades skuld bortom allt rimligt tvivel. En domstol kan inte aktivt säkerställa att en viss lag eller princip vinner, oavsett bevisläget – en sådan ordning skulle rasera rättssäkerheten. Partistyrelsen anser därför inte att det är möjligt att ge domstolsverket i uppdrag att redogöra för hur domstolarna säkerställer att samtyckeslagen och brottsoffrets rättigheter säkras i brottsmål där sexsomni används som försvar. Ett sådant uppdrag skulle allvarligt inskränka på domstolarnas oberoende.

Förslag till beslut: Avslag

[10.9.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Åklagarmyndigheten ska få i uppdrag att redogöra för hur myndigheten i sin verksamhet har säkerställt att sexsomni inte missbrukas i mål rörande sexualbrott.

[10.9.2](#) att Centerpartiet arbetar för att Domstolsverket ska få i uppdrag att redogöra för hur Sveriges Domstolar i sin verksamhet har säkerställt att samtyckeslagen och brottsoffrets rättigheter säkras i brottsmål där sexsomni används som försvar.

633

634

Straff för sexköp

10.10

[10.10.1](#) att sexköp ska bli ett artbrott.

[10.10.2](#) att straffskalan för sexköp alltid ska innebära minst sex månaders fängelse.

[10.10.3](#) att utreda om det går att undanta regeln om dubbel straffbarhet över hela spektrat av sexköp.

Partistyrelsens yttrande

Sexköp är ett allvarligt brott, och straffet bör spegla brottets allvar. Motionärerna vill att sexköp ska utgöra artbrott och att minimistraftet för sexköp ska vara sex månaders fängelse. Man vill också utreda om kravet på dubbel straffbarhet vid sexköp utomlands ska tas bort.

Under 2022 skärptes straffen för sexköp när böter togs bort ur straffskalan, och ersattes med fängelse i högst ett år. Trots att fängelse nu är minimistraftet för sexköp, har det dock inte inneburit att fler döms till fängelse. Domstolarna har fortsatt att döma till villkorlig dom och böter, särskilt i fall där gärningspersonen är tidigare ostraffad eller där brottet inte bedöms som tillräckligt allvarligt för fängelse. Sedan straffskärpningen har den normala påföljden för sexköp blivit villkorlig dom i kombination med 40 dagsböter - en något lägre bötespåföljd än tidigare praxis (där normalstraffet var 50 dagsböter). Återfall i sexköp har dock lett till fängelsestraff, ofta i form av kortare fängelsestraff på cirka en månad men det är tydligt att sexköpare i praktiken fortsätter att undvika fängelsestraff, även efter lagändringen.

Artbrott är ett juridiskt begrepp med särskild betydelse vid bedömningen av om domstolen ska utgå från en presumtion för eller emot ett fängelsestraff. Det finns ingen exakt lagtext där alla artbrott listas, utan det är en rättslig bedömning som görs utifrån praxis, men trots att lagstiftaren inte direkt kan definiera begreppet i lagtexten — eftersom "artbrott" är ett praxisbaserat begrepp — finns det flera sätt för lagstiftaren att påverka huruvida en brottstyp ska utgöra ett artbrott eller inte, främst genom att ändra straffskalan eller att använda förarbetsuttalanden för att underlätta för domstolarna i deras bedömning. Den straffskärpning som genomfördes år 2022 har uppenbarligen inte fått avsedd effekt — det verkar snarare som om minimistraftet har blivit mildare, istället för strängare. Så kan det inte vara. Partistyrelsen anser att det är tydligt att mer måste göras, och att frågan hur straffsatsen bäst ska justeras för att säkerställa en reell skärpning av straffet för köp av sexuell tjänst måste ses över. Detta är en fråga som Centerpartiet under lång tid motionerat om i riksdagen.

Enligt svensk lag krävs dubbel straffbarhet för att döma någon i Sverige för brott begångna utomlands. Det innebär att gärningen måste vara straffbar både i Sverige och i landet där gärningen begicks. Det finns vissa undantag från regeln, framförallt för vissa brott mot internationell rätt såsom folkmord och terrorism. Argumenten för att undanta köp av sexuell handling från kravet på dubbel straffbarhet är lätta att förstå. Det är ett allvarligt brott med otvivelaktiga samband med tvång, människohandel och utnyttjande, och att undanta brottet från kravet från dubbel straffbarhet skulle kunna ha mycket stor effekt i att förebygga sexturism och övergrepp i andra länder. Med detta sagt anser dock Partistyrelsen att skälen emot är starkare. Legalitetsprincipen, att man inte kan bli dömd för något som inte var brottsligt där gärningen begicks, är en fundamental del av de rättsstatliga fundamenten och som sådan även en grundläggande princip i dem internationella straffrätten. Att

679 utreda och lagföra brott begångna i ett annat land innebär också stora nackdelar ut
680 rättssäkerhetshänseende. Svensk polis och åklagare har ingen jurisdiktion att utreda brott i andra
681 länder, vilket ökar risken för felaktiga domar exponentiellt. Mot bakgrund av detta anser inte
682 Partistyrelsen att frågan om att undanta brottet köp av sexuell handling från kravet på dubbel
683 straffbarhet ska utredas.
684

Förslag till beslut: Besvarad

[10.10.1](#) att sexköp ska bli ett artbrott.

[10.10.2](#) att straffskalan för sexköp alltid ska innebära minst sex månaders fängelse.

685

Förslag till beslut: Avslag

[10.10.3](#) att utreda om det går att undanta regeln om dubbel straffbarhet över hela spektrat av sexköp.

686

687

Förledande av ungdom,

10.11

[10.11.1](#) att man kraftigt förstärker texten om rekvisiten och också påföljden för detta brott.

Partistyrelsens yttrande

Motionären vill att brottet förledande av ungdom, som stadgas i Brb 16 kap 12§, ska skärpas på så sätt att inte bara uppsåt utan även oaktsamhet ska omfattas av bestämmelsen. Utöver detta vill motionären också att straffen skärps. Bakgrunden till dessa yrkanden är den ökande rekryteringen av unga till organiserad brottslighet och det hot detta innebär för samhället.

Den svenska yttrande- och tryckfriheten utgör en grundbult i vårt statsskick, och den är både omfattande och grundligt skyddad i vårt rättssystem. Det betyder emellertid inte att alla typer av yttranden är tillåtna, och det finns i våra grundlagar en rad begränsningar kring vilka yttrande och publikationer som förbjudas. En sådan tillåten begränsning är 6 kap. 12 § BrB, om *förledande av ungdom som* förbjuder spridningen av skrift, bild eller teknisk upptagning, som "genom sitt innehåll kan verka förråande eller annars kan medföra allvarlig fara för de ungas sedliga fostran" bland barn eller ungdom (med sedlig fostran avses den unges sexualitet). För ansvar krävs uppsåt.

Partistyrelsen instämmer i bedömningen att mer måste göras för att förhindra rekryteringen av barn och unga in i grov organiserad brottslighet. Centerpartiet har också stått bakom en rad straffskärpningar på området, bland annat införandet av brottet *involverande av underårig i brottslighet*. Bestämmelsens främsta syfte är att markera allvaret i att involvera unga i brott som begås i kriminella nätverk och vid kriminella uppgörelser, men den träffar alla brott oavsett svårhetsgrad och sammanhang. Syftet är att kunna straffa alla som på olika sätt bidrar till att unga personer görs delaktiga i brott och bestämmelsen har ett brett tillämpningsområde kring vilka olika slags åtgärder som kan innebära att en person under 18 år involveras i brott eller brottslig verksamhet.

Just brottsrubriceringen förledande av ungdom har tydligt ett syfte som inte svarar upp mot den problematik med rekrytering till den grova organiserade brottsligheten som motionären lyfter. Bestämmelsen är avgränsad till spridandet av innehåll som kan innebära en allvarlig fara för den unges sedliga fostran (dvs relaterat till sexualitet), ett område som har begränsad betydelse för rekryteringen av unga till grov organiserad brottslighet. Däremot har den nyligen införda bestämmelsen om involverande av underårig i brottslighet en direkt tillämpning på de fall som motionären avser, och Partistyrelsen anser att det är en reglering som är väl svarar upp mot den problembild som motionären framför.

Förslag till beslut: Avslag

[10.11.1](#) att man kraftigt förstärker texten om rekvisiten och också påföljden för detta brott.

Kvinnor i kriminalitet,

10.12

[10.12.1](#) att satsa på ett särskilt avhopparsprogram för kvinnor.

[10.12.2](#) att förutsättningar och verksamheten i svensk kriminalvård ska vara jämställda.

Partistyrelsens yttrande

De senaste årens allvarliga utveckling av den grova organiserade brottsligheten i Sverige har med rätta fått betydande uppmärksamhet. Mycket av rapporteringen, analyserna och reformerna är till övervägande del inriktade på män och pojkar som förövare – både redan aktiva kriminella, men även de som befinner sig i riskzonen för rekrytering till den grova organiserade brottsligheten.

Att fokus varit fixerat på just män är inte konstigt - kriminalitet, och då framförallt grov kriminalitet, har historiskt alltid varit förknippat med män. Samtidigt är det känt, från både internationella jämförelser och forskning att det inte alls är ovanligt att både flickor och kvinnor också deltar aktivt i organiserad kriminalitet. Varken forskningen eller övriga samhället har dock under lång tid uppmärksammat flickors och kvinnors delaktighet och aktiva roll i grov organiserad kriminalitet. Under de senaste åren har frågan emellertid börjat uppmärksammas mer brett, framförallt sedan det blivit tydligt att flickor och kvinnor spelar en större roll inom de kriminella kretsarna än man tidigare insett.

Den organiserade brottsligheten kryper allt längre ner i åldrarna och det är nu snarare regel än undantag att gärningspersonerna vid de grövsta brotten är väldigt unga. Samtidigt har det också blivit vanligare att tjejer/kvinnor dras in i grov brottslighet och gängkriminalitet. Den här skrämmande utvecklingen påverkar - utöver de direkta brottsoffren - såväl samhället i stort som för de individer som hamnar i kriminalitet. Kvinnors roll i gängen skiljer sig ofta från männens. Det är inte ovanligt att kvinnor kan vara både förövare och offer. De används för att transportera vapen, sprängmedel, pengar och narkotika men kan också användas som lockbete för att lura måltavlor till en viss plats. Kvinnors kroppar används som handelsvara och kvinnor utnyttjas sexuellt för att reglera skulder mellan kriminella män. Bilden av kvinnor inom de kriminella kretsarna är mångfacetterad och innefattar såväl de som gjort ett aktivt val, som de som hamnat där på grund av relationer (det kan handla om familjereaktioner, kärleksrelationer eller vänskap). I detta sammanhang är hotbilden särskilt svår för en kvinna som lämnar sin kriminella man, eller någon som tar avstånd från en kriminell familjemedlem. Att besluta sig för att lämna ett liv med insyn i gängen, är oftast komplext och svårt. Om det finns barn med i bilden blir situationen än mer problematisk.

Fler kvinnor i kriminalitet innebär också att fler tjejer och kvinnor med kriminellt förflutet kommer att hanteras inom ramen för kriminalvården, HVB (Hem för vård eller boende), Statens institutionsstyrelse (SiS) och den sociala omsorgen i stort. Detta kommer att ställa nya krav på dessa institutioner.

Partistyrelsen anser att för den som vill lämna sin kriminella livsstil och bryta sig loss från den grovt organiserade brottslighet måste det alltid finnas tillgängliga och öppna vägar. Samhället måste säkerställa att det aldrig får vara för sent. Kvinnors kriminalitet och deras vägar ur den ser ofta olika ut än vad det gör för män som vill lämna, mycket på grund av att kvinnor ofta kan vara både förövare och offer. Det finns också stora risker med att lämna nära relationer inom den kriminella kontexten. Det är därför av absolut största vikt att samhället bereder vägar ut ur kriminaliteten

772 anpassade till olika behov, hotbilder och typer av utsatthet.

773

774 Av forskning framgår att kvinnors roll i den organiserade brottsligheten många gånger förbises av
775 polis, socialtjänst och andra viktiga samhällsaktörer. För att möjliggöra för kvinnor att ta sig ur den
776 grova kriminella brottsligheten på ett säkert, anpassat och effektivt sätt måste därför samhället ta
777 ansvar för att tillse att det finns rätt resurser och rätt kompetens för att hantera detta.

778 Utformningen av ett avhopparprogram som är anpassat för kvinnor är en nödvändighet.

779 Partistyrelsen anser att det är viktigt att det avhopparprogram som ska hjälpa kvinnor ur ett
780 kriminellt sammanhang måste ses som ett självständigt program och som är anpassat för just den
781 komplexa situation som ett avhopp är för en kvinna. Självklart ska man ta med viktiga lärdomar och
782 best practices från de avhopparprogram för män som finns, men det centrala är att ett separat
783 avhopparprogram för kvinnor inte ses som ett särskilt program utan ett av flera (för män, för unga
784 män, för kvinnor etc). Den problematik som är typiskt för män, kan inte vara vägledande för ett
785 avhopparprogram för kvinnor.

Partistyrrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för ett införande av avhopparverksamhet för kvinnor.

786

Förslag till beslut: Besvarad

[10.12.1](#) att satsa på ett särskilt avhopparprogram för kvinnor.

[10.12.2](#) att förutsättningar och verksamheten i svensk kriminalvård ska vara jämställda.

787

788

Människohandel,

10.13

[10.13.1](#) att verka för inrättande av ett center för koordinering av människohandelsoffer.

[10.13.2](#) att verka för inrättande av en nationell hotline dit allmänheten kan anmäla misstankar om människohandel samt utsätta få information om sina rättigheter.

[10.13.3](#) att verka för att polismyndigheten inrättar människohandelssektioner hos samtliga polisregioner.

[10.13.4](#) att verka för att polismyndighetens lokalpolisområden tillsätter uppsökande arbete mot prostitution.

[10.13.5](#) att verka för att alla kommuner säkerställer potentiella människohandelsoffers rättighetspaket.

[10.13.6](#) att verka för att alla kommuner initierar ett systematiskt uppsökande och förebyggande arbete för att identifiera särskilt sårbara målgrupper där de befinner sig.

[10.13.7](#) att verka för ökad kunskap och specialisering på Sveriges alla juristutbildningar.

[10.13.8](#) att verka för införandet av obligatoriska kompetenshöjande utbildningar om prostitution och människohandel inom relevanta myndigheter såsom Domstolsverket och Åklagarmyndigheten.

Partistyrelsens yttrande

Sedan 1998 har Polismyndigheten i uppdrag att bevaka och analysera situationen rörande människohandel i Sverige. Rollen som nationell rapportör innebär att redogöra för omfattningen av människohandel till, i och genom Sverige, samt att lämna förslag på hur människohandeln och relaterade brott kan förebyggas och bekämpas till regeringen varje år. I den lägesrapport som lämnades i december 2024 framkommer en dyster bild. Enligt Migrationsverket ökar exploateringen i arbete inom riskbranscher som bygg, städ, restaurang, transport och bärplockning. Även antalet anmälningar om människohandel ökar, och den digitala arenan fortsätter att utgöra både rekryteringsbas och huvudsaklig marknad för såväl sexuell exploatering som arbetskraftsexploatering. Även anmälningarna om utnyttjande av barn för köp av sexuell handling, som för köp av sexuell tjänst och människohandelsbrott för sexuella ändamål ökade. Det här är oacceptabla data, men för Sverige som vill utmärka sig som ett föregångsland för jämställdhet, jämlikhet och alla människors lika värde är det katastrofala uppgifter. Om inte vi kan göra bättre med alla våra resurser, vår erfarenhet och vilja, då är det dags att börja jobba ännu hårdare. För detta får inte fortsätta.

En av de åtgärder som föreslås i Polisens senaste lägesrapport är inrättandet av ett center för koordinering av människohandelsoffer, som kan säkerställa att brottsoffer har någonstans att vända sig vid utsatthet. Det skulle också stärka möjligheten att alla myndigheters insatser sker effektivt, i tid och på ett koordinerat sätt. Centret, som är inspirerat av bl.a. Barnahus-modellen, ska kunna erbjuda brottsoffer hjälp och stöd i form av skydd, psykosocialt och juridiskt stöd, men även hjälp med sjukvårds- och myndighetskontakter. Partistyrelsen anser att ett sådant center skulle vara ett välkommet bidrag för att hjälpa och stötta brottsoffren, istället för att sätta dem i förvar och utvisa dem så som sker i nuläget. Till detta kan också läggas att ett center för koordinering av människohandelsoffer även skulle bidra till att kunna få de ansvariga dömda för de brott de begått,

830 ett arbete som försvåras av att vi kastar ut de vittnen som kan hjälpa till att ge insyn i hur
831 verksamheten fungerar. Till detta skulle förslaget om en nationell 24/7-hotline, dit både allmänheten
832 och utsatta kan vända sig med misstankar eller frågor ytterligare bidra för att både hjälpa brottsoffer
833 och som en ytterligare pusselbit i arbetet med att hitta, utreda och lagföra brotten. Partistyrelsen
834 instämmer med förslaget och anser att det ska bifallas.

835

836 Motionären vill också att förslaget från lägesrapporten om att Polismyndigheten bör utveckla en
837 förmåga att samordna arbetet mot människohandel på regional nivå, för att i sin tur underlätta och
838 stödja det arbete som utförs på lokal nivå. Detta skulle ske genom inrättandet av
839 människohandelssektioner hos samtliga polisregioner för att säkerställa en ökad närvaro för spaning,
840 utredning och underrättelse över hela landet. Partistyrelsen instämmer även i detta förslag,
841 eftersom det är tydligt att den nedläggning av regionala prostitutionsgrupper och
842 människohandelssektioner som genomfördes inom Polismyndigheten har lett till mycket negativa
843 konsekvenser för polisens förmåga att hitta, utreda och lagföra brotten. Här är det såklart också
844 viktigt att arbetet kopplas ihop med att lokalpolisområdena arbetar uppsökande mot prostitution.
845 Den satsning på lokalpolisnärvaro som Centerpartiet länge drivit är en del i detta arbete. I detta
846 sammanhang är det också viktigt att landets kommuner arbetar aktivt för att offer för
847 människohandel både identifieras och får den hjälp de behöver och är berättigade till. Såväl
848 uppsökande verksamhet, som ständig analys och lokal omvärldsbevakning är avgörande för att
849 kommunerna ska kunna bedriva detta arbete på ett seriöst, ändamålsenligt och effektivt sätt.

850

851 Motionären vill också att Centerpartiet ska verka för ökad kunskap och specialisering på Sveriges alla
852 juristutbildningar, samt verka för obligatoriska kompetenshöjande utbildningar om prostitution och
853 människohandel inom t.ex. Domstolsverket och Åklagarmyndigheten. Centerpartiet har länge drivit
854 på för att det i varje polisregion ska finnas utredare som är specialiserade på prostitution/trafficking,
855 våld i nära relation, sexualbrott och hedersbrott. Vi anser också att det vid varje ålagarkammare ska
856 finnas tillgång till åklagare med särskild kompetens kring den här typen av brott, eftersom den som
857 utreder den här typen av brottslighet behöver vara väl förtrogen med brottslighetens speciella
858 karaktär och brottsoffrens behov av särskilt stöd. För att bli specialist krävs omfattande
859 vidareutbildning, men ett krav på att samtliga anställda inom dessa myndigheter ska utbildas är
860 alltför omfattande i förhållande till den redan betydande vidareutbildning som sker. Även de som
861 dömer i sexualbrottsmål bör vara väl förtrogna med de särdrag som karaktäriserar dessa brott.
862 Domare och nämndemän bör därför genomgå särskild utbildning om sexualbrott för att få döma i
863 denna typ av mål. Ytterligare sådana inslag är dock inte påkallat på juristutbildningen eftersom det
864 är en bred generalistutbildning, där en begränsad andel går vidare till att jobba inom de områden
865 där dessa frågor är återkommande.

866

Förslag till beslut: Bifall

[10.13.1](#) att verka för inrättande av ett center för koordinering av människohandelsoffer.

[10.13.2](#) att verka för inrättande av en nationell hotline dit allmänheten kan anmäla misstankar om människohandel samt utsatta få information om sina rättigheter.

[10.13.3](#) att verka för att polismyndigheten inrättar människohandelssektioner hos samtliga polisregioner.

867

Förslag till beslut: Besvarad

[10.13.4](#) att verka för att polismyndighetens lokalpolisområden tillsätter uppsökande arbete mot prostitution.

[10.13.5](#) att verka för att alla kommuner säkerställer potentiella människohandelsoffers rättighetspaket.

[10.13.6](#) att verka för att alla kommuner initierar ett systematiskt uppsökande och förebyggande arbete för att identifiera särskilt sårbara målgrupper där de befinner sig.

[10.13.8](#) att verka för införandet av obligatoriska kompetenshöjande utbildningar om prostitution och människohandel inom relevanta myndigheter såsom Domstolsverket och Åklagarmyndigheten.

868

Förslag till beslut: Avslag

[10.13.7](#) att verka för ökad kunskap och specialisering på Sveriges alla juristutbildningar.

869

870

871 **Nämndemannasystemet,**

872 **10.14, 1024**

873 [10.14.1](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att slopa nämndemannasystemet.

874 [10.14.2](#) att Centerpartiet verkar för att enbart utbildade jurister skall kunna döma i fall.

875 [1024.1](#) att nämndemannauppgiftet avskaffas.

876 **Partistyrelsens yttrande**

877

878 Dagens nämndemannasystem lider tyvärr av en rad brister. Kartläggningar visar att många
879 nämndemän dömer i enlighet med den politik som drivs att det parti som utsett nämndemannen.
880 Det indikerar att allt för många påverkas av sin ideologiska övertygelse i sitt beslutsfattande. Det är
881 problematiskt och undergräver förutsättningarna för rättvisa och opartiska rättegångar.
882 Partistyrelsen anser, såsom partiet vid många tidigare tillfällen framhållit, att det behövs en översyn
883 av nämndemannasystemet för att minska det politiska inflytandet och för att bredda rekryteringen
884 så att nämndemannakåren på ett bättre sätt reflekterar samhället i stort. En central fråga i det
885 hänseendet är bland annat den ersättning som nämndemän får för sina uppdrag. I ljuset av det
886 värde som lekmannelementet tillför domstolsprocessen anser Partistyrelsen däremot inte att
887 enbart utbildade jurister skall döma utan att nämndemännen ska bestå om än i ett reformerat
888 system jämfört med idag.

889

890

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för en översyn av nämndemannasystemet, inklusive ersättningsnivåer, i syfte att bredda rekryteringen av nämndemän.

891

Förslag till beslut: Avslag

[10.14.1](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att slopa nämndemannasystemet.

[10.14.2](#) att Centerpartiet verkar för att enbart utbildade jurister skall kunna döma i fall.

[1024.1](#) att nämndemannauppgiftet avskaffas.

892

Hanna Mattsson Wagenius, Rasmus Elfström och Centerstudenter reserverar sig mot Partistyrelsens förslag till att-sats och anser att det ska avslås.

Hanna Mattsson Wagenius, Rasmus Elfström och Centerstudenter reserverar sig till bifall för motionerna 10.14.1 (Stockholms stad 79.1), 10.14.2 (Stockholms stad 79.2) och 1024.1 (Stockholms län 71.1).

Motivering:

Rätten att döma en annan människa och därmed inkräkta på dennas frihet och äganderätt är en nödvändighet som staten har monopol på för att vårt samhälle ska kunna fungera, för att kunna skydda allmänheten mot farliga personer och för att kunna upprätthålla lag och ordning. För den som sätter individens fri- och rättigheter i främsta rummet, är det därför oerhört viktigt att dömande utövas på ett rättssäkert sätt. Denna rättssäkerhet grundar sig på att lagarna är tydliga och lättillgängliga och att dömandet sker på ett i förhållande till lagarna förutsägbart och konsekvent sätt. Juridik i allmänhet och dömande i synnerhet är vanskligt och handlar mycket om att göra korrekta och konsekventa tolkningar och tillämpningar av lagarna. Detta kräver mycket kunskap och erfarenhet och är inte något som ska göras lättvindigt. Det är den främsta anledningen till att domare inte bara har en juristutbildning, utan därtill utbildas vid domstolen som notarier. Detta saknar nämndemännen. Den mänskliga faktorn kommer alltid att finnas, men utbildning, professionalitet och erfarenhet är ett bra sätt att minimera risken för att fel begås och människor döms felaktigt. Det framförs ibland att nämndemännen finns i domstolarna för att föra fram folkets vilja och stå för den folkliga förankringen i dömandet. För det första kan man fråga sig hur representativa för folket i allmänhet politiskt utsedda nämndemän är och för det andra om "folkviljan" verkligen ska vara representerad i dömandet. I en liberal demokrati är maktindelning av yttersta vikt. Den verkställande, den lagstiftande och den dömande makten ska vara åtskilda för att skapa en maktbalans och hindra att en enskild del blir så mäktig att den hotar medborgarnas fri- och rättigheter. Folket väljer representanter till den verkställande och lagstiftande makten, och dessa samma representanter bör då inte samtidigt vara en del av den dömande makten. Folket väljer riksdagen som stiftar lagarna som dömandet ska ske efter. Det är genom denna lagstiftande makt som folket ska ha inflytande på vad man kan straffas för i samhället, inte genom den komplicerade tillämpningen av dessa lagar. Undersökningar har dessutom visat att nämndemän i många fall dömer efter sina ideologiska och politiska övertygelser, vilket ytterligare sätter rättssäkerheten ut spel. Att avskaffa de politiskt tillsatta nämndemännen skulle eventuellt råda bot på delar av dessa problem, men huvudproblemet, att man då ger utbildade personer stor makt över våra fri- och rättigheter, skulle återstå. Det enda rättssäkra alternativet är att avskaffa nämndemannasystemet i sin helhet och ersätta det med utbildade jurister. Med anledning av detta bör motionärernas förslag bifallas.

894 **Pass, [10.15](#)**

895 [10.15.1](#) att passens giltighetstid i fortsättningen blir 10 år.

896 **Partistyrelsens yttrande**

897 Svenska pass håller en hög säkerhetsnivå. Giltighetstiden är en bidragande faktor till detta, det
898 minskar risken för att det finns flera versioner av samma identitetshandling tillgängliga och ser till att
899 pass är uppdaterade med de senaste säkerhetsdetaljerna. Inte minst med tanke på den illegala
900 handel som förekommer med ID-handlingar är det motiverat att bibehålla en kortare giltighetstid.
901 Partistyrelsen anser utifrån detta att giltighetstiden inte bör förlängas.

902

Förslag till beslut: Avslag

[10.15.1](#) att passens giltighetstid i fortsättningen blir 10 år.

903

904

905 **Vapenfrågor,**

906 **[10.16](#), [10.17](#), [10.18](#), [10.19](#)**

907 [10.16.1](#) att Polismyndigheten ges möjlighet genom lag kontrollera enskilda personers medicinska
908 lämplighet att handha vapen.

909 [10.16.2](#) att införa krav på läkarintyg vid ansökan om vapenlicens.

910 [10.16.3](#) att ändring av Patientdatalagen görs för att möjliggöra för läkare att genom NPÖ ta del av
911 enskilda personer hälsotillstånd såsom medicinska diagnoser som kan utgöra ett hinder för
912 utfärdande av vapenlicens.

913 [10.16.4](#) att begära utdrag ur NPÖ att biläggas ansökan.

914 [10.16.5](#) att införa ett lagkrav på kontroll av lämplighet för innehav av vapen motsvarande den
915 bedömning av medicinsk lämplighet som utförs vid ansökan om körkort.

916 [10.16.6](#) att bedömning införs av medicinsk lämplighet för innehav av vapen vid diagnostisering för
917 psykisk sjukdom för personer som redan innehar vapenlicens.

918 [10.16.7](#) att den samlade bedömningen ska göras mot bakgrund av vilka konsekvenser
919 funktionsnedsättningen har för det dagliga livet, beaktande sjukdomsinsikt, behandlingseffekt och
920 följsamhet till behandling, tidpunkt för senast aktiva sjukdomsfas, behov av ytterligare uppföljning
921 genom läkarintyg och lämpligt tidsintervall, i fall det finns ett missbruk, beroende eller
922 överkonsumtion av alkohol, narkotika eller annan substans som påverkar förmågan, förmågan att
923 följa regler och förstå andras beteende, samt eventuell kriminalitet.

924 [10.16.8](#) att funktionsnedsättningens betydelse i det dagliga livet kan belysas genom uppgifter från
925 andra än läkare, till exempel närstående.

926 [10.16.9](#) att vid bedömning av kognitiva störningar komplettera vid behov med neuropsykologisk
927 testning.

928 [10.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att privatpersoner anonymt ska kunna orosanmäla personer
929 med vapenlicens om dessa av olika skäl upplevs utgöra en fara för sig själva eller andra.

930 [10.17.2](#) att Centerpartiet verkar för att det vid Polismyndigheten tillskapas en bedömargrupp med
931 psykologisk expertis som vid behov kan utnyttjas för att bedöma om det finns skälig anledning att
932 återkalla tillståndet pga. fara för allmänhet och/eller innehavaren.

933 [10.17.3](#) att Centerpartiet verkar för att en bedömargrupp enligt ovan finansieras utan att
934 Polismyndighetens budget belastas, förslagsvis genom att en årlig avgift inkräves från alla personer
935 som innehar vapenlicens.

936 [10.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att samma krav på regelbunden omprövning av vapenlicens som
937 gäller för helautomatiska vapen också ska gälla för halvautomatiska jaktvapen.

938 [10.19.1](#) att Centerpartiet verkar för att tillgången till vapen där stora militära vapenmagasin passar
939 begränsas kraftigt.

940 [10.19.2](#) att Centerpartiet verkar för att innehav av vissa halvautomatiska vapen, såsom AR-vapen,
941 ska begränsas på liknande sätt som före det att Naturvårdsverket 2023 ändrade sina föreskrifter.

942 [10.19.3](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av psykologisk kontroll som en del av processen för
943 att få vapenlicens.

944 [10.19.4](#) att Centerpartiet verkar för att licens krävs för samtliga stora magasin även om de passar ett
945 vapen du har licens för.

946 Partistyrelsens yttrande

947 I ett internationellt perspektiv har Sverige stränga vapenlagar, vad gäller vilka vapen som kräver
948 licenser och hur man provas för att få vapen. Ytterst få legala vapen som innehas av
949 licensinnehavare används vid brottslighet. Det sker dagliga slagningar i vapenregistret för att
950 uppmärksamma om vapeninnehavare bl.a. begått något brott. Trots detta instämmer partistyrelsen i
951 att det finns ett behov i att bättre fånga upp personer som överhuvudtaget inte bör inneha vapen.

952

953 Partistyrelsen ser därmed ett behov av skarpare lämplighetsprövning och möjlighet att återkalla
954 tillstånd vid behov, men det viktigaste arbetet sker kring förebyggande arbete med psykisk ohälsa
955 och isolering för att fånga upp potentiella riskindivider. Här måste staten ta ett större ansvar och
956 inte lägga allt ansvar för kommuner och regioner. Det är också viktigt att man gör en översyn av
957 relevanta sekretessregler så att nödvändig information inte kommer fram till de myndigheter som
958 behöver den.

959

960 Man bör göra en bredare lämplighetsprövning som tar hänsyn till ålder, kunskap och färdigheter,
961 laglydnad och medicinsk historik. Dessa dagliga slagningar behöver breddas för att få in information
962 från socialtjänst och vård. Vårdens anmälningsplikt behöver förtydligas och stärkas. Exempel på hur
963 granskning sker i andra länder är intervjuer hos polisen inför att få vapenlicens samt aktuellt intyg
964 från vården med historik kring mental hälsa, sjukdomar och missbruk. Partistyrelsen anser att
965 kontroller likt dessa bör övervägas att införas i Sverige. Samtidigt behöver den exakta utformningen
966 av detta noga utredas och balansera olika intressen, så som praktisk genomförbarhet, den personliga
967 integriteten och vad som de facto är relevant information att använda vid bedömning.

968

969 Det har varit tillåtet med halvautomatiska vapen vid jakt i Sverige sedan 1987. Augusti 2023 ändrade
970 Naturvårdsverket sina föreskrifter så att "militärliknande" halvautomatiska kulvapen tilläts vid jakt,
971 de har sedan tidigare använts inom sportsskytte. De skiljer sig inte i funktion från andra
972 halvautomatiska vapen men var begränsade på grund av utseende eller grepp och i hur de är enklare
973 att modulera. Men från och med 1 augusti 2025 så utfärdar Polisen inte längre licenser för
974 halvautomatiska vapen som är kompatibla med vissa magasin. Under hösten 2025 väntas regeringen
975 genomdriva lagstiftning där man kommer återkalla licenser och tvångsinlösa dylika vapen.

976

977 Partistyrelsen anser att de tidigare begränsningarna i stor utsträckning var godtyckliga och att införa
978 förbud likt regeringen nu ämnar göra inte heller är ändamålsenligt. Beträffande stora magasin är de
979 redan idag licenspliktiga, Centerpartiet har dock motsatt sig ett sådant licenskrav på magasin då det
980 innebär en orimlig regelbörda för vapenägare. Vidare bör inte heller vapen förbjudas på grund av
981 att de är kompatibla stora magasin. Det viktiga är att vapen överhuvudtaget inte kommer i händerna
982 på fel personer, därav behovet av skärpa kontrollen av individens lämplighet vid utdelning av licens.

983

Förslag till beslut: Besvarad

[10.16.1](#) att Polismyndigheten ges möjlighet genom lag kontrollera enskilda personers medicinska lämplighet att handha vapen.

[10.16.2](#) att införa krav på läkarintyg vid ansökan om vapenlicens.

[10.16.3](#) att ändring av Patientdatalagen görs för att möjliggöra för läkare att genom NPÖ ta del av enskilda personers hälsotillstånd såsom medicinska diagnoser som kan utgöra ett hinder för utfärdande av vapenlicens.

[10.16.4](#) att begära utdrag ur NPÖ att biläggas ansökan.

[10.16.5](#) att införa ett lagkrav på kontroll av lämplighet för innehav av vapen motsvarande den bedömning av medicinsk lämplighet som utförs vid ansökan om körkort.

[10.16.6](#) att bedömning införs av medicinsk lämplighet för innehav av vapen vid diagnostisering för psykisk sjukdom för personer som redan innehar vapenlicens.

[10.16.7](#) att den samlade bedömningen ska göras mot bakgrund av vilka konsekvenser funktionsnedsättningen har för det dagliga livet, beaktande sjukdomsinsikt, behandlingseffekt och följsamhet till behandling, tidpunkt för senast aktiva sjukdomsfas, behov av ytterligare uppföljning genom läkarintyg och lämpligt tidsintervall, i fall det finns ett missbruk, beroende eller överkonsumtion av alkohol, narkotika eller annan substans som påverkar förmågan, förmågan att följa regler och förstå andras beteende, samt eventuell kriminalitet.

[10.16.8](#) att funktionsnedsättningens betydelse i det dagliga livet kan belysas genom uppgifter från andra än läkare, till exempel närstående.

[10.16.9](#) att vid bedömning av kognitiva störningar komplettera vid behov med neuropsykologisk testning.

[10.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att privatpersoner anonymt ska kunna orosanmäla personer med vapenlicens om dessa av olika skäl upplevs utgöra en fara för sig själva eller andra.

[10.19.3](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av psykologisk kontroll som en del av processen för att få vapenlicens.

Förslag till beslut: Avslag

[10.17.2](#) att Centerpartiet verkar för att det vid Polismyndigheten tillskapas en bedömargrupp med psykologisk expertis som vid behov kan utnyttjas för att bedöma om det finns skäligen anledning att återkalla tillståndet pga. fara för allmänhet och/eller innehavaren.

[10.17.3](#) att Centerpartiet verkar för att en bedömargrupp enligt ovan finansieras utan att Polismyndighetens budget belastas, förslagsvis genom att en årlig avgift inkräves från alla personer som innehar vapenlicens.

[10.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att samma krav på regelbunden omprövning av vapenlicens som gäller för helautomatiska vapen också ska gälla för halvautomatiska jaktvapen.

[10.19.1](#) att Centerpartiet verkar för att tillgången till vapen där stora militära vapenmagasin passar begränsas kraftigt.

[10.19.2](#) att Centerpartiet verkar för att innehav av vissa halvautomatiska vapen, såsom AR-vapen, ska begränsas på liknande sätt som före det att Naturvårdsverket 2023 ändrade sina föreskrifter.

[10.19.4](#) att Centerpartiet verkar för att licens krävs för samtliga stora magasin även om de passar ett vapen du har licens för.

985

986

987 **Ordningsvakter**

988 **10.20**

989 [10.20.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa tillståndskravet för att anlita ordningsvakter.

990 **Partistyrelsens yttrande**

991 Tillståndsplikten ger Polismyndigheten en översyn av användandet av ordningsvakter samt möjlighet
992 att styra villkoren för användningen av dem. Det finns redan idag undantag för tillståndskravet för
993 att anlita ordningsvakter, det gäller bland annat för allmänna sammankomster samt om man har
994 serveringstillstånd om man har getts villkor om att nyttja ordningsvakter. Partistyrelsen anser att det
995 är befogat med ett tillståndskrav för att Polismyndigheten ska ha god översyn av användandet men
996 ser det som rimligt att utöka undantagen, exempelvis för alla som beviljats serveringstillstånd. Det
997 hade det gjort det enklare och smidigare för företagsidkare att nyttja ordningsvakter.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för att det blir enklare att anlita ordningsvakter.

998

Förslag till beslut: Besvarad

[10.20.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa tillståndskravet för att anlita ordningsvakter.

999

1000

1001 **Polisiära drönare,**

1002 **10.21**

1003 10.21.1 att möjliggöra regelverk för drönare att agera first responder vid larm för att få bredare
1004 polisiär närvaro i hela landet.

1005 **Partistyrelsens yttrande**

1006 Drönare används redan idag i polisens verksamhet som ett verktyg för kamerabevakning. Syftet är
1007 att förebygga, förhindra och upptäcka brott samt underlätta och möjliggöra utredning och bevisning
1008 av inträffade brott. I vissa områden får polisen idag använda drönare dygnet runt för bevakning.
1009 Partistyrelsen ser ej ett behov att utöka dessa möjligheter utan anser att det är rimligt att det sker
1010 med förutbestämda villkor inom geografiskt definierade och begränsade områden. Det motionären
1011 lyfter är däremot ett nytt användningsområde där drönare skulle kunna användas för att agera first
1012 reponder. Partistyrelsen delar bilden av att detta skulle kunna vara ett verktyg snabbt nå ut på plats,
1013 inte minst i områden där de geografiska områdena är stora, och ställer sig bakom att man ser över
1014 regelverken för Polismyndigheten ska kunna nyttja drönare på detta vis om myndigheten ser att
1015 detta kan bidra till deras verksamhet.

1016

Förslag till beslut: Bifall

10.21.1 att möjliggöra regelverk för drönare att agera first responder vid larm för att få bredare
polisiär närvaro i hela landet.

1017

1018

1019 **Trafikböter,**

1020 **10.22**

1021 [10.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att trafikböter i Sverige reformeras till ett mer rättvist och
1022 trafiksäkerhetshöjande system där bötesbeloppen bestäms dynamiskt, exempelvis procentandel av
1023 inkomst, med ett grundbelopp som miniminivå.

1024 **Partistyrelsens yttrande**

1025 Trafikböter är en form av ordningsbot, dessa får utfärdas direkt av en polis. Vid grövre
1026 trafikbrottslighet kan man däremot få dagsböter som påföljd, vilket i praktiken motsvarar den
1027 dynamiska prissättning av böter som motionären efterfrågar. Skulle det utgå dagsböter för alla
1028 trafikbrott hade de ej kunnat dömas ut direkt av polis. Det hade ökat de administrativa kostnaderna
1029 om alla trafikböter hade behövt processas av domstol. Partistyrelsen anser därför inte att det är
1030 befogat att göra om dagens system för trafikböter. Även om prissättningen är fast finns även risken
1031 att dömas för trafikbrott eller att få sitt körkort återkallar som avskräckande faktorer för den med
1032 högre inkomst.

1033

Förslag till beslut: Avslag

[10.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att trafikböter i Sverige reformeras till ett mer rättvist och
trafiksäkerhetshöjande system där bötesbeloppen bestäms dynamiskt, exempelvis procentandel
av inkomst, med ett grundbelopp som miniminivå.

1034

1035

1036 **Lokala poliser,**

1037 **10.23**

1038 [10.23.1](#) att Centerpartiet arbetar för en polisreform för en lokal/kommunal polis för att stärka det
1039 brottsförebyggande arbetet.

1040 [10.23.2](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisen, som ska se över hur en
1041 kompletterande polisorganisation kan utformas.

1042 [10.23.3](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisutbildningen, som ska se över hur denna
1043 kan differentieras för att klara polisens rekryteringsbehov, kompetensförsörjning, och uppnå syftet
1044 med en lokal/kommunal polis.

1045 **Partistyrelsens yttrande**

1046 Partistyrelsen anser inte att en ytterligare en reform av polismyndigheten är svaret på polisens
1047 utmaningar och menar snarare att det vore olämpligt att återigen bryta upp polisorganisationen så
1048 snart efter den förra reformen. Stora omorganisationer tär på verksamheten. Det riskerar också
1049 långsiktigt att polisens resurser för operationer mot grova brott tunnas ut och att
1050 polisorganisationen i stort dräneras när kommuner själva ska börja anställa egna poliser. Den
1051 moderna kriminaliteten är gränsöverskridande och kräver expertkunskap, vilket en stor organisation
1052 har större kraft att hantera. En parallell kommunalpolisorganisation riskerar segmentera poliser i
1053 olika skikt och försvåra den interna kommunikationen och informationsdelningen. Samtidigt delar
1054 partistyrelsen motionärens bild av att polisens närvaro på lokal nivå utgör kärnan i polisens
1055 verksamhet och att det är viktigt att beslut tas med hänsyn till lokala förhållanden i samverkan med
1056 kommunala företrädare och civilsamhället. Centerpartiet har länge drivit på för en ökad lokal
1057 polisnärvaro för att stärka såväl det brottsbekämpande som brottsförebyggande arbetet, en åtgärd
1058 som är fullt möjlig att genomföra inom ramen för redan existerande organisation.

1059

Förslag till beslut: Besvarad

[10.23.1](#) att Centerpartiet arbetar för en polisreform för en lokal/kommunal polis för att stärka det
brottsförebyggande arbetet.

[10.23.3](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisutbildningen, som ska se över hur
denna kan differentieras för att klara polisens rekryteringsbehov, kompetensförsörjning, och
uppnå syftet med en lokal/kommunal polis.

1060

Förslag till beslut: Avslag

[10.23.2](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisen, som ska se över hur en
kompletterande polisorganisation kan utformas.

1061

1062

1063 **Fyrverkeriförbud**

1064 **10.24**

1065 [10.24.1](#) att verka för ett nationellt fyrverkeriförbud för privatpersoner.

1066 Partistyrelsens yttrande

1067

1068 Fyrverkerier som hanteras ovarsamt kan orsaka rädsla hos människor och djur, och även skador och
1069 bränder. Det har blivit mer restriktivt att både sälja och använda fyrverkerier. För den som vill sälja
1070 fyrverkerier krävs tillstånd och att avfyra fyrverkerier med styrpinne kräver redan idag tillstånd och
1071 utbildning. Många kommuner har lokala ordningsföreskrifter om när och var fyrverkerier får avfyras.
1072 Tillstånd behövs också enligt ordningslagen ”om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens
1073 belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet
1074 för person eller egendom”. Partistyrelsens dagens begräsningar som tillräckliga och anser att ett
1075 totalt förbud för privatpersoner hade varit ett oproportionerligt.

1076

Förslag till beslut: Avslag

[10.24.1](#) att verka för ett nationellt fyrverkeriförbud för privatpersoner.

1077

1078

1079 **Tobaksfria produkter, [10.25](#)**

1080 [10.25.1](#) att tobakstillstånd ska krävas även för tobaksfria produkter för att förhindra att kriminella
1081 aktörer tar sig in på marknaden och tjänar pengar.

1082 **Partistyrelsens yttrande**

1083 **Partistyrelsens yttrande**

1084 Motionären vill att det ska krävas tobakstillstånd ska krävas även för tobaksfria produkter för att
1085 förhindra kriminella aktörer från att ta marknadsandelar.

1086

1087 Sedan 2019 krävs tillstånd från kommunen för att få sälja tobaksprodukter (t.ex. cigaretter, snus,
1088 rulltobak) i såväl detaljhandel som partihandel. Tillståndet ges bara till den som är lämplig, vilket
1089 prövas genom en lämplighetsbedömning (liknande alkoholserveringstillstånd). För att få tillstånd
1090 måste företagaren ha ordnad ekonomi, inte ha begått några allvarliga brott och kunna redovisa var
1091 produkterna kommer ifrån (leverantörer ska också vara godkända).

1092

1093 Partistyrelsen anser emellertid inte att införa tillståndsplikt för försäljning av tobaksfria
1094 nikotinprodukter är i syfte att stävja kriminella element är ett effektivt styrmedel. Tillståndsmodellen
1095 är ursprungligen framtagen för traditionella tobaksprodukter som cigaretter och röktobak, som är
1096 direkt hälsovådliga och beroendeframkallande. Att applicera samma modell på produkter som inte
1097 innehåller tobak och inte orsakar rökrelaterade sjukdomar blir missvisande. Tillståndsplikt innebär
1098 också ökad byråkrati, fler avgifter och högre kontrollkostnader för småföretagare och butiker.
1099 Centerpartiet vill minska regelbördan för företagen, särskilt små och lokala företag. Ökade pålagor i
1100 byråkrati och kostnader drabbar dessutom framför allt mindre aktörer, samtidigt som den illegala
1101 marknaden inte påverkas på samma sätt. Ett onödigt tillståndskrav riskerar alltså slå ut seriösa
1102 handlare och gynna oreglerade försäljningskanaler. För att stävja den kriminella ekonomin finns det
1103 istället mer riktade, och mer effektiva åtgärder.

1104

1105

Förslag till beslut: Avslag

[10.25.1](#) att tobakstillstånd ska krävas även för tobaksfria produkter för att förhindra att kriminella
aktörer tar sig in på marknaden och tjänar pengar.

1106

1107

1108 **Hedersrelaterat våld och förtryck,**

1109 **10.26**

1110 [10.26.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på hur en nationell samordning för att hjälpa HRV
1111 utsatta människor ska se ut.

1112 **Partistyrelsens yttrande**

1113 Motionären föreslår att Centerpartiet ska verka för en nationell samordning av stödet till de som är
1114 utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

1115
1116 Brott utförda i hederns namn drabbar allt för många flickor och pojkar i Sverige i dag. Unga
1117 människor som inte får träffa vänner, blir hotade, misshandlade, tvingade till äktenskap,
1118 könsstympade eller i värsta fall mördade. Detta måste få ett slut. Det krävs såväl kompetens som
1119 reell samverkan mellan myndigheter för att kunna förebygga och upptäcka hedersrelaterat våld och
1120 förtryck i tid. Regeringen har nyligen utrett hur det strategiska arbetet inom jämställdhetspolitiken
1121 ska organiseras. Utredningen (SOU 2025:28) är ute på remiss och föreslår att ett nationellt
1122 samordningscentrum mot våld, där hedersrelaterat våld är inkluderat, ska inrättas vid
1123 Jämställdhetsmyndigheten. Dessutom har regeringen föreslagit att ett sjunde delmål om
1124 hedersrelaterat våld och förtryck ska införas något partistyrelsen är positiva till. Partistyrelsen kan
1125 konstatera att samhället behöver göra mer för att fånga upp de som utsatta för hedersvåld och ett
1126 stort behov finns av förbättrad samordning av både stöd och kompetens. Utöver de nationella
1127 centrum som kan komma att inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten, så ser Partistyrelsen att
1128 regionala resurscentra som finns behöver byggas ut över hela landet. Centerpartiet har länge varit
1129 en förespråkare av Nationellt Centrum för Kvinnofrids, NCK, arbete mot mäns våld mot kvinnor.
1130 Partistyrelsen ser försiktigt positivt på utredningens förslag och menar att
1131 Jämställdhetsmyndigheten kan utgöra ett liknande kompetenscentrum för arbetet mot
1132 hedersrelaterat våld och förtryck.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för att ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål införs, om att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.
2. att Centerpartiet ska verka för att regionala resurscentra för hedersrelaterat våld och förtryck byggs ut över hela landet.

1133

Förslag till beslut: Besvarad

[10.26.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på hur en nationell samordning för att hjälpa HRV utsatta människor ska se ut.

1134

1135

Att-satser

[10.1.1](#) att underlåtenhet att infinna sig för avtjänade av fängelsestraff aldrig preskriberas.

[10.1.2](#) att sk mängdrabatt /straffrabatt avskaffas för straffutmätning för alla slag av kriminella aktiviteter.

[10.1.3](#) att samkörning av samtliga offentliga registret tillåts i akt o menig att häva bidragsfusk och kriminalitet.

[10.1.4](#) att utbetalning av statlig pension (garanti o ålderspension) villkoras av att vederbörande en gång om året , in person, infinna sig på försäkringskassan eller svensk ambassad .

[10.1.5](#) att personer som söker allmän tjänst, statlig eller kommunal, icke blir anställningsbara förrän det visar sig att de är oförvitliga o ostraffade samt i avsaknad av olämpliga kontakter/samband.

[10.2.1](#) att skapa ett nytt rehabiliteringsprogram för unga brottslingar som är speciellt inriktat mot förstagångsförbrytare med målet att gå från brott till jobb med lön.

[10.2.2](#) att individer som utnyttjar barn för kriminell verksamhet kan få upp till dubbla straffpåföljden.

[10.2.3](#) att markägare som drabbas av miljöbrott av annan inte blir ansvarig för sanering av mark och att en statlig fond bildas där man kan ansöka om ekonomisk kompensation.

[10.2.4](#) att bilda en kommission inom civil beredskap för att säkra upp tillgänglighet i skyddsrum för funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter.

[10.3.1](#) att Centerpartiet arbetar för att fotboja ska vara grundregel för artbrott och fängelse i särskilda fall för bättre kvalitet och ekonomi inom Kriminalvården.

[10.4.1](#) att Centerpartiet verkar för att återfallsrisk bör beaktas vid bedömning kring om villkorlig frigivning ska godkännas.

[10.4.2](#) att Centerpartiet verkar för att bedömningen av återfallsrisk ska utgå från reella omständigheter och baseras på yrkesmässig bedömning.

1171

1172 [10.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige tar fullt ansvar för alla sina medborgare, även vid grov
1173 kriminalitet, genom rättssäkra åtgärder inom landets gränser.

1174

1175 [10.6.1](#) att Centerpartiet tar ställning mot att svenska medborgare ska avtjäna sina fängelsestraff
1176 utomlands som straffpåföljd av brott i Sverige.

1177

1178 [10.6.2](#) att Centerpartiet verkar för att Kriminalvården byggs ut och utvecklas inom landets gränser
1179 istället för att Sverige ska köpa fängelseplatser utomlands.

1180

1181 [10.7.1](#) att utöka polisens biometriregister. Inför separata biometriregister för misstänkta, dömda och
1182 spår. Dessa bör inkludera DNA-profiler, fingeravtryck, ansiktsbilder, röstinspelningar och
1183 handstilsprov. Säkerställ att uppgifter kan samlas och behandlas under samma regler och för samma
1184 tidsperiod för att öka effektiviteten i brottsbekämpningen.

1185

1186 [10.7.2](#) att utöka insamling av biometriska data. Tillåt obligatorisk insamling av biometriska data
1187 (DNA, fingeravtryck och ansiktsbilder) från alla som anhålls eller häktas för brott som har fängelse i
1188 straffskalan. Möjliggör att röst- och handstilsprov också kan samlas in och registreras för att utreda
1189 brott.

1190

1191 [10.7.3](#) att använda biometri för att lösa allvarliga brott. Tillåt biometriska jämförelser i passregistret
1192 och Migrationsverkets register vid utredningar av allvarliga brott, under strikta integritetsskyddande
1193 villkor. Tillåt användning av DNA-baserad släktforskning endast vid utredning av mord, grova
1194 våldtäkter och grov våldtäkt mot barn, och endast som en sista utväg.

1195

1196 [10.7.4](#) att stärka integritetsskyddet. Begränsa biometriska jämförelser till strikt nödvändiga fall och
1197 säkerställt att insamlad data endast används för sitt avsedda ändamål. Inför tydliga regler om att
1198 biometriska data ska raderas när den inte längre är nödvändig för brottsutredningen eller om den
1199 registrerade avlider, med vissa undantag för att lösa tidigare brott.

1200

1201 [10.8.1](#) att Centerpartiet ska undersöka hur skolkuratorer kan undantas från vittnesplikten.

1202

1203 [10.8.2](#) att Centerpartiet ska verka för att införa ett undantag från vittnesplikten.

1204

1205 [10.9.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Åklagarmyndigheten ska få i uppdrag att redogöra för hur
1206 myndigheten i sin verksamhet har säkerställt att sexsomni inte missbrukas i mål rörande sexualbrott.

1207

1208 [10.9.2](#) att Centerpartiet arbetar för att Domstolsverket ska få i uppdrag att redogöra för hur Sveriges
1209 Domstolar i sin verksamhet har säkerställt att samtyckeslagen och brottsoffrets rättigheter säkras i
1210 brottsmål där sexsomni används som försvar.

1211

1212 [10.10.1](#) att sexköp ska bli ett artbrott.

1213

1214 [10.10.2](#) att straffskalan för sexköp alltid ska innebära minst sex månaders fängelse.

1215

1216 [10.10.3](#) att utreda om det går att undanta regeln om dubbel straffbarhet över hela spektrat av
1217 sexköp.

1218

1219 [10.11.1](#) att man kraftigt förstärker texten om rekvisiten och också påföljden för detta brott.

1220

1221 [10.12.1](#) att satsa på ett särskilt avhopparprogram för kvinnor.

1222

1223 [10.12.2](#) att förutsättningar och verksamheten i svensk kriminalvård ska vara jämställda.

1224

1225 [10.13.1](#) att verka för inrättande av ett center för koordinering av människohandelsoffer.

1226

1227 [10.13.2](#) att verka för inrättande av en nationell hotline dit allmänheten kan anmäla misstankar om
1228 människohandel samt utsatta få information om sina rättigheter.

1229

1230 [10.13.3](#) att verka för att polismyndigheten inrättar människohandelssektioner hos samtliga
1231 polisregioner.

1232

1233 [10.13.4](#) att verka för att polismyndighetens lokalpolisområden tillsätter uppsökande arbete mot
1234 prostitution.

1235

1236 [10.13.5](#) att verka för att alla kommuner säkerställer potentiella människohandelsoffers
1237 rättighetspaket.

1238

1239 [10.13.6](#) att verka för att alla kommuner initierar ett systematiskt uppsökande och förebyggande
1240 arbete för att identifiera särskilt sårbara målgrupper där de befinner sig.

1241

1242 [10.13.7](#) att verka för ökad kunskap och specialisering på Sveriges alla juristutbildningar.

1243

1244 [10.13.8](#) att verka för införandet av obligatoriska kompetenshöjande utbildningar om prostitution och
1245 människohandel inom relevanta myndigheter såsom Domstolsverket och Åklagarmyndigheten.

1246

1247 [10.14.1](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att slopa nämndemannasystemet.

1248

1249 [10.14.2](#) att Centerpartiet verkar för att enbart utbildade jurister skall kunna döma i fall.

1250

1251 [1024.1](#) att nämndemannauppgiften avskaffas.

1252

1253 [10.15.1](#) att passens giltighetstid i fortsättningen blir 10 år.

1254

1255 [10.16.1](#) att Polismyndigheten ges möjlighet genom lag kontrollera enskilda personers medicinska
1256 lämplighet att handha vapen.

1257

1258 [10.16.2](#) att införa krav på läkarintyg vid ansökan om vapenlicens.

1259

1260 [10.16.3](#) att ändring av Patientdatalagen görs för att möjliggöra för läkare att genom NPÖ ta del av
1261 enskilda personer hälsotillstånd såsom medicinska diagnoser som kan utgöra ett hinder för
1262 utfärdande av vapenlicens.

1263

1264 [10.16.4](#) att begära utdrag ur NPÖ att biläggas ansökan.

1265

1266 [10.16.5](#) att införa ett lagkrav på kontroll av lämplighet för innehav av vapen motsvarande den
1267 bedömning av medicinsk lämplighet som utförs vid ansökan om körkort.

1268

1269 [10.16.6](#) att bedömning införs av medicinsk lämplighet för innehav av vapen vid diagnostisering för
1270 psykisk sjukdom för personer som redan innehar vapenlicens.

1271

1272 [10.16.7](#) att den samlade bedömningen ska göras mot bakgrund av vilka konsekvenser
1273 funktionsnedsättningen har för det dagliga livet, beaktande sjukdomsinsikt, behandlingseffekt och
1274 följsamhet till behandling, tidpunkt för senast aktiva sjukdomsfas, behov av ytterligare uppföljning
1275 genom läkarintyg och lämpligt tidsintervall, i fall det finns ett missbruk, beroende eller

1276 överkonsumtion av alkohol, narkotika eller annan substans som påverkar förmågan, förmågan att
1277 följa regler och förstå andras beteende, samt eventuell kriminalitet.

1278

1279 [10.16.8](#) att funktionsnedsättningens betydelse i det dagliga livet kan belysas genom uppgifter från
1280 andra än läkare, till exempel närstående.

1281

1282 [10.16.9](#) att vid bedömning av kognitiva störningar komplettera vid behov med neuropsykologisk
1283 testning.

1284

1285 [10.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att privatpersoner anonymt ska kunna orosanmäla personer
1286 med vapenlicens om dessa av olika skäl upplevs utgöra en fara för sig själva eller andra.

1287

1288 [10.17.2](#) att Centerpartiet verkar för att det vid Polismyndigheten tillskapas en bedömargrupp med
1289 psykologisk expertis som vid behov kan utnyttjas för att bedöma om det finns skälig anledning att
1290 återkalla tillståndet pga. fara för allmänhet och/eller innehavaren.

1291

1292 [10.17.3](#) att Centerpartiet verkar för att en bedömargrupp enligt ovan finansieras utan att
1293 Polismyndighetens budget belastas, förslagsvis genom att en årlig avgift inkräves från alla personer
1294 som innehar vapenlicens.

1295

1296 [10.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att samma krav på regelbunden omprövning av vapenlicens som
1297 gäller för helautomatiska vapen också ska gälla för halvautomatiska jaktvapen.

1298

1299 [10.19.1](#) att Centerpartiet verkar för att tillgången till vapen där stora militära vapenmagasin passar
1300 begränsas kraftigt.

1301

1302 [10.19.2](#) att Centerpartiet verkar för att innehav av vissa halvautomatiska vapen, såsom AR-vapen,
1303 ska begränsas på liknande sätt som före det att Naturvårdsverket 2023 ändrade sina föreskrifter.

1304

1305 [10.19.3](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av psykologisk kontroll som en del av processen för
1306 att få vapenlicens.

1307

1308 [10.19.4](#) att Centerpartiet verkar för att licens krävs för samtliga stora magasin även om de passar ett
1309 vapen du har licens för.

1310

1311 [10.20.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa tillståndskravet för att anlita ordningsvakter.

1312

1313 [10.21.1](#) att möjliggöra regelverk för drönare att agera first responder vid larm för att få bredare
1314 polisiär närvaro i hela landet.

1315

1316 [10.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att trafikböter i Sverige reformeras till ett mer rättvist och
1317 trafiksäkerhetshöjande system där bötesbeloppen bestäms dynamiskt, exempelvis procentandel av
1318 inkomst, med ett grundbelopp som miniminivå.

1319

1320 [10.23.1](#) att Centerpartiet arbetar för en polisreform för en lokal/kommunal polis för att stärka det
1321 brottsförebyggande arbetet.

1322

1323 [10.23.2](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisen, som ska se över hur en
1324 kompletterande polisorganisation kan utformas.

1325

1326 [10.23.3](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisutbildningen, som ska se över hur denna
1327 kan differentieras för att klara polisens rekryteringsbehov, kompetensförsörjning, och uppnå syftet
1328 med en lokal/kommunal polis.

1329

1330 [10.24.1](#) att verka för ett nationellt fyrverkeriförbud för privatpersoner.

1331

1332 [10.25.1](#) att tobakstillstånd ska krävas även för tobaksfria produkter för att förhindra att kriminella
1333 aktörer tar sig in på marknaden och tjänar pengar.

1334

1335 [10.26.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på hur en nationell samordning för att hjälpa HRV
1336 utsatta människor ska se ut.

1337

1338

1339 10.1 Flertalet människor strävar på - studerar, arbetar o
1340 fostrar sina barn, betalar skatt mm o önskar ett liv i frid,
1341 frihet o rättvisa. Det är då stötande att den, mindre, del av
1342 samhällets individer som konsumerar allmänna resurser -
1343 tid, pengar o förtroende - inte kan mötas av större o
1344 hållbarare barriärer, till skydd för merparten. Nedan några ,
1345 8, kontemplerationer.

1346 **Motionsskrivare:** Anne Hyllander

1347

1348 Titel

1349 Yrkande re rättspolitik Flertalet människor strävar på - studerar, arbetar o fostrar sina barn, betalar
1350 skatt mm o önskar ett liv i frid, frihet o rättvisa. Det är då stötande att den, mindre, del av
1351 samhällets individer som konsumerar allmänna resurser - tid, pengar o förtroende - inte kan mötas
1352 av större o hållbarare barriärer, till skydd för merparten. Nedan några , 8, kontemplerationer.

1353 Gammalt motionsnummer

1354 Stockholms län 71

1355 Medskrivare

1356

1357 Område

1358 Rättsfrågor och trygghet

1359 Brödtext

1360 1.MOTIVERING - Det allmänna rättsmedvetandet torde komma till sitt fulla uttryck i lagstiftning som
1361 det beslutas om Sveriges riksdag, med utgångspunkt i resultatet i de allmänna, fria o hemliga valen.
1362 Att låta domstolsarbetet tyngas av lekmän synes missriktat, o dyrt speciellt som dessa har en viss
1363 tendens till att somna under förhandlingar, "twittra" mm så att de gör sig jäviga, till följd varav
1364 förhandlingen i sin helhet måste tas om från början, med nya nämndemän, nu en ytterligare o
1365 mycket större kostnad.

1366 Dessutom kan nämndemännen understundom missuppfatta sin roll, uttolkare av lege lata, o inte
1367 agitatorer för lege ferenda o i bland blir det heltokigt, som, var det inte en nämndeman i ett mål i
1368 Solna TR som ville fria den tilltalade med motivering att vederbörande som kom från en "fin" familj,
1369 inte kunde ha gjort sig skyldig till vad han var tillvitad för - hustrumisshandel, som jag minns.

1370

1371 2.MOTIVERING Se över kallelseförfarandet för inställelse till domstol, låt kallelsen gå ut till senast
1372 kända adress - tex genom information från myndigheter som betalade ut div bidrag / se förslag att
1373 samköra register /, körkortsregister, registrerad adress hos sjukvården, Skatteverket för namnbyte
1374 mfl offhenmltigrättskliga institutioner. Det är ju sällsynt primitivt att ett personligt delgivande skall
1375 behöva ske när den tilltalade i andra sammanhang haft kontakter med myndigheter. Kallelse kan ju
1376 sändas ut i solfjädersform, för det fall flera adresser finns registrerade hos div myndigheter. För det
1377 fall den tilltalade icke infinner sig, då blir det dom i iallafall, enligt åklagarens framställan . På detta
1378 sätt sparas det allmännas medel för mera angelägna ändamål o då "spelreglernas" är klara o enkla
1379 torde icke heller rättsstatens grunder äventyras.

1380

1381 3.MOTIVERING Se över preskriptionsreglerna för att avtjäna straff - tiden för detta skall icke
1382 preskriberats, det skall inte premieras att undanhålla sig det utmätta straffet - fängelse eller
1383 sk" fotboja" , vilket sänder helt fel signaler o uppfattningar rörande rättsstatens betydelse o innehåll.
1384 Vistas den dömde utomlands, då kan internationella handräckningsförfaranden anlitas för att få
1385 hem den dömde, oberoende av hur länge vederbörande har försök hålla sig undan, vid äventyr att
1386 fängelsestraffet får avtjänas i den utländska vistelsestaten.

1387

1388 4.MOTIVERING Mängdrabatt /straffrabatt har delvis slopats, men ett total slopande vore, enig min
1389 uppfattning, helt i linje med det allmänna rättsmedvetandet - hur kan det motiveras att ju oftare
1390 man bryter mot brottsbalken desto lindriga blir straffet? O för de målsägande som fallet utanför
1391 utredningen o därmed mister div möjligheter till kompensation, måste det te tsig som ofattbart att
1392 ett rättssamhälle kan hålla fast vid denna inställning /tillämpning- brottsoffret borde stå i fokus ,
1393 vilket oxå ganar allmän preventionen

1394

1395 5. MOTIVETRING. Gör upprepad brottslighet till en försvårande omständighet vid straffutmätningen
1396 , längre strafftid. Det synes oerhört billigt att upprepade grova våldsbrott, ofta med frigivning redan
1397 efter 2/3 av strafftiden avtjänats, skall bedömas som ett helt nytt, jungfruligt, brott från den
1398 tilltalades sida. Detta synsätt är oxå en mängdrabatt, som i inte något annat sammanhang skulle
1399 anses förståelig/acceptabel

1400 Se även över straffskalorna i BrB, vi kan kanske jämföra med vad som gäller i de övriga Nordiska
1401 länderna, där tex Danmark har någon form inkapacitering. Ett dylik förfarande för upprepade
1402 allvarliga brott mot liv o hälsa skall erbjuda en trygghet för brottsoffren o samhället i stort, o gagna
1403 allmänprentationen.

1404 Låt misskötsamhet i fängelse påverka frigivningen efter 2/3 - som jag iofs gärna ser försvinner

1405

1406 6. MOTIVERING Gör äntligen verklighet av det som under många decennier utretts re svenska
1407 myndigheters möjlighet, jag skulle vilja se en plikt o skyldighet, att samköra register, i akt o mening
1408 att hushålla med staten resurser/skattemedel.

1409 Den sk välfärdsbrottsligheten uppges kunna

1410 Att-satser

1411 [10.1.1](#) att underlåtenhet att infinna sig för avtjänade av fängelsestraff aldrig preskriberas.

1412 [10.1.2](#) att sk mängdrabatt /straffrabatt avskaffas för straffutmätning för alla slag av kriminella
1413 aktiviteter.

1414 [10.1.3](#) att samkörning av samtliga offentliga registret tillåts i akt o mening att häva bidragsfusk och
1415 kriminalitet.

1416 [10.1.4](#) att utbetalning av statlig pension (garanti o ålderspension) villkoras av att vederbörande en
1417 gång om året , in person, infinner sig på försäkringskassan eller svensk ambassad .

1418 [10.1.5](#) att personer som söker allmän tjänst, statlig eller kommunal, icke blir anställningsbara
1419 förrän det visar sig att de är oförvitliga o ostraffade samt i avsaknad av olämpliga
1420 kontakter/samband.

1421 Distriktets yttrande

1422 Frågorna som motionären tar upp i sin motion har tidigare varit uppe till diskussion utan att bifallas
1423 eller att dessa ryms inom partiets redan beslutade rättspolitiska områden. Centerpartiet har en

1424 bredare linje om att modernisera processrätten och rättegångsbalken, vilket kan inkludera
1425 förenkling av kallelseförfarandet. Partiet har tagit ställning för att längre fängelsestraff bör övervägas
1426 vid grov och organiserad brottslighet. Centerpartiet har tidigare diskuterat skärpta straff för grova
1427 och upprepade brott men inget direkt beslut om att helt avskaffa mängdrabatten. Centerpartiet har
1428 förespråkat starkare verktyg för att bekämpa välfärdsbrott och att myndigheter ska kunna samverka
1429 effektivare genom informationsdelning. Centerpartiet har lyft behovet av säkerhetsprövning vid
1430 anställningar i vissa känsliga myndigheter men inget beslut har fattats om generella krav på
1431 ostraffbarhet. DS yrkar avslag på att sats 1. Nämndemannauppdraget bör kvarstå i dess nuvarande
1432 form. DS yrkar besvarad på attsats 2. Nuvarande förfarande vid inkallelse med delgivning är
1433 vedertaget och rättssäkert. DS yrkar avslag på attsats 3. Det är inte rimligt att vara skyldig att infinna
1434 sig för att avtjäna fängelsestraff i all oändlighet. DS yrkar besvarad på attsats 4. Förslaget ryms inom
1435 redan påbörjad översyn av utmätning av straff. DS yrkar besvarad på attsats 5 Förslaget ryms inom
1436 redan påbörjad översyn av rättspolitik. Dock är det inte aktuellt att införa exempelvis samma
1437 skärpning av strafftider som i USA. DS yrkar avslag på attsats 6. Det pågår redan ett arbete med att
1438 samköra olika register mellan tex polismyndigheten, försäkringskassan och kronofogdemyndigheten.
1439 DS yrkar avslag på attsats 7. Det är orimligt att i ett rättssamhälle begära att människor som
1440 uppbringar tex. pension ska fysiskt infinna sig på ett specifikt ställe för att bevisa sin existens. DS
1441 yrkar avslag på attsats 8 Till viss del sker redan idag slagningar och utdrag ur straffregister vid vissa
1442 typer av offentliga anställningar

10.2 Trygghet och rättspolitik, inklusive civil beredskap

Motionsskrivare: Kenneth Gustavsson

Titel

Trygghet och rättspolitik, inklusive civil beredskap

Gammalt motionsnummer

Fyrbodals 16

Medskrivare

Område

Rättsfrågor och trygghet

Brödtext

Samhället står inför utmaningar genom den förändrade syn som politiken lagt mot medborgarna och
samhället. Vi går mot ett övervakningssamhälle och ett samhälle byggt på hårdare straff och mindre
tro på människors möjligheter att förändras. Vi måste arbeta mer med att ge goda förutsättningar
för våra invånare att skapa sig ett liv där man kan utvecklas, förändras och bidra till vårt
gemensamma arv till nästa generation. Unga idag behöver hopp och tro på framtiden och hårda
straff utan goda möjligheter att se en ljus framtid med möjligheter skapar inte detta. Det finns
grupper i samhället idag som skapar sitt eget subsamhälle med egna lagar och regler, dessa lockar
många ungdomar in i ett liv som är destruktivt. Vi behöver bryta dessa strukturer och ge ungdomar
hopp om ett normalt liv med utsikter om utbildning, jobb och familj. Vi måste skapa möjligheter till
jobb istället för brott för de som redan hamnat i utanförskapets landskap, detta gör vi genom
rehabilitering, utbildning och en utsikt att få en framtida försörjning. Hårdare straff och minskade

1466 straffåldrar skapar bara ett hårdare samhälle och hårdare brottslingar i en ond sluten cirkel som
1467 eskalerar den situation vi ser utvecklas i dag. Skjutningar och dödligt våld skapar oro i vårt samhälle.
1468 Vi ser skarpare vapenlagar som tyvärr inte når rätt verkan utan drabbar de som lagligen och i jakt
1469 eller tävlingssyfte innehar vapen. Senaste lagstiftningen som nu stressas igenom ska förbjuda en viss
1470 typ av vapen, när man snarare skulle se över lämpligheten att inneha vapen hos vissa personer.
1471 Vården och psykiatrien borde få ett större ansvar att larma, likt det som idag finns för att inneha sitt
1472 körkort. Polisen och vården borde få än bättre möjligheter att samarbeta och samverka för att
1473 förhindra våldsdåd där psykisk sjukdom är den bakomliggande orsaken. Vi behöver utveckla
1474 tryggheten för de människor i landet som har det svårast att göra sig hörda, eller som behöver ta till
1475 sig information på annat sätt än det som anses normalt. Vi behöver myndigheter som möter våra
1476 olika grupper i samhället på dess egna villkor och på ett värdigt och tryggt sätt. Vi behöver öka våra
1477 myndigheters kunskap om hur funktionsnedsättningar fungerar för att kunna möta dessa grupper i
1478 de situationer som man i vardagen behöver hjälp med. Miljöbrotten har vi sett drabba markägare på
1479 ett mycket olyckligt sätt. Centerpartiet måste se till att det blir högre krav på att få tillstånd att
1480 hantera miljöfarligt avfall och att tillstånden för att få dessa skärps. Företag exploaterar mark för
1481 olaglig miljöverksamhet, och sedan går det inte att utkräva ekonomiskt ansvar då företaget har gått i
1482 konkurs. Vi måste säkra upp att denna typ av kriminell verksamhet upphör och att drabbade
1483 markägare kan få kompensation i de fall det ändå uppkommer. Den utveckling som vi nu ser i
1484 världen med krig och fasor i vårt närområde, ett ryssland som inte tar hänsyn till normala spelregler
1485 utan vill skapa en egen världsordning gör att vi måste se på att stärka vår civila beredskap. Områden
1486 som vi måste se över är matproduktionen, energisektorn och de enskilda människornas beredskap,
1487 inte minst i våra större samhällen. Varje individ, varje sektor i samhället behöver rustas för att möta
1488 motståndare som vill skapa oreda och osäkerhet i vårt samhälle. Det gör vi genom att stärka upp det
1489 civila samhällets motståndskraft, från individen till samhällets större strukturer som vården, polisen,
1490 brandväsen såväl som ett stärkt samarbete med våra närmaste grannländer för att minska
1491 sårbarheten i vår närregion.
1492 Centerpartiet ska vara en motpol till det samhälle som nuvarande regering vill bygga upp. Vi måste
1493 se till att ge goda förutsättningar att växa upp i ett samhälle som ser varje individ och dess potential.
1494 Vi måste stå upp mot de murar som byggs upp i samhället och mellan individer och grupper.
1495 Centerpartiet vill bygga broar mellan människan och samhället, vi vill stärka familjens möjligheter att
1496 skapa sig en framtid med tro och hopp.

1497 Att-satser

1498 [10.2.1](#) att skapa ett nytt rehabiliteringsprogram för unga brottslingar som är speciellt inriktat mot
1499 förstagångsförbrytare med målet att gå från brott till jobb med lön.

1500 [10.2.2](#) att individer som utnyttjar barn för kriminell verksamhet kan få upp till dubbla
1501 straffpåföljden.

1502 [10.2.3](#) att markägare som drabbas av miljöbrott av annan inte blir ansvarig för sanering av mark
1503 och att en statlig fond bildas där man kan ansöka om ekonomisk kompensation.

1504 [10.2.4](#) att bilda en kommission inom civil beredskap för att säkra upp tillgänglighet i skyddsrum för
1505 funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter.

1506 Distriktets yttrande

1507 Distriktets arbetsgrupp för trygghet att skrivit en motion till Riksstämman med tio olika förslag.

1508 Förslagen visar på en bredd av fokusområden, från brottsbekämpning och sociala insatser till

1509 miljöskydd och integritetsfrågor, och många bygger vidare på eller kompletterar tidigare förslag från

1510 Partistämman.

1511 Den första att-satsen föreslår att ett nytt rehabiliteringsprogram skapas för unga brottslingar, särskilt
1512 inriktat på förstagångsförbrytare, med målet att hjälpa dem att gå från brott till jobb med lön. Det
1513 finns redan flera liknande förslag, exempelvis kriminalvårdens roll i att förebygga återfall i brott och
1514 att slussa ut individer på arbetsmarknaden, samt olika avhopparprogram med olika insatser riktade
1515 mot barn och unga.

1516 I den andra att-satsen föreslås att individer som utnyttjar barn för kriminell verksamhet kan få upp
1517 till dubbla straffpåföljden. Det finns flera förslag gällande sociala insatser mot rekrytering av barn
1518 och unga av kriminella gäng, men inget gällande straffpåföljd.

1519 I den tredje att-satsen föreslår motionärerna att det skapas bättre samverkansmöjligheter mellan
1520 polis och vård för att se över den psykiska lämpligheten att inneha jakt- eller tävlingsvapen med
1521 tillhörande licenser. Partistämman har tidigare antagit flera förslag om skärpning av
1522 lämplighetsprövningen, både genom intervjuer hos polisen samt krav på aktuellt intyg från vården
1523 gällande historik av mental hälsa, sjukdomar och missbruk.

1524 I den fjärde att-satsen föreslås att bankernas ekonomiska ansvar utökas vid bedrägerier mot
1525 bankkunder. Partistämman har tidigare lagt fram flera förslag om utökning av bankernas
1526 ekonomiska ansvar vid bedrägerier, bland annat ny reglering gällande större ansvar vid förlust vid ett
1527 bedrägeri på banken, samt lättnad av banksekretessen för att kunder ska kunna se vilka banker som
1528 bäst skyddar och ersätter sina kunder.

1529 I den femte att-satsen föreslås att socialtjänsten ges utökade medel för att arbeta förebyggande
1530 med barn och unga i särskilt utsatta områden. Det finns förslag gällande både ekonomiskt stöd till
1531 och stärkning av socialtjänsten specifikt för att arbeta med barn och unga, både generellt och mot
1532 dem som riskerar att fastna i en brottslig bana. Vid stämman 2023 ansågs motsvarande
1533 motionsförslag gällande stärkande insatser för socialtjänsten i utsatta områden vara besvarat.

1534 I den sjätte att-satsen föreslås att markägare som drabbas av miljöbrott av annan inte ska bli
1535 ansvariga för sanering av marken och att en statlig fond bildas där man kan ansöka om ekonomisk
1536 kompensation. Det finns tidigare förslag om ekonomisk kompensation både till kommuner och
1537 privatpersoner vid miljöbrott, samt önskemål om en översyn av miljöbalkens kapitel 10 för
1538 verksamheter som orsakar miljöskador, med principen att 'förorenaren betalar'. Däremot finns inget
1539 förslag om att inrätta en fond att söka ur för kompensation.

1540 I den sjunde att-satsen föreslår motionärerna att myndigheter utbildas i att bemöta människor med
1541 funktionsnedsättning för att stärka rättssäkerheten och tryggheten för denna grupp i samband med
1542 utredningar. Det finns sedan tidigare flera förslag om utbildning för vård och socialtjänst vid
1543 utredning och bemötande för ett jämlikt bemötande.

1544 I den åttonde att-satsen föreslås att det ska bildas en kommission inom civil beredskap för att säkra
1545 upp tillgängligheten till skyddsrum för funktionsnedsatta i händelse av väpnade konflikter. I
1546 stämmobeslut från 2023 finns förslag om att bygga fler och nya skyddsrum som ansågs besvarade,
1547 däremot finns det inget förslag gällande tillgängligheten för funktionsnedsatta.

1548 I att-sats nio föreslås att privatpersoner som för egen del bidrar till vår gemensamma matförsörjning
1549 genom trädgårdsodling ska få stöd. I tidigare stämmobeslut har motsvarande förslag om särskilt
1550 ekonomiskt stöd till de som satsar på uppodling för ökad produktion av lokalproducerade medel
1551 ansetts besvarade.

1552 I att-sats tio föreslås att den personliga integriteten stärks genom att skapa tydligare och skarpare
1553 regler för nyttjande av kameraövervakning på offentliga platser. Det finns tidigare förslag om att
1554 stärka integriteten för medborgare gällande all typ av övervakning, både video och digitalt, samt
1555 reglering av kameraövervakning.

1556 **10.3 Motion om artbrott**

1557 **Motionsskrivare:** Lars Norén

1558

1559 Titel

1560 Motion om artbrott

1561 Gammalt motionsnummer

1562 Stockholms stad 73

1563 Medskrivare

1564

1565 Område

1566 Rättsfrågor och trygghet

1567 Brödtext

1568 Kriminalvårdens verksamhet är utsatt under hård press. Läget är allvarigare än det varit på många
1569 år. Det visar årsredovisningen från 2023.

1570

1571 Belägningsgraden är över 100% och även om ett arbete sker med utökning av fasta platser kommer
1572 Kriminalvårdens verksamhet fortsatt vara kraftigt växande, och alltjämt mycket hårt ansträngd vilket
1573 Kriminalvårdens plan för platskapacitet 2023 – 2032 visar. Belägningsgraden över 100% skapar en
1574 mycket stor påfrestning på verksamhetsinnehåll, säkerhet och arbetsmiljö för Kriminalvården.

1575

1576 Artbrott är brottslighet av sådan art att Högsta domstolen eller lagens förarbeten ansett att ett
1577 kortare fängelsestraff alltid skall presumeras. Straffvärdet ligger på max 12 månader och skall
1578 egentligen leda till icke-frihetsberövande påföljd, men på grund av brottets speciella karaktär skall
1579 fängelse som regel utdömas.

1580

1581 Exempel på artbrott är: (grovt) rattfylleri och grovt sjöfylleri, vissa brott mot vapen- och
1582 jaktlagstiftningen, olaglig vistelse i riket, (oprovocerad) misshandel, våld mot tjänsteman, vissa
1583 skattebrott, narkotikabrott, vissa bokföringsbrott, mened, övergrepp i rättssak, allvarligt/uppsåtligt
1584 djurplågeri och förmodligen även barnpornografibrott.

1585

1586 Artbrott kan alltså leda till icke-frihetsberövande påföljd men det är inte grundregeln idag.

1587

1588 Icke-frihetsberövande påföljd för artbrott avtjänas med fotboja och belastar inte belägningsgraden
1589 i fängelser. Kostnaden för fotboja betalas dessutom av den som avtjänar straffet till skillnad från
1590 fängelse som idag kostar skattebetalarna ungefär 3 800 kronor per person och dygn enligt
1591 Kriminalvården.

1592

1593 Att införa fotboja som grundregel för artbrott och fängelse i särskilda fall skulle leda till bättre
1594 kvalitet och ekonomi inom Kriminalvården.

1595 Att-satser

1596 **10.3.1** att Centerpartiet arbetar för att fotboja ska vara grundregel för artbrott och fängelse i
1597 särskilda fall för bättre kvalitet och ekonomi inom Kriminalvården.

1598 Distriktets yttrande
1599 Distriktsstyrelsens svar:
1600 Motionären lyfter de stora utmaningar som Kriminalvården i Sverige står inför. I takt med att
1601 hårdare straff har införts och att den grova våldsbrottsligheten i kriminella miljöer har ökat markant
1602 är Kriminalvården mycket hårt belastad. Idag råder platsbrist och överbeläggning på anstalter är det
1603 nya normala. Det skapar en i längden ohållbar situation och därför är det angeläget att se över andra
1604 lösningar. Centerpartiet är positivt till att fler straff än idag, istället för på anstalt, kan avtjänas med
1605 fotboja – eller som det formellt heter, intensivövervakning med elektronisk kontroll. Den
1606 inriktningen har Centerpartiet bl.a. gett stöd för i betänkandet SOU 2024:54 som lämnades av
1607 Trygghetsberedningen i augusti 2024.
1608 Artbrott är en benämning på brott som anses vara så allvarliga till sin art att fängelse-straff
1609 presumeras. Motionären räknar upp en rad sådana brott, och för flera av de som döms för dessa
1610 brott är det säkerligen lämpligt att straffet avtjänas med fotboja istället för på anstalt. Det finns idag
1611 inget formellt hinder mot detta. Om straffet ska avtjänas på eller utanför anstalt avgörs av
1612 Kriminalvården, genom en helhetsbedömning av såväl brottet, dess allvar och karaktär samt den
1613 dömdes personliga förhållanden. Den gällande ordningen är lämplig och det vore olyckligt att i detalj
1614 styra Kriminalvårdens beslut på det sätt som anges i motionen. Därför bör motionen avslås.

1615 **10.4 Låt återfallsrisk utgöra hinder mot villkorlig frigivelse**

1616 **Motionsskrivare:** Erik Johnsson

1617

1618 Titel

1619 Låt återfallsrisk utgöra hinder mot villkorlig frigivelse

1620 Gammalt motionsnummer

1621 Centerstudenter 25

1622 Medskrivare

1623 Centerstudenters förbundsstyrelse

1624 Område

1625 Rättsfrågor och trygghet

1626 Brödtext

1627 Under lång tid har det förekommit stor diskussion kring vad som egentligen bör beaktas när
1628 bedömningen kring om villkorlig frigivelse ska ske eller inte. Detta inte minst mot bakgrund
1629 av att fångar frisläpps trots högljudda larm om att det finns en överhängande risk att de
1630 kommer att återfalla i grov brottslighet. Villkorlig frigivelse innebär i dagsläget att en person
1631 intagen hos Kriminalvården kan bli frigiven efter två tredjedelar av straffet under en så kallad
1632 prøvotid, då den dömd ska frånhålla sig nya brott samt som kan kombineras med andra
1633 åtgärder eller kontroller.

1634

1635 Det har skett reformer som gjort det enklare att skjuta upp villkorlig frigivelse, efter
1636 omfattande debatt samt då det uppmärksamats att det finns omfattande problem med att
1637 intagna frigives trots att de inte anses rehabiliterade eller på andra sätt kan utgöra en fara för
1638 sin omgivning. Enligt rådande system är det dock fortfarande enbart den intagnes
1639 skötsamhet under tiden på anstalt samt huruvida den intagne deltagit i brottsförebyggande

1640 åtgärder, såsom kurser eller annan behandling, som beaktas i beslutet kring om villkorlig
1641 frigivelse kan se eller inte.

1642
1643 I en utredning från 2017 föreslogs att återfallsrisk inte bör utgöra grund för nekande av
1644 villkorlig frigivning. Det finns goda argument för detta, framförallt att bedömning kring
1645 återfallsrisk är prognosticerande. Att neka villkorlig frigivelse handlar däremot inte om att
1646 utdöma ett nytt straff för den intagne, utan att underlätta dennes återanpassning till
1647 samhället under den sista tiden av ett straff. Det är med andra ord så att straffet i sig
1648 fortfarande är verksamt och att eventuella brott under prøvotiden kan få till följd att en
1649 domstol beaktar både det aktuella straffet och det nya brottet för att utdöma en strängare
1650 påföljd. Staten har med andra ord, mot bakgrund av att en intagen funnits skyldig i en rättvis
1651 rättegång, ett legitimt anspråk på att straffet även genomförs. Med andra ord kan man se
1652 villkorlig frigivelse som ett utlopp för att frigöra resurser för Kriminalvården och förenkla en
1653 intagens återgång till samhället som en laglydig medborgare. Mot denna bakgrund menar vi
1654 att staten bör beakta om det finns särskilda skäl att anta att den intagne kommer återfalla i
1655 brott vid bedömning kring om sådan frigivelse ska beviljas. En sådan bedömning måste vara
1656 baserat på mer kvalificerade grunder och göras av specialister samt skulle närmare kunna
1657 preciseras i förarbeten. Det skulle med andra ord inte röra sig om allmänna spekulationer
1658 kring den intagnes återfallsrisk.

1659
1660 Vid sidan om att detta skulle kunna förebygga vidare brottslighet både för samhället och den
1661 intagne, skulle det ge bättre incitament för den intagne att delta i åtgärder för att minska
1662 riskerna att återfalla i brott. Det skulle därutöver ge större förutsättningar för Kriminalvården
1663 att arbeta med och rehabilitera intagna som fortfarande bedöms ha en kvalificerad risk att
1664 återfalla i brottslighet under en längre tid.

1665 Att-satser

1666 [10.4.1](#) att Centerpartiet verkar för att återfallsrisk bör beaktas vid bedömning kring om villkorlig
1667 frigivning ska godkännas.

1668 [10.4.2](#) att Centerpartiet verkar för att bedömningen av återfallsrisk ska utgå från reella
1669 omständigheter och baseras på yrkesmässig bedömning.

1670 Distriktets yttrande

1671 Bifall i sin helhet

1672 **10.5 Ett rättssäkert medborgarskap – ansvar för alla svenska** 1673 **medborgare**

1674 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

1675

1676 Titel

1677 Ett rättssäkert medborgarskap – ansvar för alla svenska medborgare

1678 Gammalt motionsnummer

1679 Centerstudenter 23

1680 Medskrivare
1681 Centerstudenters förbundsstyrelse

1682 Område
1683 Rättsfrågor och trygghet

1684 Brödtext
1685 Debatten om återkallande av medborgarskap för grovt kriminella har aktualiserats i samband
1686 med förslag om skärpta migrationspolitiska åtgärder. Idén att kunna frånta svenska
1687 medborgare deras medborgarskap om de innehar två eller fler medborgarskap, baserat på
1688 brottsliga handlingar, målas upp som en lösning på kriminaliteten i Sverige. Detta är dock en
1689 farlig väg som riskerar att underminera både rättssäkerheten och det svenska
1690 medborgarskapets värde.
1691
1692 Som stat har Sverige ett ansvar för alla sina medborgare – även de som begår brott. Att
1693 försöka överföra detta ansvar till andra länder genom deportation av svenska medborgare
1694 riskerar att skapa internationella spänningar, öka säkerhetshoten mot Sverige och bryta mot
1695 våra grundläggande värderingar.
1696
1697 Därtill innebär förslaget en diskriminerande behandling av svenska medborgare med dubbla
1698 medborgarskap, då dessa skulle kunna få sitt svenska medborgarskap återkallat, medan
1699 andra inte kan det. Detta skulle leda till godtyckliga och rättsosäkra konsekvenser som
1700 strider mot principen om lika behandling inför lagen.
1701
1702 Det är inte heller rättvist mot de som utsatts för brott att de som begått brotten potentiellt kan
1703 undgå straff genom att bli utvisade. Varje människa har rätt till upprättelse om ett brott har
1704 begåtts mot dem och den kriminella utvisas från landet är inte alltid fullgott.
1705
1706 Svenskt medborgarskap är den högsta formen av medlemskap i vårt samhälle och måste
1707 förbli orubbligt. Brottslighet ska bekämpas genom förstärkning av rättsväsendet och
1708 förebyggande arbete – inte genom att frånsäga oss vårt ansvar som land.

1709 Att-satser
1710 [10.5.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige tar fullt ansvar för alla sina medborgare, även vid
1711 grov kriminalitet, genom rättssäkra åtgärder inom landets gränser.

1712 Distriktets yttrande
1713 Bifall i sin helhet

1714 **10.6 Sverige ska inte hyra fängelseplatser utomlands**
1715 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder
1716

1717 Titel
1718 Sverige ska inte hyra fängelseplatser utomlands

1719 Gammalt motionsnummer
1720 Centerstudenter 24

- 1721 Medskrivare
1722 Centerstudenters förbundsstyrelse
- 1723 Område
1724 Rättsfrågor och trygghet
- 1725 Brödtext
1726 Det har på senare tid förts fram förslag om att Sverige ska hyra fängelseplatser utomlands
1727 för att hantera kapacitetsbristen inom Kriminalvården. Detta kan vid en första anblick framstå
1728 som en snabb och kostnadseffektiv lösning, men det finns flera allvarliga problem med en
1729 sådan åtgärd. Centerpartiet bör tydligt ta ställning emot denna strategi och istället verka för
1730 långsiktiga och rättssäkra lösningar på svensk mark.
1731
1732 Att placera svenska medborgare i fängelser utanför landets gränser innebär en försämrad
1733 möjlighet att säkerställa en rättssäker och human kriminalvård. Svenska myndigheter har
1734 begränsad insyn och kontroll över hur de intagna behandlas, vilket riskerar att urholka
1735 förtroendet för vårt rättssystem. Dessutom kommer det i praktiken omöjliggöra eller
1736 åtminstone allvarligt att försvåra för anhöriga att besöka de intagna. Ett problem som bara
1737 ökar om detta sker i ett land utanför Schengen och den fria rörligheten.
1738
1739 För att upprätthålla en hög standard inom Kriminalvården krävs kontinuerlig uppföljning och
1740 tillsyn. Det är avsevärt mer komplicerat att granska och kontrollera verksamheter i andra
1741 länder, där regelverk och praxis kan skilja sig från svenska krav på säkerhet och
1742 rehabilitering. Även om så skulle vara möjligt teoretiskt skulle det i praktiken mest troligt förta
1743 eventuella kostnadsfördelar med att placera fångar utomlands.
1744
1745 Kriminalitet och straffhantering är en nationell angelägenhet och bör lösas inom Sveriges
1746 gränser. Grunden för staten att straffa enskilda är tätt sammanflätad med samhällskontraktet
1747 och relationen mellan enskild och stat. Det vore därför principiellt felaktigt att svenska staten
1748 försköt sina skyldigheter, även mot intagna, på andra aktörer. Istället för att exportera
1749 problemet bör vi fokusera på att bygga ut och effektivisera den svenska Kriminalvården,
1750 exempelvis genom nya fängelseplatser, alternativa påföljder för mindre brott och en starkare
1751 rehabiliteringsprocess för att förhindra återfall i brott.
- 1752 Att-satser
1753 [10.6.1](#) att Centerpartiet tar ställning mot att svenska medborgare ska avtjäna sina fängelsestraff
1754 utomlands som straffpåföljd av brott i Sverige.
1755 [10.6.2](#) att Centerpartiet verkar för att Kriminalvården byggs ut och utvecklas inom landets gränser
1756 istället för att Sverige ska köpa fängelseplatser utomlands.
- 1757 Distriktets yttrande
1758 Bifall i sin helhet
- 1759 **[10.7 Effektivisera brottsbekämpning genom utökad](#)**
1760 **[användning av biometri och stärk skyddet för personlig](#)**
1761 **[integritet](#)**
1762 **Motionsskrivare:** Anders Danielsson

1763

1764 Titel

1765 Effektivisera brottsbekämpning genom utökad användning av biometri och stärk skyddet för
1766 personlig integritet

1767 Gammalt motionsnummer

1768 Kalmar 39

1769 Medskrivare

1770

1771 Område

1772 Rättsfrågor och trygghet

1773 Brödtext

1774 Bakgrund

1775 Biometri, såsom DNA-profiler, fingeravtryck och ansiktsgenkänning, har utvecklats till ett kraftfullt
1776 verktyg för att identifiera brottslingar och lösa brott. Behovet av dessa verktyg har ökat i takt med
1777 den växande gängkriminaliteten och svårigheterna att få vittnen och brottsoffer att medverka i
1778 utredningar. Utredningen "Biometri – för en effektivare brottsbekämpning" (SOU 2023:32) har
1779 föreslagit reformer som syftar till att förbättra polisens möjligheter att använda biometriska data på
1780 ett enhetligt och ändamålsenligt sätt, samtidigt som balansen mellan brottsbekämpning och skyddet
1781 av personlig integritet bevaras.

1782

1783 Motivering

1784 Sverige står inför stora utmaningar med gängkriminalitet och allvarliga brott som kräver nya och
1785 effektiva verktyg för brottsbekämpning. Biometri erbjuder stora möjligheter att förbättra polisens
1786 arbete, men det kräver en modern och tydlig reglering som balanserar säkerhet med respekt för
1787 individens integritet.

1788

1789 Centerpartiet bör ta en ledande roll i denna debatt genom att stödja reformer som stärker
1790 rättssamhället utan att ge avkall på grundläggande fri- och rättigheter. Genom att anta dessa
1791 åtgärder kan vi bidra till en tryggare framtid och samtidigt värna om rättigheterna som är kärnan i
1792 vårt demokratiska samhälle.

1793 Att-satser

1794 [10.7.1](#) att utöka polisens biometriregister. Inför separata biometriregister för misstänkta, dömda
1795 och spår. Dessa bör inkludera DNA-profiler, fingeravtryck, ansiktsbilder, röstinspelningar och
1796 handstilsprov. Säkerställ att uppgifter kan samlas och behandlas under samma regler och för
1797 samma tidsperiod för att öka effektiviteten i brottsbekämpningen.

1798 [10.7.2](#) att utöka insamling av biometriska data. Tillåt obligatorisk insamling av biometriska data
1799 (DNA, fingeravtryck och ansiktsbilder) från alla som anhålls eller häktas för brott som har
1800 fängelse i straffskalan. Möjliggör att röst- och handstilsprov också kan samlas in och
1801 registreras för att utreda brott.

1802 [10.7.3](#) att använda biometri för att lösa allvarliga brott. Tillåt biometriska jämförelser i passregistret
1803 och Migrationsverkets register vid utredningar av allvarliga brott, under strikta
1804 integritetsskyddande villkor. Tillåt användning av DNA-baserad släktforskning endast vid

1805 utredning av mord, grova våldtäkter och grov våldtäkt mot barn, och endast som en sista
1806 utväg.

1807 [10.7.4](#) att stärka integritetsskyddet. Begränsa biometriska jämförelser till strikt nödvändiga fall och
1808 säkerställt att insamlad data endast används för sitt avsedda ändamål. Inför tydliga regler
1809 om att biometriska data ska raderas när den inte längre är nödvändig för brottsutredningen
1810 eller om den registrerade avlider, med vissa undantag för att lösa tidigare brott.

1811 Distriktets yttrande

1812 Distriktsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för engagemanget i frågan. Uppklaring av brott
1813 är viktigt, men det går att göra utan att tumma på den personliga integriteten. Att gå så långt som
1814 motionen vill är ett alldeles för stort intrång för var individ för att det ska anses ligga inom
1815 rimlighetens ramar.
1816 Med anledning av detta förslås att motionen avslå

1817 [10.8 Motion: Undanta kuratorer från skyldigheten att vittna/vittnesplikten.](#)

1818
1819 **Motionsskrivare:** Cecilia Runesson

1820

1821 Titel

1822 Motion: Undanta kuratorer från skyldigheten att vittna/vittnesplikten.

1823 Gammalt motionsnummer

1824 Blekinge 25

1825 Medskrivare

1826 Medlemmarna i Rödeby Centerparti och Rödeby Centerkvinnor

1827 Område

1828 Rättsfrågor och trygghet

1829 Brödtext

1830 Enligt svensk rätt är vittnesplikten som huvudregel en allmän medborgerlig skyldighet, vilket innebär
1831 att du är skyldig att vittna om du blivit kallad att infinna dig vid ett vittnesförhör. Från vittnesplikten
1832 finns det dock flera undantag. Vissa personkategorier är obehöriga att vittna, t.ex. är den tilltalade
1833 och målsägandet undantagna vittnesplikten. Andra har en inskränkt vittnesplikt, däribland läkare,
1834 sjuksköterskor och psykologer. Dessa personer får höras som vittnen om något som ingår i deras
1835 yrkesutövning endast om det är medgivet i lag eller om den som uppgifterna omfattar gett sitt
1836 samtycke. Inga undantagsregler finns för en skolkurator när det gäller att vittna. Samma förhållande
1837 gäller för en socialsekreterare och för en lärare eller förskollärare. Att det är en plikt innebär alltså
1838 att du är skyldig att ställa upp om det begärs.

1839 Skolkurator kan vara ett stort stöd för en elev i skolålder och borde omfattas av samma sekretess
1840 som en psykolog. En skolkurator kan vara den enda vuxna personen som ett barn anförtror sig åt.

1841 Skolkuratorns samtal är under sekretess men inte undantaget från vittnesplikten så anteckningar
1842 kan begäras ut. Detta kan uppstå vid vårdnadstvister där vårdnadshavare begär ut information.

1843 Därför bör kuratorn undantas vittnesplikten för att barnets samtal med kuratorn få vara. Lärare och
1844 annan skolpersonal kan kallas som vittne och det kan fylla en funktion, men just kuratorer som
1845 kanske har en mer personlig och privat dialog med barnet bör undantas precis som psykologer. Det

1846 behöver ske en förändring i rättegångsbalken som skapar denna förändring.
1847

1848 Att-satser

1849 [10.8.1](#) att Centerpartiet ska undersöka hur skolkuratorer kan undantas från vittnesplikten.

1850 [10.8.2](#) att Centerpartiet ska verka för att införa ett undantag från vittnesplikten.

1851 Distriktets yttrande

1852 Enligt vittnesplikten är det en skyldighet när man blir kallad till vittnesförhör.

1853 Gränsdragningen mellan olika yrkesgrupper som ska kunna undantas från vittnesplikten är svår.

1854 Distriktsstyrelsen står efter nogsamma överväganden fast vid nuvarande lagstiftning.

1855 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen samt att skicka den vidare till
1856 partistämman.

1857 10.9 Sexualbrott under sömn

1858 **Motionsskrivare:** Marie Högvist

1859

1860 Titel

1861 Sexualbrott under sömn

1862 Gammalt motionsnummer

1863 Värmland 10

1864 Medskrivare

1865

1866 Område

1867 Rättsfrågor och trygghet

1868 Brödtext

1869 Centerpartiet står bakom samtyckeslagstiftningen, det vill säga att det ska vara förbjudet att ha sex
1870 med en person som inte uttryckligen har sagt ja eller aktivt visar att den vill delta. Vi säger att inga
1871 fler våldtäktsmän ska komma undan med att påstå att de inte förstod att den de utsatt inte ville.

1872

1873 Efter införandet av samtyckeslagen har dock fler och fler sexbrottslingar hittat ett kryphål i lagen
1874 genom att hävda att brottet har begåtts omedvetet i sömnen. Endast 220 fall av sexsomni, när
1875 personer begår sexuella handlingar i sömnen, har kunnat bekräftas av forskare fram till maj 2023.

1876 Samtidigt har tillståndet använts som försvar av 74 våldtäktsmisstänkta personer i Sverige de

1877 senaste 15 åren, en taktik som har inneburit att ungefär var tredje har friats.

1878

1879 Det finns konkreta exempel på rättsfall där en domstol har ansett att ett sexuellt övergrepp kan
1880 bevisas, men gärningsmannen har hävdatt att han begått brottet i sömnen och att det därför inte
1881 finns uppsåt. Konsekvensen är, förutom att brottslingar går fria och obehandlade, att brottsoffer inte
1882 får rätt till brottsskadeersättning.

1883

1884 Centerpartistiska riksdagsledamöter har gjort ett stort arbete för att uppmärksamma problemet,
1885 bland annat genom att motionera till riksdagen. Det här har lett till ett beslut om att Sverige ska "öka

1886 kunskapen om samt forskning kring sexsomni för att skyndsamt komma fram till hur
1887 brottsbekämpande myndigheter och rättsväsendet på ett bättre sätt ska hantera frågor om
1888 sexsomni vid sexualbrott". Det är bra att riksdagen håller med Centerpartiet om att detta är ett
1889 problem, men ställningstagandet räcker inte. Att "öka kunskap och forskning" om sexsomni är inte
1890 tillräckligt för att skydda brottsoffren här och nu.

1891

1892 Ansvariga myndigheter behöver snarast se över hur lagstiftningen appliceras, för att säkerställa att
1893 samtyckeslagstiftningen fungerar och att brottsoffer får det stöd de har rätt till.

1894 Att-satser

1895 [10.9.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Åklagarmyndigheten ska få i uppdrag att redogöra för hur
1896 myndigheten i sin verksamhet har säkerställt att sexsomni inte missbrukas i mål rörande
1897 sexualbrott.

1898 [10.9.2](#) att Centerpartiet arbetar för att Domstolsverket ska få i uppdrag att redogöra för hur
1899 Sveriges Domstolar i sin verksamhet har säkerställt att samtyckeslagen och brottsoffrets
1900 rättigheter säkras i brottsmål där sexsomni används som försvar.

1901 Distriktets yttrande

1902 Motionen belyser ett viktigt ämne. Precis som framgår av motionen finns det ett till följd av en
1903 centermotion i riksdagen ett ställningstagande. Ställningstagandet förefaller varken ha lett till
1904 förändrad lagstiftning eller rättstillämpning. Högsta domstolen har på senare tid (bland annat i NJA
1905 2024 s 174) uppmärksammat frågan om en sovande person kan ha uppsåt när den utför handlingar.
1906 Högsta domstolen konstaterar att det för straffrättsligt ansvar krävs att gärningsmannen i någon
1907 grad måste varit medveten om sitt handlande men att kravet på medvetenhet är ganska lågt ställt.
1908 Högsta domstolen vill inte heller ha andra beviskrav för denna sorts invändningar jämfört med andra
1909 invändningar. Rätten konstaterar vidare att åklagaren har bevisbördan för uppsåtsfrågan och att ett
1910 utlåtande av en sömnexpert många gånger kan vara av värde och tillföra kunskaper om hur sådana
1911 tillstånd typiskt sett ter sig, och sannolikheten för att den aktuella gärningen kan ha skett i sömnen.
1912 Själva uppsåtsbedömningen görs sedan av rätten, mot bakgrund av det som framkommit i målet.
1913 Rätten är enligt rättegångsbalken inte tillåten att själv tillföra något till målet. Det är dock viktigt att
1914 ha med sig att riksdagen stiftar lagar och att alla domstolar dömer självständigt utifrån rådande
1915 lagstiftning. Av den anledningen torde det inte gå att ålägga Domstolsverket annat än att möjligen
1916 undersöka omfattningen av problemet. Det finns inte skäl att ändra rådande lagstiftning. Det finns
1917 inte heller skäl att särreglera denna sorts invändningar mot andra invändningar. Däremot kan det
1918 vara klokt att, förslagsvis genom ett regleringsbrev, ålägga Åklagarmyndigheten att uppmärksamma
1919 frågan och i ökad omfattning vara beredd att åberopa utlåtanden från sakkunniga för att kunna
1920 motbevisa en invändning om gärningar som påstås ha begåtts i sömnen. Distriktsstyrelsen
1921 instämmer i motionärens intentioner och yrkar bifall till att-sats 1 och avslag till att-sats 2. Motionen
1922 skickas vidare till partistämman.

1923 [10.10 Hårdare straff för sexköp](#)

1924 **Motionsskrivare:** Saad Gourrada

1925

1926 Titel

1927 Hårdare straff för sexköp

1928	Gammalt motionsnummer
1929	Stockholms stad 74
1930	Medskrivare
1931	Anna Tatarovic Björklund, Leni Philip
1932	Område
1933	Rättsfrågor och trygghet
1934	Brödtext
1935	Att köpa sex är brottsligt idag. Många ser det som en självklarhet att det fortsatt ska vara
1936	kriminaliserat med sexköp. Däremot blev det olagligt så sent som 1999, då Sverige dessutom blev
1937	det första landet i världen att göra sexköp olagligt, detta enligt en artikel i Uppsala universitet. Alla
1938	möjliga samhällsklasser finns representerade när det gäller försäljning av sexköp. Det finns väldigt
1939	många anledningar till att kvinnor (och män) säljer sexuella tjänster.
1940	
1941	Det finns ett stort antal problem med prostitution, anser vi. Kunden som köper sex, tar sig rätten att
1942	hyra en annan kropp för att få ut sina sexuella behov. Det skulle till exempel kunna handla om våld
1943	där personen i fråga orsakar blåmärken. Att köpa sex ger enligt Dagens Juridik 40 dagsböter, i
1944	kombination med villkorlig dom. En person som nolltaxerar kommer alltså att betala 40 dagsböter à
1945	50 kronor och 1000 kr till brottsofferfonden. Detta motsvarar ungefärligt straff som går att jämföra
1946	med en felparkering eller fortkörning. Ett lagförslag om att öka bötesbeloppet mot rödkörning
1947	kommer medföra ett bötesbelopp på 3000 kr. Att juridiskt likställa sexköp med rödljuskörning är för
1948	mig en gåta.
1949	
1950	Sveriges kvinnoorganisationer hänvisar till en rapport från FN om att den svenska sexköpslagen är
1951	ett föredöme. Den är väldigt bra i teorin, däremot finns det kritik om att ingen har dömts till fängelse
1952	sedan 2022. Min erfarenhet som nämndeman är den juridiska regeln att fängelsestraff ska undvikas i
1953	så stor skala som möjligt. Däremot måste sexköp alltid resultera i ett fängelsestraff för att avskräcka
1954	sexköpare. Därför behöver brottet uppgraderas till ett artbrott, som juridiskt betonar allvaret i
1955	brottet. Då tänker vi främst på de avhumaniserande effekterna av att köpa intimt umgänge med en
1956	annan människa.
1957	
1958	9 procent av alla män och 0,5 procent av alla kvinnor enligt undersökningen som gjordes av Uppsala
1959	universitet köper sex. 80 procent har dock gjort det utomlands. Det finns möjligen vissa juridiska
1960	hinder att pröva frågan ifall dubbel straffbarhet kan undantas över hela spektrat kring sexköp. Vad
1961	som menas med dubbel straffbarhet är att gärningarna ska vara besträffningsbara i både Sverige och
1962	utomlands. Vi önskar därför att den delen av motionen utreds.
1963	
1964	Med ovanstående resonemang yrkar vi därför:
1965	
1966	Att-satser
1967	10.10.1 att sexköp ska bli ett artbrott.
1968	10.10.2 att straffskalan för sexköp alltid ska innebära minst sex månaders fängelse.
1969	10.10.3 att utreda om det går att undanta regeln om dubbel straffbarhet över hela spektrat av
1970	sexköp.

1971 Distriktets yttrande

1972 Distriktsstyrelsens svar:

1973 Den svenska sexköpslagen har funnits i mer än 25 år. Sverige har därmed internationellt sett gått i

1974 bräsch för att värna och skydda den människa som säljer sex. Flera länder har tagit efter Sverige

1975 och infört en liknande lagstiftning som vår, och i Europa-parlamentet driver Centerpartiet på för en

1976 lagstiftning på EU-nivå mot sexköp.

1977 I augusti 2022 ändrades sexköpslagen på så sätt att böter försvann ur straffskalan. Sedan dess gäller

1978 fängelse upp till ett år för den som döms. Ändringen innebär att en sexköpare inte längre kan godta

1979 ett strafföreläggande utan istället åtalas och måste infinna sig i domstol. Detta för att synliggöra

1980 sexköpare, något som i sig antas vara avskräckande. Det är ännu för tidigt att se vilka effekter denna

1981 ändring har fått.

1982 Att, som motionären föreslår, göra sexköp till ett artbrott skulle vara en markering från samhället

1983 om att man ser allvarligt på brottet, även om straffvärdet inte är särskilt högt. Artbrott är nämligen

1984 en benämning på brott som anses vara så allvarliga till sin art att fängelsestraff presumeras. Detta

1985 vore en viktig markering mot de sexköpare som, förutom att utnyttja ofta utsatta personer, även

1986 bidrar till en verksamhet som många gånger drivs i större skala och som kan inbringa stora vinster till

1987 organiserad brottslighet. Den första att-satsen bör därför bifallas.

1988 Med hänsyn till att straffskalan i sexköpslagen ändrades så sent som 2022, samt det nyss anförda att

1989 göra sexköp till ett artbrott, är det inte motiverat gå fram med ytterligare straffskärpningar för

1990 sexköp. Därför bör andra att-satsen i motionen avslås.

1991 Dubbel straffbarhet är en grundläggande rättsprincip som tillämpas i det internationella rättsliga

1992 samarbetet. För att någon ska kunna dömas i Sverige för en handling utomlands krävs att

1993 handlingen är brottslig där och även är straffbar i Sverige. Att rucka på den ordningen kan få

1994 oförutsägbara konsekvenser. Därför är vägen framåt vad gäller sexköp utomlands inte att luckra

1995 upp principen om dubbel straffbarhet, utan att påverka andra länder att införa en sexköpslag i likhet

1996 med den svenska. Det arbetet är det lämpligt att Centerpartiet fortsätter att driva på EU-nivå.

1997 10.11 Motion om förstärkning av lag BRB 16:12 - förledande av

1998 ungdom

1999 **Motionsskrivare:** Ingemar Johansson

2000

2001 Titel

2002 Motion om förstärkning av lag BRB 16:12 - förledande av ungdom

2003 Gammalt motionsnummer

2004 Halland 20

2005 Medskrivare

2006

2007 Område

2008 Rättsfrågor och trygghet

2009 Brödtext

2010 Påföljden borde ligga i skalan 6 – 10 år vid införande av grovt brott. Detta med anledning att det sker

2011 en nyrekrytering av ungdom under 18 år. Det får anses som ett synnerligen grovt brott särskilt när

2012 man värvar barn under 15 år. Detta brott är ett hot mot hela vårt samhälles uppbyggnad.

2013	
2014	Lagen enligt brottsbalken är från 1965. (BrB 16:12 §) Motionen vill alltså väsentligt bredda
2015	omfattningen av nedanstående föråldrade skrivning. Den som bland barn eller ungdom sprider en
2016	skrift, bild eller teknisk upptagning som genom sitt innehåll kan verka förråande eller eljest medföra
2017	allvarlig fara för de ungas sedliga fostran, döms för förledande av ungdom till böter eller fängelse i
2018	högst sex månader. Denna skrivning kompletterades med pornografisk text 1 januari 1999. Lag
2019	(1998:1444).
2020	
2021	Regeringen håller på med en översyn av straff och påföljder men enligt denna motion krävs en ny
2022	skrivning av tillvägagångs sätten. Det krävs också en komplettering av rekvisiten till att omfatta
2023	uppsåt men även av oaktsamhet. Detta för att undvika bortförklaringar som: "Jag sa detta som ett
2024	skämt – det borde alla begripa". Regeringens generella direktiv verkar inte omfatta detta brott.
2025	
2026	Regeringens generella direktiv. Är brottet mindre allvarligt, döms till fängelse, lägst ett och högst tre
2027	år. Är brottet grovt, döms till fängelse på viss tid, lägst sex och högst tio år, eller på livstid. Är brottet
2028	grovt, döms till fängelse på viss tid, lägst sex och högst arton år, eller på livstid.
2029	
2030	Att-satser
2031	10.11.1 att man kraftigt förstärker texten om rekvisiten och också påföljden för detta brott.
2032	Distriktets yttrande
2033	Vi delar motionärens uppfattning om att nyrekrytering av barn och unga till kriminalitet är ett
2034	allvarligt samhällshot som, utöver det förebyggande arbetet, bör mötas med skärpta påföljder. Att
2035	förstärka lagtexten och utöka rekvisiten för detta brott är ett viktigt steg för att tydligare markera
2036	samhällets gränser och skydda unga från att utnyttjas av kriminella. DS FÖRESLÅR STÄMMAN
2037	BESLUTA att bifalla motionen, att distriktets ombud tar med sig följande yrkande till
2038	kommittéarbetet: att Centerpartiet arbetar för en modernisering och skärpning av Brottsbalken 16
2039	kap, 12 §, genom att bredda lagens omfattning och anpassa den till dagens samhällsutmaningar,
2040	samt att straffskalan för brottet skärps.
2041	10.12 De bortglömda kvinnorna i kriminalitet
2042	Motionsskrivare: Mari-Louise Wernersson
2043	
2044	Titel
2045	De bortglömda kvinnorna i kriminalitet
2046	Gammalt motionsnummer
2047	Centerkvinnorna 10
2048	Medskrivare
2049	Centerkvinnornas förbundsstyrelse
2050	Område
2051	Rättsfrågor och trygghet

2052 Brödtext

2053 Centerkvinnorna är liberala feminister som tror på alla människors rätt till lika möjligheter att göra
2054 sina livsval och förverkliga sina drömmar. Vi värnar om ett samhälle som skyddar de mest utsatta
2055 och ger alla individer rätt till ett tryggt liv. Trygghet kan innebära olika saker beroende på
2056 livssituation och behov. Det kan handla om att känna ekonomisk stabilitet, som att ha pengar till
2057 räkningar och mat, eller att veta att det finns vård att få vid sjukdom. Det innebär också att äldre
2058 anhöriga får den hjälp de behöver, att barn får en bra utbildning och vänner i skolan, samt att kunna
2059 röra sig fritt utan rädsla. Trygghetens betydelse förändras genom livets olika faser, men den är
2060 grundläggande för allas möjlighet att leva ett gott liv.

2061

2062 Trygghet är en förutsättning för att vi som människor ska må bra och utvecklas till vår
2063 fulla potential. Trygghet bidrar till att vi vågar möta våra utmaningar med tilltro till både
2064 oss själva och vår omgivning. Otrygghet leder till minskad tro på vår omgivning och på
2065 vårt samhälle, och det påverkar individens hälsa. Med andra ord är ett tryggt samhälle
2066 en förutsättning för ett samhälle som genomsyras av tillit, och där människor känner tro
2067 på sin makt över sitt liv.

2068

2069 Unga tjejer i kriminell utsatthet

2070 Samtidigt kör debatter och idéer ibland fast på ett område eller på enstaka lösningar. I den här
2071 motionen vi vill lyfta förslag för att skapa ett samhälle som kan vara tryggt för alla, även de som
2072 själva skapar otrygghet: vi kommer exempelvis lyfta förslag för att möta unga tjejer och kvinnor som
2073 befinner sig i kriminalitet. Ett skäl till att vi gör det, är att vi tror att om samhället på allvar ska
2074 bemöta och bekämpa de allvarliga problemen med gängkriminalitet måste alla som ingår i kriminella
2075 nätverk upptäckas och förebyggande åtgärder måste nå ut till alla. I dag är det fokus på unga killar
2076 och män, vilket gör att unga tjejer och kvinnor kan glida helt under radarn.

2077

2078 Precis som pojkar och unga killar, kan flickor och unga tjejer dras in i gängkriminalitet. Flickor, tjejer
2079 och kvinnor kan vara utsatta, men också vara förövare. Kriminalvården har larmat om en förändring
2080 bland deras intagna: unga tjejer som befunnit sig i gängkriminella kretsar har högre våldskapital och
2081 är pådrivande i att genomföra brott. Tjejer och kvinnors roll i kriminella nätverk skiljer sig åt. De kan
2082 vara passiva och endast befinna sig runt kriminella män.

2083

2084 När unga kvinnor kan glida under radarn för polisväsendet och andra myndigheter kan männen
2085 utnyttja det. Precis som vuxna kriminella män har utnyttjat minderåriga pojkar att ta sig an uppdrag
2086 åt. Skrämmande rapporter visar att unga kvinnor säljs som handelsvaror och används till sexhandel
2087 inom och utanför gängen. Till exempel kan unga tjejer tvingas att skicka avklädda bilder till
2088 utomstående personer mot betalning. Det finns också de tjejer och kvinnor som lockas med droger,
2089 där de med tunga drogproblem blir särskilt utsatta och utnyttjade. Män med högt våldskapital och
2090 kopplingar till organiserad brottslighet våldtar precis som andra män i samhället, och de som
2091 drabbas mest är kvinnorna. Därför vill Centerkvinnorna satsa på ett särskilt avhopparprogram för
2092 kvinnor i kriminalitet. Idag vänder sig avhopparprogrammen nästan enbart till män, vilket gör det
2093 svårt för kvinnor att ta kontakt med myndigheter och kliva över en redan svår tröskel.
2094 Förutsättningarna inom den svenska kriminalvården måste vara jämställda, så att behandling och
2095 bemötande inte påverkas av individens kön.

2096

2097 Tryggare HVB och SIS

2098 Centerkvinnorna driver sedan tidigare att vi vill se en gedigen och omfattande utredning av
2099 organiseringen och kvalitén av HVB-hem (Hem för vård eller boende) och SiS-hem (Statens

2100 institutionsstyrelses hem). På HVB-hem bor ungdomar av olika skäl, det kan röra sig om ungdomar
 2101 som inte kan bo i sin hemmiljö eller ungdomar som behöver stöd och behandling för att komma på
 2102 rätt sida i livet. På SiS-hem sker låst tvångsvård och används av ungdomar och vuxna med allvarliga
 2103 psykosociala problem, missbruk eller kriminalitet i livet. Det kan således röra sig om blandade
 2104 orsaker till att ungdomar befinner sig på ett SiS-hem. Det har vid upprepade tillfällen kommit
 2105 oroväckande larm från både HVB-hem och SiS-hem, då främst unga tjejer far illa. En ny rapport från
 2106 IVO visade att sju av tio flickor som befunnit sig på SiS-hem upplevt återkommande hot och
 2107 kränkningar från andra boende eller från personal, och att flickor utsätts för kränkningar, våld och
 2108 otillåtna tvångsåtgärder, bland annat sexuella övergrepp. IVO:s rapport visar tydligt att SiS brustit i
 2109 sitt uppdrag under en lång period.

2110 Inför höstbudgeten 2023 meddelade regeringen att de skulle göra en omfattande satsning på SiS-
 2111 hemmen och ökade anslaget till SiS med över 100 miljoner årligen fram till 2025. Den 5 februari
 2112 2024 meddelade regeringen att de tillsätter en utredning för att ”göra en översyn av den statliga
 2113 barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation”. En helt ny organisation är således inte
 2114 uteslutet, men hur framtidens barn- och ungdomsvård ska organiseras ska en utredare lämna förslag
 2115 på i april 2025.

2116 Centerkvinnorna vill att SiS-hem i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad
 2117 individ har möjlighet till en trygg tillvaro och rätt vård. Vi vill att det inrättas en ny boendeform som
 2118 är särskilt till för utsatta tjejer och som klarar av att möta deras behov. Vi vill även att det sker
 2119 omfattande förbättringar på HVB och att de barn och ungdomar som befinner sig där ska, precis som
 2120 på SiS-hem, ha rätt till en trygg tillvaro och rätt vård. I både SiS, oavsett vilken organisation det blir i
 2121 framtiden, och HVB vill vi också att det satsas på ett framtidsförberedande arbete, så att individen
 2122 kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden. Att till exempel ha en gymnasieutbildning,
 2123 erfarenhet av arbete, exempelvis genom praktik, och kunskap om hushållsekonomi kan göra stor
 2124 skillnad för en individ och vara mycket avgörande i vilken bana individen fortsätter sitt liv i.

2125

2126 Jämställda bedömningar inom socialtjänsten

2127 Centerkvinnorna anser att mer kunskap behövs om unga kvinnor i kriminalitet och vi vill därför
 2128 säkerställa att förutsättningarna och verksamheten i svensk kriminalvård och socialtjänst är
 2129 jämställda. Tyvärr bemöts inte tjejer och killar på likvärdiga sätt av socialtjänsten. Tjejer som
 2130 exempelvis befinner sig i riskmiljöer och riskerar att dras in i gängkriminalitet får inte samma
 2131 åtgärder som killar. Deras riskbeteende tas helt enkelt inte på samma allvar. Tyvärr ser vi samhällets
 2132 föreställningar och normer även hos institutioner som ska skydda vår medborgare. Centerkvinnorna
 2133 vill därför att kommunerna säkerställer att deras socialtjänst är jämställd och att anställda som
 2134 arbetar på socialförvaltningarna gör likvärdiga bedömningar.

2135 Att-satser

2136 [10.12.1](#) att satsa på ett särskilt avhopparprogram för kvinnor.

2137 [10.12.2](#) att förutsättningar och verksamheten i svensk kriminalvård ska vara jämställda.

2138 Distriktets yttrande

2139 Motionen är inlämnad av Centerkvinnornas förbundsstyrelse. Den bifalles och skickas vidare till
 2140 Centerpartiets partistämma i sin helhet.

2141 **10.13 MOTION OM MÄNNISKOHANDEL**

2142 **Motionsskrivare:** Madeleine Sundell

2143

2144 Titel
2145 MOTION OM MÄNNISKOHANDEL

2146 Gammalt motionsnummer
2147 Stockholms län 75

2148 Medskrivare
2149 Jonas Riedel

2150 Område
2151 Rättsfrågor och trygghet

2152 Brödtext
2153 MOTION till Centerpartiets stämma 2025
2154
2155

2156 STÄRKT ARBETE MOT PROSTITUTION OCH MÄNNISKOHANDEL
2157

2158 Aftonbladet har gjorde i februari 2025 en kartläggning som visar på över 1000 aktiva sexannonser dit
2159 män kan vända sig för att köpa sex och att kvinnorna i regel bara stannar några veckor i varje stad
2160 innan de förflyttas för att hela tiden möta upp männens krav om att köpa nya tjejer. Dessutom
2161 framkommer att endast ett enda åtal om sexuell människohandel har väckts på tre år, trots att
2162 offren för sexhandeln befarat vara flera hundratal. Ingen vet hur många de är. Men de finns och de
2163 behöver en trygg plats att komma till.
2164

2165 Människohandel är vår tids moderna slaveri. Det är ett brott mot de mänskliga rättigheterna och
2166 måste förebyggas och bekämpas. Människohandel förekommer i Sverige och de utsatta utnyttjas för
2167 sexuella ändamål (främst prostitution) för tvångsarbete och för att begå kriminella handlingar.
2168 Människohandeln kostar staten miljarder och riskerar hela vårt välfärdssamhälle. Den hänger ihop
2169 med den systemhotande organiserade brottsligheten men återkommande siffror från BRÅ,
2170 slutsatser i polisens egen lägesrapport och alarmerande rapporter från civilsamhället visar på att
2171 majoriteten av utsatta inte identifieras, polisanmälningar förblir outredda och därmed ekar det
2172 nästintill tomt i antalet åtal och fällande domar. Vi får återkommande internationell kritik från bla
2173 Europarådets expertkommitté GRETA och alldeles för lite görs för att ställa detta till rätta. Detta är
2174 en skam för Sveriges jämställdhetsarbete och kontraproduktivt i vår strävan om ett samhälle fritt
2175 från våld. Konsekvenserna blir humanitära och alldeles för många brottsutsatta, främst kvinnor och
2176 barn, får istället betala priset när människohandlare och hallikar går fria. Sveriges kreditvänlighet för
2177 de mänskliga rättigheterna sjunker och vi signalerar straffrihet till förövarna.
2178

2179 I botten ligger bortprioriteringar och perspektivfel. Om vi menar allvar med att bekämpa denna
2180 kriminalitet i Sverige måste myndigheterna tillvarata offrens rättigheter och rättssamhället prioritera
2181 människohandelsåtal. Vi kan inte fortsätta kasta ut brottsoffren och låta de verkliga skurkarna slippa
2182 undan. Ett antal konkreta åtgärder kan avsevärt förbättra arbetet med förstärkt förmåga och
2183 brottsofferperspektiv.
2184

2185 För att säkerställa att brottsoffer har någonstans att vända sig vid utsatthet, och att alla
2186 myndigheters insatser sker i tid och med effektivitet på ett koordinerat sätt samt att skydd och
2187 stödinsatser sätts in i tid föreslås inrättandet av ett centrum för koordinering av
2188 människohandelsoffer.

2189

2190 Därtill behövs en 24/7 nationell hotline, dit både allmänheten och potentiellt utsatta kan vända sig

2191 till med misstankar eller frågor vart man kan vända sig för hjälp. En sådan finns idag i de flesta av

2192 våra grannländer. Den skulle med fördel för att vinna förtroende hos utsatta kunna placeras hos

2193 Plattformen Civila Sverige mot Människohandel

2194

2195 Centerpartiet måste verka för att polisen gör rätt prioriteringar. Att prostitutionsgrupper och

2196 människohandelssektioner lagts ned är ett bevis på felprioritering. Istället behövs en ökad närvaro

2197 för spaning, utredning och underrättelse över hela Sverige. Det kan med fördel ske i nära samverkan

2198 med landets regionkoordinatorer och socialtjänster.

2199

2200 Det finns stora brister i kommunernas ansvar gällande säkerställande av identifiering av särskilt

2201 sårbara målgrupper, framför allt barn och unga, samt brottsoffers tillgång till rättigheter i enlighet

2202 med internationella åtaganden. Därför behövs ett systematiskt arbete med särskilt fokus på

2203 förebyggande och uppsökande arbete på de plattformar där de särskilt utsatta befinner sig.

2204

2205 Genom riktade utbildningsinsatser till såväl framtidens yrkesverksamma och ansvariga myndigheter

2206 inom rättsväsendet skulle vi få en bättre förståelse för dessa brott och de sårbarheter som offren

2207 befinner sig i samt leda till bättre rättstillämpning.

2208

2209 Därför föreslår jag Centerpartiets årsstämma följande;

2210

2211 ATT:

2212

2213 **Att-satser**

2214 [10.13.1](#) att verka för inrättande av ett center för koordinering av människohandelsoffer.

2215 [10.13.2](#) att verka för inrättande av en nationell hotline dit allmänheten kan anmäla misstankar om

2216 människohandel samt utsatta få information om sina rättigheter.

2217 [10.13.3](#) att verka för att polismyndigheten inrättar människohandelssektioner hos samtliga

2218 polisregioner.

2219 [10.13.4](#) att verka för att polismyndighetens lokalpolisområden tillsätter uppsökande arbete mot

2220 prostitution.

2221 [10.13.5](#) att verka för att alla kommuner säkerställer potentiella människohandelsoffers

2222 rättighetspaket.

2223 [10.13.6](#) att verka för att alla kommuner initierar ett systematiskt uppsökande och förebyggande

2224 arbete för att identifiera särskilt sårbara målgrupper där de befinner sig.

2225 [10.13.7](#) att verka för ökad kunskap och specialisering på Sveriges alla juristutbildningar.

2226 [10.13.8](#) att verka för införandet av obligatoriska kompetenshöjande utbildningar om prostitution och

2227 människohandel inom relevanta myndigheter såsom Domstolsverket och

2228 Åklagarmyndigheten.

2229 Distriktets yttrande
2230 Människohandel är en vidrigt och på alla sätt fruktansvärd för de som drabbas. Centerpartiet tar
2231 självklart en tydlig ställning mot varje form av verksamhet som kränker individen. Partiet har därför
2232 beslutat att driva en politik som ger Skydd och stöd för utsatta personer: Partiet vill att personer som
2233 säljer sex ska få bättre skydd, rehabilitering och andra stödåtgärder, vilket kan kopplas till frågan om
2234 stöd för människohandelsoffer. Polisiära insatser: Centerpartiet har stött åtgärder för att stärka
2235 polisens arbete med sexualbrott och våld i nära relationer, men det finns inget specifikt beslut om
2236 att inrätta människohandelssektioner i alla polisregioner. Kommunernas roll: Det finns en bredare
2237 linje om att kommuner och regioner ska ta ett större ansvar för utsatta grupper, men inget specifikt
2238 beslut om att säkerställa människohandelsoffers rättighetspaket. Juristutbildning: Ingen motion har
2239 tidigare behandlat en ökad specialisering kring människohandel på Sveriges juristutbildningar.
2240 Sammanfattning: Centerpartiet har en övergripande politik för att stärka arbetet mot
2241 människohandel och skydda utsatta personer och arbetar fortlopande med frågan. Med etta som
2242 bakgrund anser distriktstyrelsen frågan inklusive motionärens att satsar som besvarad.

2243 10.14 Avskaffa nämndemannasystemet

2244 **Motionsskrivare:** Melvin Wåhlén

2245

2246 Titel

2247 Avskaffa nämndemannasystemet

2248 Gammalt motionsnummer

2249 Stockholms stad 79

2250 Medskrivare

2251

2252 Område

2253 Rättsfrågor och trygghet

2254 Brödtext

2255 Nämndemannasystemet är ett arv från 1800-talet som saknar syfte. Många länder med liknande

2256 juridiska system som Sverige saknar nämndemän och Sverige kan därav också göra samma sak.

2257 Nämndemännens syfte ökar bara politiseringen av rättsväsendet.

2258 Att-satser

2259 [10.14.1](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att slopa nämndemannasystemet.

2260 [10.14.2](#) att Centerpartiet verkar för att enbart utbildade jurister skall kunna döma i fall.

2261 Distriktets yttrande

2262 Distriktstyrelsens svar:

2263 En av grundpelarna i en rättsstat är ett oberoende domstolsväsende. I EU-kommissionens senaste
2264 rapport om rättsstatsprincipen, där samtliga medlemsländer granskas, får Sverige kritik för att vi har

2265 ett domstolsväsende där delar av den dö-mande makten består av ledamöter nominerade av

2266 politiska partier. För att leva upp till rättsstatsprincipen är det angeläget att vi förändrar det

2267 nämndemannasystem som vi under lång tid använt oss av i svenska domstolar. När demokratin är på

2268 tillbakagång i världen är det angeläget att vi i Sverige gör våra domstolar mer robusta mot politisk

2269 påverkan. Därför bör vi, som motionären föreslår, verka för att det nuvarande systemet med
2270 nämndemannadomare avskaffas.
2271 Flera demokratiska länder har system för den dömande verksamheten med inslag av representation
2272 från samhället i stort, som ska stå för det allmänna rättsmedvetandet i domstolarna, i likhet med vad
2273 som varit tanken bakom nämndemannasystemet. Det vore oklokt att redan nu låsa sig vid en
2274 hållning som utesluter representanter från allmänheten i domstolarna vid sidan av juristdomarna.
2275 Det kan t.ex. övervägas om ett juryssystem skulle kunna fylla en sådan funktion. Därför bör den andra
2276 att-satsen i motionen avslås.

2277 **1024 Yrkande re rättspolitik Flertalet människor strävar på -**
2278 **studerar, arbetar o fostrar sina barn, betalar skatt mm o**
2279 **önskar ett liv i frid, frihet o rättvisa. Det är då stötande att**
2280 **den, mindre, del av samhällets individer som konsumerar**
2281 **allmänna resurser - tid, pengar o förtroende - inte kan mötas**
2282 **av större o hållbarare barriärer, till skydd för merparten.**
2283 **Nedan några , 8, kontemplationer.**

2284 **Motionsskrivare:** Anne Hyllander

2285

2286 Titel

2287 Yrkande re rättspolitik Flertalet människor strävar på - studerar, arbetar o fostrar sina barn, betalar
2288 skatt mm o önskar ett liv i frid, frihet o rättvisa. Det är då stötande att den, mindre, del av
2289 samhällets individer som konsumerar allmänna resurser - tid, pengar o förtroende - inte kan mötas
2290 av större o hållbarare barriärer, till skydd för merparten. Nedan några , 8, kontemplationer.

2291 Gammalt motionsnummer

2292 Stockholms län 71

2293 Medskrivare

2294

2295 Område

2296 Rättsfrågor och trygghet

2297 Brödtext

2298 1.MOTIVERING - Det allmänna rättsmedvetandet torde komma till sitt fulla uttryck i lagstiftning som
2299 det beslutas om Sveriges riksdag, med utgångspunkt i resultatet i de allmänna, fria o hemliga valen.
2300 Att låta domstolsarbetet tyngas av lekmän synes missriktat, o dyrt speciellt som dessa har en viss
2301 tendens till att somna under förhandlingar, "twittra" mm så att de gör sig jäviga, till följd varav
2302 förhandlingen i sin helhet måste tas om från början, med nya nämndemän, nu en ytterligare o
2303 mycket större kostnad.

2304 Dessutom kan nämndemännen understundom missuppfatta sin roll, uttolkare av lege lata, o inte
2305 agitatorer för lege ferenda o i bland blir det heltokigt, som, var det inte en nämndeman i ett mål i
2306 Solna TR som ville fria den tilltalade med motivering att vederbörande som kom från en "fin" familj,
2307 inte kunde ha gjort sig skyldig till vad han var tillvitad för - hustrumisshandel, som jag minns.
2308

2309 2.MOTIVERING Se över kallelseförfarandet för inställelse till domstol, låt kallelsen gå ut till senast
2310 kända adress - tex genom information från myndigheter som betalade ut div bidrag / se förslag att
2311 samköra register /, körkortsregister, registrerad adress hos sjukvården, Skatteverket för namnbyte
2312 mfl offhenmigt rättskliga institutioner. Det är ju sällsynt primitivt att ett personligt delgivande skall
2313 behöva ske när den tilltalade i andra sammanhang haft kontakter med myndigheter. Kallelse kan ju
2314 sändas ut i solfjädersform, för det fall flera adresser finns registrerade hos div myndigheter. För det
2315 fall den tilltalade icke infinner sig, då blir det dom i iallafall, enligt åklagarens framställan . På detta
2316 sätt sparas det allmännas medel för mera angelägna ändamål o då "spelreglernas" är klara o enkla
2317 torde icke heller rättsstatens grunder äventyras.

2318
2319 3.MOTIVERING Se över preskriptionsreglerna för att avtjäna straff - tiden för detta skall icke
2320 preskriberats, det skall inte premieras att undanhålla sig det utmätta straffet - fängelse eller
2321 sk" fotboja", vilket sänder helt fel signaler o uppfattningar rörande rättsstatens betydelse o innehåll.
2322 Vistas den dömde utomlands, då kan internationella handräckningsförfaranden anlitas för att få
2323 hem den dömde, oberoende av hur länge vederbörande har försök hålla sig undan, vid äventyr att
2324 fängelsestraffet får avtjänas i den utländska vistelsestaten.

2325
2326 4.MOTIVERING Mängdrabatt /straffrabatt har delvis slopats, men ett total slopande vore, enig min
2327 uppfattning, helt i linje med det allmänna rättsmedvetandet - hur kan det motiveras att ju oftare
2328 man bryter mot brottsbalken desto lindriga blir straffet? O för de målsägande som fallet utanför
2329 utredningen o därmed mister div möjligheter till compensation, måste det te t sig som ofattbart att
2330 ett rättssamhälle kan hålla fast vid denna inställning /tillämpning- brottsoffret borde stå i fokus ,
2331 vilket oxå ganar allmän preventionen

2332
2333 5. MOTIVETRING. Gör upprepad brottslighet till en försvårande omständighet vid straffutmätningen
2334 , längre strafftid. Det synes oerhört billigt att upprepade grova våldsbrott, ofta med frigivning redan
2335 efter 2/3 av strafftiden avtjänats, skall bedömas som ett helt nytt, jungfruligt, brott från den
2336 tilltalades sida. Detta synsätt är oxå en mängdrabatt, som i inte något annat sammanhang skulle
2337 anses förståelig/acceptabel

2338 Se även över straffskalorna i BrB, vi kan kanske jämföra med vad som gäller i de övriga Nordiska
2339 länderna, där tex Danmark har någon form inkapacitering. Ett dylik förfarande för upprepade
2340 allvarliga brott mot liv o hälsa skall erbjuda en trygghet för brottsoffren o samhället i stort, o gagna
2341 allmänprentationen.

2342 Låt misskötsamhet i fängelse påverka frigivningen efter 2/3 - som jag iofs gärna ser försvinner

2343
2344 6. MOTIVERING Gör äntligen verklighet av det som under många decennier utretts re svenska
2345 myndigheters möjlighet, jag skulle vilja se en plikt o skyldighet, att samköra register, i akt o mening
2346 att hushålla med staten resurser/skattemedel.

2347 Den sk välfärdsbrottsligheten uppges kunna

2348 Att-satser

2349 [1024.1](#) att nämndemannauppdraget avskaffas.

2350 Distriktets yttrande

2351 Frågorna som motionären tar upp i sin motion har tidigare varit uppe till diskussion utan att bifallas
2352 eller att dessa ryms inom partiets redan beslutade rättspolitiska områden. Centerpartiet har en
2353 bredare linje om att modernisera processrätten och rättegångsbalken, vilket kan inkludera
2354 förenkling av kallelseförfarandet. Partiet har tagit ställning för att längre fängelsestraff bör övervägas

2355 vid grov och organiserad brottslighet. Centerpartiet har tidigare diskuterat skärpta straff för grova
2356 och upprepade brott men inget direkt beslut om att helt avskaffa mängdrabatten. Centerpartiet har
2357 förespråkade starkare verktyg för att bekämpa välfärdsbrott och att myndigheter ska kunna samverka
2358 effektivare genom informationsdelning. Centerpartiet har lyft behovet av säkerhetsprövning vid
2359 anställningar i vissa känsliga myndigheter men inget beslut har fattats om generella krav på
2360 ostraffbarhet. DS yrkar avslag på att sats 1. Nämndemannauppdraget bör kvarstå i dess nuvarande
2361 form. DS yrkar besvarad på attsats 2. Nuvarande förfarande vid inkallelse med delgivning är
2362 vedertaget och rättssäkert. DS yrkar avslag på attsats 3. Det är inte rimligt att vara skyldig att infinna
2363 sig för att avtjäna fängelsestraff i all oändlighet. DS yrkar besvarad på attsats 4. Förslaget ryms inom
2364 redan påbörjad översyn av utmätning av straff. DS yrkar besvarad på attsats 5 Förslaget ryms inom
2365 redan påbörjad översyn av rättspolitik. Dock är det inte aktuellt att införa exempelvis samma
2366 skärpning av strafftider som i USA. DS yrkar avslag på attsats 6. Det pågår redan ett arbete med att
2367 samköra olika register mellan tex polismyndigheten, försäkringskassan och kronofogdemyndigheten.
2368 DS yrkar avslag på attsats 7. Det är orimligt att i ett rättssamhälle begära att människor som
2369 uppbringar tex. pension ska fysiskt infinna sig på ett specifikt ställe för att bevisa sin existens. DS
2370 yrkar avslag på attsats 8 Till viss del sker redan idag slagningar och utdrag ur straffregister vid vissa
2371 typer av offentliga anställningar

2372 **10.15 Förläng giltighetstiden för svenska pass från 5 till 10 år.**

2373 **Motionsskrivare:** Rolf Jönsson

2374

2375 **Titel**

2376 Förläng giltighetstiden för svenska pass från 5 till 10 år.

2377 **Gammalt motionsnummer**

2378 Blekinge 24

2379 **Medskrivare**

2380

2381 **Område**

2382 Rättsfrågor och trygghet

2383 **Brödtext**

2384 Under 2021-22 uppstod stora problem med passhanteringen och folk fick åka land och rike kring för
2385 att förnya sina pass. Enormt långa köer var mer regel än undantag. Vi har också grannländer som har
2386 10 år.

2387

2388 Detta tog stora resurser i anspråk från vår polismyndighet som redan har mycket att göra med att
2389 stoppa grov kriminalitet och annan brottslig verksamhet av olika slag.

2390

2391 Förlänger man giltighetstiden till 10 år underlättar man och sparar mycket tid för alla människor som
2392 behöver förnya pass. Även polisens hårt ansträngda yrkeskår som kan lägga tiden på att stoppa
2393 brottslig verksamhet tjänar på detta.

2394 **Att-satser**

2395 [10.15.1](#) att passens giltighetstid i fortsättningen blir 10 år.

2396 Distriktets yttrande
2397 Motionären lyfter en bra fråga om passens giltighetstid i relation till polisens arbetsbörda men också
2398 i jämförelse med Sveriges grannländer som har längre giltighetstid på sina pass. Att förlänga
2399 giltighetstiden skulle minska polismyndighetens arbetsbörda och sätta Sveriges pass i linje med våra
2400 grannländer.
2401 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen samt att skicka den vidare
2402 till partistämman.

2403 10.16 Inför bedömning av medicinsk lämplighet vid ansökan 2404 om tillstånd för innehav av vapen

2405 **Motionsskrivare:** Ann-Cathrin Rothlind

2406

2407 Titel

2408 Inför bedömning av medicinsk lämplighet vid ansökan om tillstånd för innehav av vapen

2409 Gammalt motionsnummer

2410 Sörmland 11

2411 Medskrivare

2412

2413 Område

2414 Rättsfrågor och trygghet

2415 Brödtext

2416 Idag ska en bedömning av medicinsk lämplighet för körkort göras vid ansökan om körkortstillstånd
2417 samt vid insjuknande i psykotiska symtom/psykos. För bedömningen gäller Transportstyrelsens
2418 föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för att inneha körkort.

2419

2420 Medicinsk olämplighet för innehav av körkort kan vara till exempel skadligt bruk (missbruk) eller
2421 beroende, kognitiva störningar som ADHD och autismspektrumtillstånd, schizofreni,
2422 personlighetssyndrom, eller vissa somatiska sjukdomar.

2423

2424 För allvarliga psykiska sjukdomstillstånd är utgångspunkten att intyg även fortsättningsvis utfärdas
2425 av läkare med specialistkompetens i psykiatri. Om behandling inte ges av läkare med
2426 specialistkompetens i psykiatri, och under förutsättning att tillståndet är stabilt och välbehandlat, får
2427 intyg också utfärdas av läkare med specialistkompetens i allmänmedicin, med god kännedom om
2428 patientens sjukdom och med god kunskap inom området.

2429

2430 Vid psykiska sjukdomar och störningar i andra fall får intyg utfärdas av specialistkompetent läkare
2431 (oavsett specialistområde) med god kännedom om patientens sjukdom och med god kunskap inom
2432 området. I bedömningen av den medicinska lämpligheten att inneha körkort bör man särskilt
2433 uppmärksamma de diagnosspecifika symtomen utifrån en trafiksäkerhetsrisk.

2434

2435 När det gäller risk för personens eget liv eller andras liv genom handhavande av vapen gör
2436 Polismyndigheten idag ingen proaktiv bedömning av den ansökandes eventuella medicinska
2437 olämplighet. För ansökan om vapenlicens för jakt eller målskytte krävs endast intyg om avlagd

2438 jägarexamen eller intyg från en skytteförening. Inget intyg gällande lämplighet att inneha vapen ur
2439 medicinsk synpunkt krävs idag vid ansökan. Lämplighetsprövning eller återkallelse av innehav sker
2440 reaktivt i de fall Polismyndigheten bedömt ansökande som framgent olämplig för vapeninnehav med
2441 anledning av begångna brott eller olämpligt beteende. Hur myndighetsregister om vapeninnehav
2442 rutinmässigt körs mot Nationella Patient Översikten (NPÖ) är oklart.

2443

2444 Sekretessen för uppgifter inom den offentliga hälso- och sjukvården och tystnadsplikten för personal
2445 inom den privata hälso- och sjukvården bryts som regel endast om det följer av en uppgiftsskyldighet
2446 i lag eller förordning, se 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen och 6 kap. 12 §
2447 patientsäkerhetslagen (2010:659). Några sekretessbrytande bestämmelser som ger
2448 Polismyndigheten möjlighet att ta del av uppgifter om enskilda personers hälsotillstånd i
2449 vapenärenden finns inte.

2450

2451 För att stävja framtida missbruk av vapen samt i syfte att till väsentlig del förebygga vapenrelaterade
2452 brott mot individ och samhälle föreslås Centerpartiet arbeta för

2453 Att-satser

2454 [10.16.1](#) att Polismyndigheten ges möjlighet genom lag kontrollera enskilda personers medicinska
2455 lämplighet att handha vapen.

2456 [10.16.2](#) att införa krav på läkarintyg vid ansökan om vapenlicens.

2457 [10.16.3](#) att ändring av Patientdatalagen görs för att möjliggöra för läkare att genom NPÖ ta del av
2458 enskilda personer hälsotillstånd såsom medicinska diagnoser som kan utgöra ett hinder för
2459 utfärdande av vapenlicens.

2460 [10.16.4](#) att begära utdrag ur NPÖ att biläggas ansökan.

2461 [10.16.5](#) att införa ett lagkrav på kontroll av lämplighet för innehav av vapen motsvarande den
2462 bedömning av medicinsk lämplighet som utförs vid ansökan om körkort.

2463 [10.16.6](#) att bedömning införs av medicinsk lämplighet för innehav av vapen vid diagnostisering för
2464 psykisk sjukdom för personer som redan innehar vapenlicens.

2465 [10.16.7](#) att den samlade bedömningen ska göras mot bakgrund av vilka konsekvenser
2466 funktionsnedsättningen har för det dagliga livet, beaktande sjukdomsinsikt,
2467 behandlingseffekt och följsamhet till behandling, tidpunkt för senast aktiva sjukdomsfas,
2468 behov av ytterligare uppföljning genom läkarintyg och lämpligt tidsintervall, i fall det finns
2469 ett missbruk, beroende eller överkonsumtion av alkohol, narkotika eller annan substans som
2470 påverkar förmågan, förmågan att följa regler och förstå andras beteende, samt eventuell
2471 kriminalitet.

2472 [10.16.8](#) att funktionsnedsättningens betydelse i det dagliga livet kan belysas genom uppgifter från
2473 andra än läkare, till exempel närstående.

2474 [10.16.9](#) att vid bedömning av kognitiva störningar komplettera vid behov med neuropsykologisk
2475 testning.

2476 Distriktets yttrande

2477 Distriktsstyrelsens yttrande

2478 Sörmland 11, Inför bedömning av medicinsk lämplighet vid ansökan om tillstånd för innehav av
2479 vapen

2480 1.Motionären tar upp flera viktiga och komplexa frågor, bland annat vad gäller kontroller och intyg
 2481 kopplat till vapeninnehav. Precis som motionären skriver finns det redan idag krav på medicinsk
 2482 bedömning vid ansökan om körkortstillstånd, med anledning av att de individer som inte bedöms
 2483 klara de medicinska kraven riskerar att utgöra en trafikfara för såväl sig själva som för andra
 2484 trafikanter. Denna bedömning sker precis som motionären tar upp inte för andra områden där
 2485 individen kan utgöra en fara för sig själv eller andra, exempelvis för handhavande av vapen.
 2486 2.Att införa en mer omfattande lämplighetsbedömning för vapenlicenser och innehav av vapen
 2487 väcker samtidigt frågor om såväl integritet som personlig frihet. I fallet med vapen i händerna på
 2488 individer med psykisk eller annan medicinsk ohälsa så är det generellt sett bättre att behandla
 2489 orsaker snarare än handlingen i sig. Precis som att vi som generell princip inte straffar alla ägare av
 2490 ett visst föremål eller verktyg för att brott har begåtts med hjälp av samma föremål eller verktyg, så
 2491 straffar vi inte laglydiga vapenägare för att enskilda individer med olika psykiska eller medicinska
 2492 tillstånd begår våldshandlingar med vapen som verktyg. Däremot behöver vi ta krafttag mot psykisk
 2493 ohälsa för att förebygga att fler vapenrelaterade brott begås.
 2494 3.Dessutom finns det såväl medicinska som juridiska aspekter av motionen som är svåra att ta
 2495 ställning till utan expertutlåtanden från berörda myndigheter och organisationer. Med detta sagt så
 2496 finns det dock rimligen situationer där en specifik möjlighet för polismyndigheten att kontrollera
 2497 enskilda personers medicinska lämplighet att handha vapen vore ett viktigt verktyg att ha tillgång till.
 2498 Hur detta bäst ska ske är en fråga som med största sannolikhet behöver utredas vidare, men
 2499 principiellt vore det ett steg i rätt riktning.
 2500 Sörmland 11
 2501 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla att-sats 1 och avslå att-sats 2 till 9.

10.17 Möjlighet att orosanmäla vapeninnehav

Motionsskrivare: Lars-Gunnar Gunnarsson

2504

2505 Titel

2506 Möjlighet att orosanmäla vapeninnehav

2507 Gammalt motionsnummer

2508 Västmanland 17

2509 Medskrivare

2510 Lena Rejars, Milena Axklo, Vicki Skure-Eriksson, Reidun Andersson, Eva-Lotta Svensson

2511 Område

2512 Rättsfrågor och trygghet

2513 Brödtext

2514 För att få vapenlicens krävs i regel att man har en jägareexamen eller är aktiv i en skytteförening. Det
 2515 är polisen som hanterar ansökningar och gör en lämplighetsbedömning. För att ta reda på om
 2516 individen uppfyller kraven på skötsamhet så kollar polisen i belastningsregistret. Polisen tar ut en
 2517 engångsavgift vid ansökan. I 6 kap. 1 § 1 st. vapenlagen sägs att ett tillstånd att inneha skjutvapen
 2518 ska återkallas av Polismyndigheten om tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha
 2519 skjutvapen eller om det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet. Enligt 6 kap. 6 §
 2520 vapenlagen (1996:67) ska en läkare som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att
 2521 inneha skjutvapen omedelbart anmäla detta till polismyndigheten på den ort där patienten är

2522 folkbokförd.
2523 Ibland kan personer som beviljats vapenlicens över tiden förändras psykiskt. Om de inte själva söker
2524 läkare för detta kan de utgöra en fara för omgivningen och sig själva. Dessa personer skulle kunna
2525 identifieras om det fanns möjlighet att personer i deras närhet skulle kunna göra en anonym
2526 orosanmälan till polisen. För att detta skall fungera behöver rutiner tillskapas hos polisen hur dessa
2527 personer ska utredas. Det skulle kunna vara en nationell bedömargrupp med psykologisk expertis
2528 som med hjälp av intervju och frågeformulär utvärderar om personen fortsatt skall få behålla sin
2529 vapenlicens.
2530 För att finansiera detta skulle en årlig avgift kunna inkrävas från alla personer som har vapenlicens
2531 och om detta inte betalas så dras deras vapenlicens in.
2532

2533 Att-satser

2534 [10.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att privatpersoner anonymt ska kunna orosanmäla personer
2535 med vapenlicens om dessa av olika skäl upplevs utgöra en fara för sig själva eller andra.

2536 [10.17.2](#) att Centerpartiet verkar för att det vid Polismyndigheten tillskapas en bedömargrupp med
2537 psykologisk expertis som vid behov kan utnyttjas för att bedöma om det finns skälig
2538 anledning att återkalla tillståndet pga. fara för allmänhet och/eller innehavaren.

2539 [10.17.3](#) att Centerpartiet verkar för att en bedömargrupp enligt ovan finansieras utan att
2540 Polismyndighetens budget belastas, förslagsvis genom att en årlig avgift inkräves från alla
2541 personer som innehar vapenlicens.

2542 Distriktets yttrande

2543 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall på attsats 1, med
2544 avslag på 2 och 3

2545 **10.18 Obligatorisk omprövning av vapenlicens**

2546 **Motionsskrivare:** Lara-Gunnar Gunnarsson

2547

2548 Titel

2549 Obligatorisk omprövning av vapenlicens

2550 Gammalt motionsnummer

2551 Västmanland 18

2552 Medskrivare

2553 Lena Rejars, Milena Axklo, Vicki Skure-Eriksson, Reidun Andersson, Eva-Lotta Svensson

2554 Område

2555 Rättsfrågor och trygghet

2556 Brödtext

2557 Enligt vapenlagen är tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott
2558 tidsbegränsade att gälla i högst fem år, om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. De
2559 särskilda kraven på innehavaren specificeras i 2 kap. 3 §:

- 2560 1. sökanden ska - ha fyllt 20 år,
- 2561 2. vara aktiv medlem i en sammanslutning för skytte vars verksamhet Försvarsmakten förklarar

2562 vara av betydelse för totalförsvaret
2563 3. ha visat prov på särskild skjutskicklighet.
2564
2565 I Polismyndighetens föreskrifter angående jaktvapen (även halvautomatiska) skrivs: Tidsbegränsning
2566 ska tillämpas restriktivt och av förarbetena framgår att tidsbegränsning i fråga om t.ex. jaktvapen
2567 inte bör komma i fråga annat än i rena undantagsfall (Prop. 1981/82:1 om ändring i vapenlagen
2568 (1973:1176), s. 30 f och s. 46 f).
2569
2570 I händerna på fel person är ett halvautomatiskt jaktvapen nästan lika farligt för allmänheten som ett
2571 helautomatiskt. Därför bör det omfattas av samma regelverk.
2572

2573 Att-satser

2574 [10.18.1](#) att Centerpartiet verkar för att samma krav på regelbunden omprövning av vapenlicens som
2575 gäller för helautomatiska vapen också ska gälla för halvautomatiska jaktvapen.

2576 Distriktets yttrande

2577 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att avslå motionen men att skicka vidare till
2578 partistämman. Distriktsstämman beslutar att avslå motionen i sin helhet men skickas vidare till
2579 partistämman.

2580 **10.19 Motion om ändrad vapenlag**

2581 **Motionsskrivare:** Jacob Christman

2582

2583 Titel

2584 Motion om ändrad vapenlag

2585 Gammalt motionsnummer

2586 Stockholms län 46

2587 Medskrivare

2588

2589 Område

2590 Rättsfrågor och trygghet

2591 Brödtext

2592 28 massskjutningar har skett med AR15 sedan 2020. Ska vi i Sverige vara proaktiva eller reaktiva? Jag
2593 anser att vi ska vara proaktiva och göra allt vi kan för att minska risken att detta sker i Sverige.

2594

2595 Just nu är det 25% rabatt på ett magasin till AR15 som rymmer 40 skott, endast 399kr. Det är bara
2596 att klicka hem om du äger ett AR15 då lagen idag säger att: "Den som har tillstånd eller rätt att
2597 inneha ett visst vapen för skjutning eller samling får även utan särskilt tillstånd inneha vapenmagasin
2598 som passar till vapnet."

2599

2600 Att äga ett AR15 i Sverige idag kan du göra genom att gå en 3 dagars jägareexamen online och sedan
2601 ansöka om vapenlicens hos polisen. Sen är det bara att klicka hem ett militärt AR-vapen och magasin
2602 som rymmer 40-skott. Detta sedan Naturvårdsverket ändrade sina regler 2023 som nu tillåter AR-

2603 vapen till jakt.

2604

2605 Vad säger då jägarna om detta? Här följer några citat från tidningen Jakt & Jägare:

2606 Tror du att alla som får licens på en AR för jakt verkligen kommer att jaga med vapnet?

2607 – Nej, det är nog väldigt få.

2608

2609 Säljer ni många AR för jakt?

2610 – Vi säljer alla AR som vi kan få tag i...

2611 – Många sportskyttar tränar och tävlar i dynamiskt skytte, det är ingen nyhet och där är AR närmast

2612 en självklarhet. Att jägare plötsligt vill ha den här typen av halvautomatiska kulvapen handlar mer

2613 om att de anses vara coola och helt enkelt roliga att äga. Hur många som verkligen kommer att jaga

2614 med AR får vi väl se, men jag tror inte att det blir en vanlig syn i jaktlagen framöver.

2615

2616 Finns det något i den här typen av halvautomatiska kulvapen som kan ge fördelar under jakt?

2617 – Inget som förbättrar jaktskyttet.

2618

2619 Vidare föreslår jag, för att säkerställa att endast lämpliga individer har tillgång till skjutvapen, att en

2620 obligatorisk psykologisk kontroll bör vara en del av ansökningsprocessen för alla typer av

2621 vapenlicenser. En psykologisk kontroll kan innefatta en utvärdering av den sökandes mentala hälsa,

2622 tidigare beteende och risk för våldsamt beteende. Kan vi kräva en synundersökning för körkort kan vi

2623 kräva en psykologisk utvärdering innan vapenlicens.

2624

2625 Sammanfattningsvis så kan vi minska risken för massskjutningar och öka den allmänna säkerheten.

2626 Samtidigt, genom att införa psykologiska kontroller för alla vapenlicenser, kan vi säkerställa att

2627 endast individer som är mentalt och emotionellt stabila får tillgång till skjutvapen. Detta dubbla

2628 angreppssätt kan i hög grad bidra till att minska vapenrelaterat våld i samhället. Detta skulle vara ett

2629 steg mot ett säkrare Sverige. Genom att följa att-satserna i denna motion kan vi skapa en tryggare

2630 miljö för våra medborgare och minska risken för framtida tragedier. Det är dags att lyssna på den

2631 breda samhällseliga oron kring tillgänglighet på AR som jaktvapen. Vi behöver agera och skydda vårt

2632 samhälle från onödigt skjutvåld.

2633

2634 **Att-satser**

2635 [10.19.1](#) att Centerpartiet verkar för att tillgången till vapen där stora militära vapenmagasin passar

2636 begränsas kraftigt.

2637 [10.19.2](#) att Centerpartiet verkar för att innehav av vissa halvautomatiska vapen, såsom AR-vapen,

2638 ska begränsas på liknande sätt som före det att Naturvårdsverket 2023 ändrade sina

2639 föreskrifter.

2640 [10.19.3](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av psykologisk kontroll som en del av processen för

2641 att få vapenlicens.

2642 [10.19.4](#) att Centerpartiet verkar för att licens krävs för samtliga stora magasin även om de passar ett

2643 vapen du har licens för.

2644 **Distriktets yttrande**

2645 Utifrån den hemska skolskjutning som inträffade i Örebro tidigare i år anser distriktsstyrelsen att

2646 partiets politik om tillgång till vapen bör skärpas. Vi behöver minska tillgången till skjutvapen med

2647 militära vapenmagasin samt halvautomatiska vapen. En del av dessa halvautomatiska vapen kan

2648 användas vid jakt men tillför inte någonting till normal jakt. Vapnets snabba skottföljd i kombination
2649 med den enkla tillgången till stora magasin gör att de kan orsaka mycket skada på kort tid.
2650 Distriktsstyrelsen anser att det vore rimligt med en psykologisk kontroll som en del av processen för
2651 att få vapenlicens. Läkare har redan idag en skyldighet att anmäla olämpliga vapeninnehavare till
2652 polisen men denna kontroll borde också göras innan en person får sin första vapenlicens.
2653 Distriktsstyrelsen skulle av administrativa och kostnadsskäl dock inte förorda en ny psykologisk
2654 kontroll vid varje utökning av vapengarderoben. Distriktsstyrelsen anser även att det vore rimligt att
2655 endast tillåta innehav av magasin som får användas till det ändamål som vapenlicensen gäller.
2656 Distriktsstyrelsen föreslår därav bifall till motionen i sin helhet.

2657 **10.20 Motion om att avskaffa tillståndskrav för att anlita** 2658 **ordningsvakter**

2659 **Motionsskrivare:** John-Wilhelm Pahlm

2660

2661 **Titel**

2662 Motion om att avskaffa tillståndskrav för att anlita ordningsvakter

2663 **Gammalt motionsnummer**

2664 Halland 21

2665 **Medskrivare**

2666

2667 **Område**

2668 Rättsfrågor och trygghet

2669 **Brödtext**

2670 I dagsläget krävs tillstånd från Polismyndigheten för att privata aktörer, exempelvis krogar,
2671 evenemangsarrangörer och andra verksamheter, ska kunna anlita ordningsvakter. Detta medför en
2672 onödig administrativ börda, långa handläggningstider och osäkerhet i planeringen, särskilt vid
2673 kortsiktiga behov av förstärkt säkerhet eller vid tillfällen av kort framförhållning.

2674

2675 Ordningsvakter spelar en viktig roll i att upprätthålla trygghet och ordning på offentliga platser, och
2676 deras användning bör inte försvåras av onödiga tillståndprocesser. Att en verksamhet själv kan
2677 anlita och finansiera ordningsvakter utan krav på tillstånd skulle avlasta Polismyndigheten, minska
2678 byråkratin och öka den lokala tryggheten.

2679

2680 För att säkerställa att ordningsvakter används på ett ansvarsfullt sätt bör kravet på att de har
2681 godkänd utbildning och står under Polismyndighetens tillsyn kvarstå, men beslutsrätten över deras
2682 användning bör ligga hos den verksamhet som behöver dem.

2683 **Att-satser**

2684 [10.20.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa tillståndskravet för att anlita ordningsvakter.

2685 **Distriktets yttrande**

2686 Vi håller med motionären om att ordningsvakter kan spela en viktig roll i att komplettera och
2687 underlätta för polisens uppgift att upprätthålla trygghet och ordning. Samt att det är av fortsatt vikt

2688 att ordningsvakter står under polisens tillsyn. Komplettering och underlättande för polismyndigheten
2689 i visst myndighetsutövande kräver polismyndighetens möjlighet till ledning och kontroll över
2690 ordningsvakternas arbete. Att avskaffa tillståndskravet omöjliggör denna möjlighet till
2691 grundläggande förhållande mellan polismyndighet och utövande ordningsvakt. DS FÖRESLÅR
2692 STÄMMAN BESLUTA att avslå motionen.

2693 10.21 Motion om enklare regelverk för polisiära drönare på 2694 landsbygd

2695 **Motionsskrivare:** Milena Axklo

2696

2697 Titel

2698 Motion om enklare regelverk för polisiära drönare på landsbygd

2699 Gammalt motionsnummer

2700 Västmanland 19

2701 Medskrivare

2702 Jakob Olsson, Västra Götaland

2703 Område

2704 Rättsfrågor och trygghet

2705 Brödtext

2706 Att kunna bo och leva i hela landet är en grundläggande värdering för centerpartister. Samtidigt är
2707 det för en centerpartist minst lika viktigt att ha en omfattande förståelse för att det offentliga endast
2708 förvaltar medborgarnas gemensamma medel. Att hushålla med resurserna är viktigt för att
2709 gemensamma ekonomiska medel ska kunna nyttjas smart och effektivt. Gemensamma kostnader
2710 måste stå i proportion till möjliga samhällsmässiga vinster, samtidigt som medborgare måste få ta
2711 del av välfärdssamhällets förmåner och trygghet på ett likvärdigt vis.

2712

2713 Oavsett politikområden är Sveriges geografiska förutsättningar en konstant utmaning. Den politik
2714 som fungerar på landsbygderna fungerar inte nödvändigtvis lika bra i stan. Det har centerpartister en
2715 instinktiv förståelse för. Användandet av drönare inom Polismyndigheten är ett exempel på en insats
2716 som har olika effekt i olika delar av landet. Att i städer slentrianmässigt använda drönare skapar inte
2717 nödvändigtvis ett tryggare samhälle. Att däremot använda drönare som en självklar del av det
2718 polisiära arbetet på landsbygderna är smart, och resurseffektivt.

2719

2720 Det är inte rimligt att medborgare på landsbygden betalar lika mycket skatt som medborgare i stan,
2721 men inte får samma möjlighet till polisiär närvaro när de utsätts för brott. Det är heller inte
2722 ekonomiskt försvarbart att bygga upp en polismyndighet med samma personaltäthet på
2723 landsbygderna som i tätort och stad. Det skulle förr eller senare bara leda till att pengar som skulle
2724 kunna gå till skola, vård och omsorg istället går till lågt belastade poliser. Med nytänkande
2725 användande av drönare skulle polisen däremot kunna ha nästintill omedelbar närvaro på platser dit
2726 ledtiderna annars är långa på grund av Sveriges geografiska förutsättningar.

2727

2728 En drönare kan aldrig ersätta det stöd en polis fysiskt på plats kan erbjuda. Däremot kan en drönare
2729 vara ett viktigt komplement på platser dit polisen har lång ledtid. En så kallad "first responder" som

2730 hjälper polisen att säkra bevis och avgöra vilka resurser som krävs fysiskt på plats.

2731

2732 Med anledning av detta yrkar vi i initiativet C i rörelse på:

2733

2734 Att-satser

2735 [10.21.1](#) att möjliggöra regelverk för drönare att agera first responder vid larm för att få bredare
2736 polisiär närvaro i hela landet.

2737 Distriktets yttrande

2738 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

2739 **10.22 Motion om inkomstbaserade trafikböter**

2740 **Motionsskrivare:** Marko Janicic

2741

2742 Titel

2743 Motion om inkomstbaserade trafikböter

2744 Gammalt motionsnummer

2745 Stockholms stad 71

2746 Medskrivare

2747 Svante Linusson

2748 Område

2749 Rättsfrågor och trygghet

2750 Brödtext

2751 Det nuvarande systemet för trafikböter i Sverige bygger på fasta belopp, vilket innebär att alla förare
2752 får samma bot oavsett inkomst. Detta skapar en obalans där böter har en mycket större ekonomisk
2753 effekt för låginkomsttagare, medan höginkomsttagare kan bryta mot trafikregler utan att det
2754 påverkar dem nämnvärt. Vissa kan betala en fortkörningsbot utan några problem, medan samma
2755 belopp kan vara en stor ekonomisk börda för andra.

2756 I flera andra länder, såsom Finland och Schweiz, har man ett inkomstbaserat system där trafikböter
2757 beräknas som en procentandel av förarens inkomst. Detta säkerställer att böter är rättvisa och
2758 avskräckande för alla, oavsett ekonomisk situation. Genom att införa ett liknande system i Sverige
2759 kan vi skapa en mer rättvis trafikpolitik och stärka trafiksäkerheten.

2760 Vi föreslår att trafikböter beräknas enligt principen att ett grundbelopp gäller för alla som
2761 miniminivå, men att ett påslag baserat på den bötfälldes årsinkomst tillkommer. På så vis får
2762 trafikböter en mer proportionerlig effekt och skapar ett jämlikare och mer effektivt system. En sådan
2763 reform skulle bidra till en mer rättvis rättsskipning, öka respekten för trafiklagarna och ha en
2764 starkare avskräckande effekt på samtliga förare, oavsett ekonomisk situation.

2765 Att-satser

2766 [10.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att trafikböter i Sverige reformeras till ett mer rättvist och
2767 trafiksäkerhetshöjande system där bötesbeloppen bestäms dynamiskt, exempelvis
2768 procentandel av inkomst, med ett grundbelopp som miniminivå.

2769 Distriktets yttrande
2770 Distriktsstyrelsens svar:
2771 Böterna står för majoriteten av de straffrättsliga reaktionerna på brott. Penningböter utfär-
2772 das/utdöms som fasta penningbelopp. Dagsböter består av två komponenter: dels ett antal, som
2773 bestäms utefter hur allvarligt brottet är, dels en storlek på varje bot, som fastställs med hänsyn till
2774 den dömda personens ekonomiska förhållanden.
2775 Distriktsstyrelsen har förståelse för att det kan upplevas felaktigt att en fortkörningsbot känns mer i
2776 plånboken för någon som har det svårt ekonomiskt än för en välbärgad person.
2777 Det finns emellertid viktiga anledningar till varför penningböter och dagsböter tillämpas vid olika
2778 typer av brott. Penningböter används vid mindre förseelser medan dagsböter används vid brott som
2779 bedöms mer allvarliga. Det finns också olika grader när det kommer till fort-körningar. Vid
2780 allvarligare överträdelser - exempelvis om man kör mer än 40 km/h för fort - kan man dömas till
2781 dagsböter. I det fall fortkörningen anses vara allvarlig kan föraren dö-mas för vårdslöshet i trafik eller
2782 grov sådan, och då kan till och med fängelse bli aktuellt. Man kan även få sitt körkort återkallat.
2783 En ändring av bötespåföljd för fortkörning skulle innebära en ändring av hur vi som sam-hälle ser på
2784 fortkörningsbrottet, också i relation till andra brott. Det finns poänger i att göra skillnad på olika
2785 brottstyper och det är enligt distriktsstyrelsen tveksamt om det föreligger tillräckliga skäl för
2786 Centerpartiet att vara pådrivande i att förskjuta den aktuella brottstypen i försvårande riktning.
2787 Det finns också effektivitetsskäl till att fortsatt använda penningböter för fortkörningar. Eftersom
2788 penningböter är den normala påföljden för brott mot trafiklagstiftningen beivras en stor del av dessa
2789 brott genom att enskilda poliser direkt på platsen för förseelsen utfär-dar föreläggande av
2790 ordningsbot. För brott när dagsböter blir aktuellt krävs istället hante-ring av åklagare, som till
2791 skillnad från polis får utfärda strafföreläggande. I nuvarande tider av stor press på alla delar i
2792 rättskedjan framstår det inte som lämpligt att ytterligare addera ett steg för dessa typer av ofta
2793 relativt enkla utredningar.

2794 10.23 Polisreform för en mer lokalt närvarande polis

2795 **Motionsskrivare:** Tomas Selin

2796

2797 Titel

2798 Polisreform för en mer lokalt närvarande polis

2799 Gammalt motionsnummer

2800 Stockholms län 76

2801 Medskrivare

2802 Stina Angré, Henrik Juhlin

2803 Område

2804 Rättsfrågor och trygghet

2805 Brödtext

2806 Målet med en lokalt förankrat polis har inte infriats. Det är en slutsats från Brottsförebyggande rådet
2807 (BRÅ), i en rapport från 2023. Den största resursförstärkningen har varit central och Polisen har
2808 därför inte lyckats rekrytera tillräckligt för att vara närvarande lokalt, i Stockholmsregionen saknas
2809 ett alldeles för stort antal poliser och det kräver nu handlingskraft för att säkerställa invånarnas
2810 förtroende för både politik och polis. Konstaterandet från BRÅ är en indikation på att utvecklingen

2811 för polisen inte varit i riktning med den målbild som Centerpartiet har i vårt idéprogram, nämligen
 2812 en mer lokalt förankrad polis i hela Sverige.
 2813
 2814
 2815
 2816 Det har gått över 10 år sedan beslutet om en ny polisorganisation i Sverige. I det vakuum som
 2817 uppstod tog en ny grövre brottslighet större plats vilket upptagit en allt större del av polisens fokus.
 2818 Våldsvågen har gjort att trygghetsfrågan varit en av väljarnas viktigaste de senaste åren. Samtidigt
 2819 klaras alldeles för få mängd- eller vardagsbrott upp, vilket på totalen underbygger förtroendet för
 2820 samhällskontraktet. Det är många invånare och företag som drabbas, och vilka förtjänar och
 2821 förväntar sig ökad trygghet.
 2822
 2823
 2824
 2825 Under det senaste decenniet har också ett förtydligande gjorts av kommunernas brottsförebyggande
 2826 ansvar, och det pågår en implementering och omställning mot ny socialtjänstlag som också tar fasta
 2827 på mycket förebyggande arbete mot individer och grupper som riskerar hamna i utanförskap om
 2828 inte tillräckligt görs.
 2829
 2830
 2831
 2832 Kommuner och näringsliv, separat eller i samverkan, utvecklar nya modeller med väktare,
 2833 trygghetsvårdar, områdesvårdar och andra trygghetsskapande insatser. När samverkan funkar kan
 2834 det vara ett gott komplement, men dessa saknar både de verktyg och den legitimitet som polisen
 2835 har. Dessa saknar den utbildning som en polis har, något som riskerar leda till sämre resultat för den
 2836 upplevda tryggheten och leda till utmaningar när det kommer till det brottsutredande arbetet. Det
 2837 kan också uppfattas som ett misslyckande av polismyndigheten och politiken, och att resurserna
 2838 lokalt är för få för att säkerställa en närvarande lokalpolis. Kanske är det också en följd av att det vid
 2839 övergången från närpolisområden till lokalpolisområden, blev såväl färre som större områden, inte
 2840 nödvändigtvis främjat lokal närvaro.
 2841
 2842
 2843
 2844 Det behövs ett helhetsgrepp för att säkerställa lokal närvaro för polisen. Fokus måste vara att stärka
 2845 det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet för mängdbrott, samt en mer närvarande och
 2846 relationsbyggande polis. En väg framåt skulle kunna vara en utredning som ser över möjligheterna
 2847 med att stärka lokal polisen närvaro - antingen genom kommunanställda poliser eller genom en
 2848 tydligare kommunal/lokal organisation inom en samlad polismyndighet. Det bör också utredas om
 2849 det finns ett behov av en polisutbildningsreform, som skulle kunna innebära kortare utbildningar till
 2850 vissa polisuppdrag, samt påbyggnadsutbildningar för den som vill göra vidare karriär inom polisen.
 2851
 2852
 2853
 2854 Arbetet med en ny polisreform för att stärka lokal närvaro måste ta yttersta hänsyn till att inte slå
 2855 sönder polismyndigheten och det viktiga arbetet med att bekämpa våldsvågen, gängens rekrytering
 2856 och finansiering, samt det våld som alldeles för många drabbas av i dag.

2857 **Att-satser**

2858 [10.23.1](#) att Centerpartiet arbetar för en polisreform för en lokal/kommunal polis för att stärka det
2859 brottsförebyggande arbetet.

2860 [10.23.2](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisen, som ska se över hur en
2861 kompletterande polisorganisation kan utformas.

2862 [10.23.3](#) att Centerpartiet arbetar för en utredning om polisutbildningen, som ska se över hur denna
2863 kan differentieras för att klara polisens rekryteringsbehov, kompetensförsörjning, och uppnå
2864 syftet med en lokal/kommunal polis.

2865 **Distriktets yttrande**

2866 Distriktsstyrelsen tackar för en intressant motion. Den berör en viktig och principiell fråga som rör
2867 statens yttersta maktmedel, våldsmonopolet. Polisen behöver bli mer lokal och jobba närmare
2868 lokalsamhället. Däremot tycker vi inte att kommunerna ska kunna bli huvudman för polisen. Inte
2869 minst handlar det om att värna våldsmonopolet så som det ser ut idag och att vi anser att den här
2870 typen av brottsbekämpning är ett statligt ansvar. Vi ser också risk att en kommunal polis skulle
2871 kunna bli föremål för politisk styrning. Kommunerna styrs på ett annat sätt än statens självständiga
2872 myndigheter och det kommunala styret ökar risken för politisering. Distriktsstyrelsen ser med oro på
2873 vad som skulle kunna hända om Sverigedemokrater får för stort inflytande över polisens operativa
2874 arbete. Utifrån detta anser distriktsstyrelsen att motionen ska avslås i sin helhet.

2875 **10.24 Motion om fyrverkeriförbud**

2876 **Motionsskrivare:** Knut Persson

2877

2878 **Titel**

2879 Motion om fyrverkeriförbud

2880 **Gammalt motionsnummer**

2881 Skåne 26

2882 **Medskrivare**

2883

2884 **Område**

2885 Rättsfrågor och trygghet

2886 **Brödtext**

2887 Fyrverkerier innebär en glädje för många men medför även en lång rad problem, exempelvis:

2888

2889 - Personskador, ibland dödliga.

2890 - Bränder och andra skador på byggnader.

2891 - Miljöbelastning och nedskräpning.

2892 - Ihjälskrämda djur, bortsprungna tamdjur och söndersparkade stallar.

2893 - Ytterligare ångest för människor med posttraumatiskt stressyndrom.

2894

2895 Enligt nuvarande lagstiftning är det inte tillåtet att skjuta fyrverkerier så att en betydande olägenhet
2896 uppstår. Olovlig användning ska stävas av kommuner och polis.

2897

2898 Emellertid skapas en betydande olägenhet av den sammanlagda effekten av ljud, ljus och lukt när
2899 tillräckligt många fyrverkeripjäser skjuts upp samtidigt, helt lagligt. De som drabbas är rättslösa
2900 eftersom det sällan går att identifiera en enskild källa till olägenheten. Ingen ställs till svars för
2901 skadorna och merarbetet som uppstår. Ansvaret faller tillbaka på dem som drabbas: de som ser sig
2902 tvingade att lämna sina hem och de som ställs inför att försöka skydda sina djur, sin egendom och
2903 sin verksamhet.

2904

2905 Ett förbud skulle förvisso inverka negativt på de näringsverksamheter som importerar och säljer
2906 fyrverkerier. Det är dock min förhoppning att Centerstämman i första hand värnar om de
2907 näringsverksamheter som drabbas, såsom djurhållning av olika slag. Djurhållning som förser oss med
2908 lokalproducerad mat och ekosystemtjänster i form av biologisk mångfald i betade hagmarker och
2909 naturreservat, samt ridsskoleverksamheter som bidrar till en stimulerande fritid för många barn och
2910 vuxna.

2911 Att-satser

2912 [10.24.1](#) att verka för ett nationellt fyrverkeriförbud för privatpersoner.

2913 Distriktets yttrande

2914 Distriktsstyrelsen delar motionärens oro över de negativa konsekvenser som fyrverkerier kan
2915 medföra. Skador på människor och djur, samt den miljöbelastning som fyrverkerier ger upphov till,
2916 är problem som vi tar på största allvar.

2917 Vi anser dock att ett nationellt fyrverkeriförbud för privatpersoner är en alltför långtgående åtgärd.
2918 Ett sådant förbud skulle begränsa en mångårig tradition för många människor, och det finns risk att
2919 ett förbud skulle leda till ökad illegal hantering av fyrverkerier.

2920 Distriktsstyrelsen tror på en mer balanserad ansats. Vi anser att den nuvarande lagstiftningen, som
2921 förbjuder användning av fyrverkerier som orsakar betydande olägenhet, är en bra grund att stå på.

2922 Vi vill istället fokusera på att stärka tillsynen och öka medvetenheten om de risker som är
2923 förknippade med fyrverkerier.

2924 Vi ser också potential i att utveckla mer lokala lösningar, där kommunerna har möjlighet att anpassa
2925 reglerna efter lokala förutsättningar. Det kan till exempel handla om att införa lokala förbud i
2926 tätbebyggda områden eller i närheten av djurhållning.

2927 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
2928 att: avslå motionen

2929 10.25 Tillståndsprövning av tobaksfria produkter

2930 **Motionsskrivare:** Annie Östlund

2931

2932 Titel

2933 Tillståndsprövning av tobaksfria produkter

2934 Gammalt motionsnummer

2935 Stockholms län 72

2936 Medskrivare

2937

- 2938 Område
- 2939 Rättsfrågor och trygghet
- 2940 Brödtext
- 2941 Att strypa pengarna till organiserad brottslighet är en av nycklarna för att stävja den kriminalitet som
- 2942 plågar vårt samhälle. För att få sälja tobak krävs ett idag tillstånd där bland annat bakgrund och
- 2943 ekonomiska förhållanden kontrolleras. Kontrollen är till för att hindra att kriminella aktörer att
- 2944 profitera genom exempelvis smuggling. Tobaksfria produkter, såsom vitt snus, vinner
- 2945 marknadsandelar och ökar stort. Idag krävs inte tillstånd för att sälja tobaksfria produkter, såsom för
- 2946 traditionell tobak, utan en enkel anmälan är allt som behövs. Detta är en lucka som behöver täppas
- 2947 till för att kriminella aktörer inte ska kunna glida igenom obemärkta. Därför uppmanas Centerpartiet
- 2948 att ställa sig bakom:
- 2949
- 2950 Att-satser
- 2951 [10.25.1](#) att tobakstillstånd ska krävas även för tobaksfria produkter för att förhindra att kriminella
- 2952 aktörer tar sig in på marknaden och tjänar pengar.
- 2953 Distriktets yttrande
- 2954 Motionären lyfter en högst relevant fråga, att-satsen är dock formulerad på ett sätt som inte
- 2955 avgränsar till nikotinprodukter. Detta gör att alla produkter som säljs skulle påverkas av förslaget, till
- 2956 exempel matvaror. Distriktsstyrelsen yrkar därför avslag på motionen.
- 2957 **10.26 Motion om nationell samordning för hjälp till**
- 2958 **hederskulturutsatta människor**
- 2959 **Motionsskrivare:** Lena Kvarnström
- 2960
- 2961 Titel
- 2962 Motion om nationell samordning för hjälp till hederskulturutsatta människor
- 2963 Gammalt motionsnummer
- 2964 Stockholms län 50
- 2965 Medskrivare
- 2966 Khadra Seerar Westerberg; Paulina Pyhäjärvi, Lovisa Kronsporre
- 2967 Område
- 2968 Rättsfrågor och trygghet
- 2969 Brödtext
- 2970 En tonårsflicka är stressad över sin framtid. Hon vill välja själv hur den ska se ut. Hon vill välja var hon
- 2971 ska bo, vem hon ska umgås med, vad hon ska utbilda sig till och hur hon ska klä sig. Mamman har
- 2972 fått en notis om att det förekommer alkohol i hennes vänskapskretsar och är rädd för att flickan
- 2973 umgås med killar. Flickan är irriterad över att någon skvallrat och hon är lite rädd. Hon är osäker på
- 2974 hur orolig hon bör vara. Hennes systrar har inte ställt samma krav på avsteg från hederskulturen som
- 2975 hon. De har gift sig med kusiner och på så sätt har de säkrat upp klanens fortlevnad. Hon misstänker
- 2976 att en manlig kusin skvallrat till mamma. Hur kan han ens känna till det, undrar hon? Har han förföljt
- 2977 henne? Hon är orolig för att fokuset nu ska öka på henne och att hon måste bli nästa på tur att gifta

2978 sig. Något hon absolut inte vill.
2979 En ung kvinna får inte gå utanför dörren utan att be sin man om lov. Hon får inte hälsa på manliga
2980 grannar och hennes man ringer hem till henne från jobbet varje dag och frågar vad hon gör, vad hon
2981 har på sig och om hon har träffat någon ute på barnvagnspromenaden. Kvinnan har inte varit i
2982 Sverige länge, har inga egna vänner och hon har inte hunnit att lära sig svenska.
2983 En nygift man förväntas kontrollera sin hustru. Det är hennes föräldrar som sätter reglerna han
2984 måste rätta sig efter. Han har egentligen inte själv intentionen att begränsa henne men han vill inte
2985 förlora sitt anseende och sin heder så han känner att han inte har något val.
2986 De ungas vilja tillhör inte dem som självständiga individer. Den tillhör familjekollektivet eller klanen.
2987 En djupt rotad kultur med avsaknad av jämställdhet och individualism styr istället de ungas livsresor.
2988 Om man trotsar detta kan konsekvenserna i värsta fall bli våldsam. Men att inte trotsa av rädsla för
2989 repressalier, försätter istället en ung människa i ett mentalt fängelse.

2990
2991 Idag hänger mycket av den hjälp som finns i en kommun i Sverige på enskild lokal kompetens. En
2992 särskilt uppmärksam lärare, en kunnig socialtjänsteman, eller en erfaren volontär från någon
2993 hjälporganisation. I många fall finns ingen person med rätt kompetens i de här frågorna att tillgå. Det
2994 händer också att välmenande människor i värsta fall förvärrar situationen då man kontaktar familj
2995 och släkt i tron att alla mår bäst av att få vara tillsammans, samt att det är en dialog mellan samtliga
2996 inblandade som är den bästa lösningen.

2997 Hjälp till hedersutsatta ska inte hänga på tillfälligheter och på vem man råkar träffa. Det måste finnas
2998 en samordning på nationell nivå. Hedersutsatta flickor, pojkar, kvinnor och män måste kunna känna
2999 tillräckligt förtroende för samhället för att våga söka och ta emot hjälp. Den hjälpen måste hålla hela
3000 vägen till ett rättssäkert, jämställt och självständigt liv.

3001 Samordningen skall bestå i olika hjälpinsatser beroende på den utsattes utgångsläge. Om man blivit
3002 bortförd ut ur landet på grund av tvångsgifte, könsstympning eller en uppfostringsresa måste det
3003 finnas tydliga insatser och rutiner för hur vi agerar för att hjälpa barnet hem. Redan vid ankomst
3004 tillbaka till Sverige måste vi kunna sätta in insatser för att avvärja faktorer som isolering, psykisk
3005 ohälsa, påtryckningar från släkt samt skam och skuld känslor, faktorer som i värsta fall kan leda till att
3006 man tillslut ändå kontaktar sin släkt med repressalier som följd.

3007
3008 Det måste finnas ett hjälppaket bestående av sjukvård, psykiatrisk vård, studievägledning, hjälp med
3009 skyddad identitet och boende, LVU-process, kompetens kring konsekvenser av HRV och
3010 klankollektivets kontroll av kvinnors och flickors sexualitet. Det ska inte spela någon roll vilket
3011 postnummer man har. Hjälp och rutinerna måste se precis likadana ut i hela landet för att vi ska
3012 kunna kalla oss jämställda när det gäller de här frågorna.

3013 Vi måste arbeta för nolltolerans mot hederskulturens kollektivistiska, parallella och individfientliga
3014 regler genom:

3015 Att-satser

3016 [10.26.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på hur en nationell samordning för att hjälpa HRV
3017 utsatta människor ska se ut.

3018 Distriktets yttrande

3019 Motionärerna tar upp ett mycket angeläget ämne. En grundläggande rättighet ska vara att varje
3020 individ får forma sitt liv så som hen vill. Varken stat, religion, kultur eller andra människor ska lägga
3021 sig i de val en människa gör. Idag finns det många som, från olika perspektiv, jobbar med att hjälpa
3022 människor som blivit utsatta för hedersförtryck. Tyvärr ser hjälpen olika ut beroende på var någon
3023 bor och vilket stöd som finns just där. Distriktsstyrelsen håller helt med om att vi måste arbeta för

3024 nolltolerans. Dock ser vi inte en nationell samordning som lösningen på problemen som finns. Det är
3025 uppenbart att det behövs bättre och tydligare riktlinjer om hur kommuner och regioner kan och ska
3026 agera. Här behövs ett nationellt ledarskap. Däremot tror vi inte att en centralisering som vi tolkar att
3027 förslaget innebär leder till bättre hjälp. Bedömningen är att den här typen av stöd formas nära de
3028 som berörs, alltså i kommunerna och regionerna. Staten ska kunna peka ut mål och riktlinjer men
3029 bör hålla sig borta från det operativa ansvaret. Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman att
3030 avslå att-satsen och sända vidare motionen till partistämman.